

Міністерство освіти та науки України
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Навчально-науковий інститут післядипломної освіти
Кафедра теорії та практики перекладу з англійської мови

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ ВІДТВОРЕННЯ –ING ВЕРБАЛІЙ УКРАЇНСЬКОЮ ТА РОСІЙСЬКОЮ МОВАМИ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ ДОННИ ТАРТТ «ЩИГОЛЬ»)

Студента VI курсу 641мз групи
Спеціальності 035 – Філологія
Спеціалізації 035.041 Германські мови та
літератури (переклад включно) перша – англійська

Зубік Олена Федорівна

Керівник: к. пед. н., доцент

Абабілова Наталія Миколаївна

Рецензент: к. філол. н. ст. викладач

Лютянська Наталя Іванівна

Національна шкала _____

Кількість балів _____ Оцінка ECTS _____

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ –ING ВЕРБАЛІЙ В ЛІНГВІСТИЦІ.....	8
1.1. Поняття –ing вербалій у вітчизняних та зарубіжних дослідженнях	8
1.2. Способи перекладу -ing вербалій українською та російською мовами	21
1.3. Особливості використання перекладацьких трансформацій при відтворенні –ing вербалій	31
РОЗДІЛ II ВІДТВОРЕННЯ -ING ВЕРБАЛІЙ У ХУДОЖНЬОМУ ПЕРЕКЛАДІ.....	35
2.1. Аналіз використання -ing вербалій у романі Д. Тартт «Щиголь» ..	35
2.2. Порівняльний аналіз перекладів –ing вербалій у романі Д. Тартт «Щиголь» українською та російською мовами.....	39
ВИСНОВКИ	77
SUMMARY.....	84
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	88
ДОДАТКИ.....	95

ВСТУП

Актуальність теми дипломного дослідження обумовлена зростанням наукового інтересу до особливостей вербалій та проблем їх перекладу. Особливий інтерес в цьому аспекті представляють *-ing* вербалії, що мають специфічні особливості як використання їх в англійській мові, так і перекладу. Наукові інтереси дослідників, що аналізують особливості перекладу цих вербалій українською та російською мовами переважно стосуються науково-технічного перекладу. В той же час, розвиток сучасної англійської художньої літератури та її популярність в усьому світі зумовлює необхідність шукати шляхи адекватного відтворення досліджуваних форм у художньому дискурсі. Окрім того, важливим є питання компаративного аналізу перекладу *-ing* вербалій на слов'янські мови, зокрема, українську та російську. Питання перекладу *-ing* вербалій українською мовою актуалізується ще й тим, що у ній, на відміну від російської мови, є тенденція до уникання активних дієприкметників теперішнього часу, у той час як у російській – це один із розповсюджених способів відтворення *-ing* вербалій.

Вербалії в аспекті англійської граматики та синтаксису вивчали Л. Александер, Е. Гордон, Т. Гусмао, Б. Ільш, Дж. Іствуд, Л. Ковальова, І. Крилова, О. Кульбабська, О. Леонідов, А. Мартінет, М. Пархоменко, О. Ситнікова, О. Смирницький, С. Сорокін, А. Томпсон, Ш. Угриняк, О. Федосов, М. Хевінгс, А. Хорнбі та ін. В історичній діахронії особливості розвитку вербалій в англійській мові досліджували О. Андрущенко, А. Бох, Ф. Віссер, М. Гухман, Р. Джефферс, Т. Кейбл, О. Леонідов, О. Мороховський, В. Ярцева та ін.

Особливості *-ing* вербалій в аспекті явища безособовості вивчалися такими вченими, як А. Бох, М. Блох, Г. Верба, Л. Верба, Ф. Віссер, Е. Гордон, Дж. Грінбаум, Т. Грибанова, Р. Джефферс, Б. Ільш, В. Каушанська, Р. Квірк, К. Кемова, Л. Ковальова, Л. Котнюк, Н. Королюк, І. Крилова, О. Леонідов, О. Лесинська, А. Мороховський, О. Москальська, Г. Почепцов, І. Проніна, Н. Пушина, Б. Роговська, М. Сван, Б. Хаймович та ін.

Віддієслівні форми в українській мові аналізували І. Білодід, І. Вихованець, Г. Гнатюк, К. Городенська, В. Горпинич, А. Грищенко, М. Жовтобрюх, О. Ситнікова, І. Ярошевич та ін. У порівняльному аспекті віддієслівні форми української та російської мов досліджували Г. Басова та ін.

Загальні аспекти перекладу досліджувалися такими вченими, як Л. Бархударов, М. Беляєв, Ж. Голікова, В. Карабан, О. Попова, Я. Рецкер, І. Серова та ін.

Проблеми перекладу вербалій українською та російською мовами вивчають М. Беляєв, Л. Беляєва, Т. Бесєдіна, А. Болдирева, Л. Гапоненко, Ж. Голікова, Ю. Гребенщикова, С. Демідова, І. Домбровська, Т. Зражевська, В. Карабан, Т. Корж-Ікаєва, Н. Королюк, О. Лесинська, М. Мельдіанова, М. Нагорна, К. Недбайло, С. Остапенко, М. Пархоменко, Р. Петрик, Н. Рак, К. Савчук, Л. Статкевич, К. Тарасенко, В. Шпак, Л. Яровенко та ін.

У той самий час, проблеми відтворення *-ing* вербалій у порівняльному аспекті українською та російською мовами на прикладі українського та російського перекладу романів Д. Тартт не були предметом спеціальних наукових досліджень, що обумовлює актуальність та доцільність обраної теми дипломного дослідження.

Об'єкт дослідження – *-ing* вербалії англійської мови.

Предмет дослідження – способи перекладу англійських *-ing* вербалій українською та російською мовами.

Мета дослідження – теоретично визначити та здійснити компаративний аналіз особливостей відтворення *-ing* вербалій українською та російською мовами на матеріалі роману Д. Тартт «Щиголь».

Згідно з поставленою метою даної роботи необхідно вирішити такі **завдання**:

1. Проаналізувати існуючі підходи до визначення поняття *-ing* вербалій у лінгвістиці; подати їх характеристики та розкрити їхні синтаксичні функції.
2. Дослідити основні способи та проблеми відтворення *-ing* вербалій українською та російською мовами.

3. Розглянути перекладацькі трансформації, що використовуються при відтворенні *-ing* вербалій.

4. Проаналізувати використання *-ing* вербалій у романі Д. Тартт «Щиголь».

5. Здійснити компаративний аналіз особливостей перекладу *-ing* вербалій у романі Д. Тартт «Щиголь» українською та російською мовами.

Матеріалом дослідження слугували приклади *-ing* вербалій у романі Д. Тартт “The Goldfinch” в українському перекладі В. Шовкуна («Щиголь») та російському перекладі А. Завозової («Щегол»).

Методи дослідження – *зіставний метод* було застосовано з метою виявлення специфіки застосування *-ing* вербалій в процесі порівняння англійського оригіналу та українського і російського перекладів художнього тексту, що досліджувався. *Метод кількісного аналізу* було використано для визначення кількісних результатів дослідження, що дало можливість виявити особливості використання окремих *-ing* вербалій під час перекладу англійського художнього тексту українською та російською мовами. *Компаративістські методи* дозволили порівняти погляди різних дослідників на лінгвістичне явище, а також визначити особливості перекладу *-ing* вербалій українською та російською мовами. *Метод синтезу* використовувався для узагальнення висновків вчених та результатів власних досліджень; *квантитативний аналіз* використовувався для статистичних підрахунків даних, одержаних у ході дослідження.

Наукова новизна полягає в тому, що з метою з’ясування особливостей *-ing* вербалій нами вперше досліджено використання *-ing* вербалій у романі Д. Тартт «Щиголь» та досліджено особливості їх перекладу українською та російською мовою у компаративному аспекті.

Теоретичне значення полягає в новому підході до розв’язання проблем функціонування *-ing* вербалій в англійській мові та способів їх перекладу українською та російською мовами з урахуванням нових досягнень лінгвістичної думки. Результати дослідження є внеском в теоретичне перекладознавство та сприятимуть глибшому розумінню специфіки досліджуваного явища в сучасній

англійській мові. Результати та висновки можуть бути використані в подальших теоретичних розробках.

Практичне значення роботи умотивоване можливістю використання її основних положень, висновків та результатів у університетських практичних та теоретичних курсах із перекладознавчих дисциплін, зіставного мовознавства та стилістики, при проведенні занять з теорії та практики перекладу художніх текстів з метою фахової підготовки майбутніх перекладачів, при укладанні посібників та написанні наукових робіт в галузі теорії та практики перекладу, а також слугувати довідковим джерелом в процесі написання наукової роботи за відповідною тематикою.

Апробація дослідження. Частково теоретичні та практичні результати дослідження було оприлюднено на III Міжнародній науково-практичній конференції “ SCIENTIFIC TRENDS AND TRENDS IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION ” м.Умео. Швеція 21-22 грудня, 2021 рік.

Структура роботи.

Дипломна робота складається зі вступу, двох розділів, що поділяються на підрозділи, висновків, summary англійською мовою, списку використаних джерел та додатків.

У вступі обґрунтовується актуальність теми дослідження, формулюються предмет, об’єкт мета та завдання дипломної роботи.

У першому розділі визначається поняття *-ing* вербалій у лінгвістиці; подається їх характеристика, розкриваються їхні синтаксичні функції, визначаються основні способи та проблеми відтворення *-ing* вербалій українською та російською мовами, розглядаються особливості використання трансформацій при перекладі *-ing* вербалій.

У другому розділі здійснюється аналіз використання *-ing* вербалій у романі Д. Тартт «Щиголь» та досліджуються особливості перекладу *-ing* вербалій українською та російською мовами в аналізованому романі.

У Висновках сформовані основні положення та наведені результати дослідження.

Додатки включають таблиці з узагальненням основних теоретичних положень; фактичний матеріал (приклади функціонування *-ing* вербалій у романі Д. Тартт «Щиголь» з їх українським та російським перекладами); таблиці з результатами дослідження, що демонструють відсотковий розрахунок використання *-ing* вербалій в українському та російському перекладах роману Д. Тартт.

Загальний обсяг складає 230 сторінок. Основний текст викладений на 83 сторінках, список використаних джерел налічує 83 найменування.

РОЗДІЛ І

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ –ING ВЕРБАЛІЙ В ЛІНГВІСТИЦІ

1.1. Поняття –ing вербалій у вітчизняних та зарубіжних дослідженнях

Вербалії англійської мови достатньо широко вивчаються у вітчизняній лінгвістиці, однак, не існує єдиного терміна для позначення цього поняття. Так, М. Блох (113), Б. Хаймович (183) та ін. використовують термін *вербоїд*. Інші ж дослідники, наприклад, Б. Ільш (130) використовують термін *вербалії*. Отже, розглянемо детальніше ці поняття.

У самому широкому сенсі, вербоїдами називають лексеми обмеженої сполучуваності (Федосов, Угриняк 257). Тобто це гібридні слова, які мають ознаки інших частин мови. Л. Ковальова вважає, що вербоїди – це неособові форми дієслова або залежні дієслова (відносно головного дієслова) (88). Такий широкий підхід прийнятий і в українській лінгвістиці, де до вербоїдів відносять імена дії, дієприкметники, дієприслівники та інфінітив (Ситнікова 2; Кульбабська 108) або тільки дієприкметник, дієприслівник та інфінітив як недієвідмінювані дієслівні форми (Ярошевич 73). Вужчий підхід до розуміння вербоїдів пропонує С. Сорокін, який вважає, що вербоїди – лише частина усіх неприсудкових форм дієслова, лише «імена дії» і вважає, що до вербоїдів відносяться лише інфінітив, герундій та віддієслівний іменник, тобто лише ті форми, що об'єднують у себе властивості дієслова та іменника. Дієприкметники та дієприслівники він вважає іншими формами неприсудкових форм, що не відносяться до вербоїдів (Сорокін 55).

Вербоїди характеризуються такими ознаками, як можливість номінувати гіпотетичну дію, нелокалізовану у часі. Оскільки вони мають дієслівний корінь, вони потенційно можуть категоризувати будь-які ситуації, пов'язані з різними параметрами дії, процесу, стану, і «репрезентувати модальні, темпоральні,

аспектуальні ознаки, якщо їм «допомагатимуть» інші морфологічні форми і лексика, контекст та пресупозиції» (Ковалева 89).

Аналіз наукових дефініцій дає підстави визначити, що більшість вчених розглядає вербоїди у широкому смислі, як розряд слів, які поєднують у себе ознаки двох будь-яких частин мови, інші ж – як розряд слів, які поєднують у собі властивості дієслова та іншої частини мови. Останній розряд слів у роботах багатьох вчених носить також назву «вербалії». Саме останнім терміном будемо послуговуватися у дипломній роботі (*вербалії*).

У загальному розумінні, вербалії – це неособові форми дієслова (Котнюк URL). У традиційній англійській граматиці, вербалія – це слово, яке походить від дієслова, але використовується як іменник, прикметник чи прислівник (Gusmao 42).

Проблема дослідження вербалій та вербальних конструкцій пов'язана з відсутністю у сучасному мовознавстві одностайного тлумачення «безособовості», а також багатьох проблем, зв'язаних із цим поняттям. Поняття «безособовості» частіше за все визначається як дія без діяча, без суб'єкта дії (що часто ототожнюється з особою), яка перетворюється з активної дії в дію-стан (Пронина 247). «Особовість» виступає важливою організуючою ознакою предикативності. Завдяки ній устанавлюється, кому належить ознака, виражена в часі та способі: мовцеві, його безпосередньому співрозмовникові або особі (чи предмету), яка не бере участі в розмові. У вираженні «особовості» беруть участь синтаксичні та морфологічні форми. «Особовість» у синтаксисі виражається поєднанням особового займенника-підмета із присудком (Білодід 354).

Вербалії, або неособові форми дієслова – герундій, інфінітив, дієприкметник, – традиційно вважають дискусійними, адже вони відрізняються через свою гібридність, складну проблематику їх частиномовного статусу, співвідношення з особовими формами, загальні принципи виділення і класифікації (Пушина 160). Помітний внесок у розробку проблематики неособової форми дієслова належить вітчизняним (Вихованець; Грищенко; Ярошевич та ін.) і зарубіжним дослідникам (Blackwell; Каушанская 187;

Москальская; Почепцов та ін.). Вербалії розглядаються в лінгвістичній літературі як явище змішаного характеру, який проявляється в формальних, семантичних ознаках, а також в функціональних особливостях цих форм.

Класична англійська граматики виділяє чотири форми вербалій: інфінітив (the Infinitive), герундій (the Gerund), дієприкметник I (Participle I) та дієприкметник II (Participle II) (Котнюк URL). Т. Гусмао розглядає узагальнено три види вербалій – дієприкметники, герундії та інфінітиви – та конструкції, які можуть утворюватися з ними (Gusmao 42). В українській мові є три нефінітні форми дієслова – дієприкметник, дієприслівник та інфінітив.

Англійські вербалії, як і дієслова, мають категорії числа та стану, форма вираження часу у них часу значно відрізняються форм дієслова (Каушанская 187). Також англійські вербалії, на відміну від фінітних форм дієслова, не виражають особу, число чи спосіб. В українській мові неособові форми також не виражають особу та спосіб, а категорія числа виражається лише дієприкметником.

Вербалії не є дієсловами в повному розумінні слова, оскільки поєднують в собі риси дієслова з ознаками інших частин мови. Їх відмінність від дієслів полягає в тому, що вербалії не позначають процеси як такі, а представляють їх у вигляді об'єктів або ознак, які не відмінюються за особами і числами, не мають форм часу і способу, не виконують в реченні функції присудка. На «безособовість» вербалій, тобто на відсутність їхніх прямих зв'язків з граматичним підметом, указує й той факт, що в цих формах відсутня категорія часу як така: ці форми не спроможні відносити дію в той чи той часовий відрізок, вони лише вказують на співвідношення часу тієї дії, яку вони позначають, з дією дієслова-присудка:

- одночасність (неперфектні/ неозначені форми інфінітива, герундія, дієприкметника I: *to eat, to be eating, to be eaten; eating*);

- попередність (перфектні форми інфінітива, герундія, дієприкметника I: *to have eaten, to have been eaten, to have been eating; having eaten*).

Але деякі дієслівні властивості їм все-таки притаманні. А Мельдіанова називає, зокрема, те, що граматичне значення вербалій є процесуальним.

Предикативне значення виражається цими формами в спеціальних напівпредикативних конструкціях. Вербалії передають неповну, вторинну предикацію. Вони характеризуються наявністю категорій виду і способу, як і дієслова, поєднуються з додатками і обставинами (Мельдіанова 115).

Однак в реченні вербалії можуть виконувати функції як іменника, так і прикметника.

В. Каушанська називає такі ознаки вербалій в англійській мові:

1. Вербалії мають подвійну природу, іменну та дієслівну. Дієприкметник поєднує ознаки дієслова з ознаками прикметника; герундій та інфінітив поєднують характеристики дієслова з ознаками іменника.

2. Часові відмінності вербалій не є абсолютними (як у фінітного дієслова), а відносними: форма дієслова не показує, чи відноситься дія, яку воно позначає, до теперішнього, минулого чи майбутнього часу; вона показує лише, чи є дія, виражена дієсловом, одночасною з дією, вираженою дієсловом фінітного типу, чи передує їй.

3. Усі дієслова можуть утворювати предикативні конструкції, тобто конструкції, що складаються з двох елементів, іменного (іменника або займенника) та дієслівного (дієприкметник, герундій або інфінітив); вербалія стоїть у предикатному відношенні до іменного елемента, тобто у відношенні, подібному до відношення між підметом і присудком у реченні. У більшості випадків предикативні конструкції утворюють синтаксичні одиниці, виступаючи однією частиною речення (Каушанская 187 – 188).

Враховуючи, що дієприкметник *Participle I* та герундій не відрізняються морфологічно, хоча мають неоднакові моделі сполучуваності з іншими словами, сучасні дослідники не протиставляють ці форми, а об'єднують під назвою *-ing* вербалії (Абабілова; Мельдіанова; Quirk; Greenbaum; Swan) Так, Р. Квірк закликає вжити термін *-ing* форми, пояснюючи це труднощами, що виникають при розмежуванні герундія і *Participle I*, а також тим, що англійський герундій на відміну від латинського має як немодальне, так і модальне значеннями, останнє з яких в латині відповідає іншій частині мови – герундіву (Quirk, Greenbaum 129-

39). А парадигматична тотожність герундія та дієприкметника I дає підстави для розгляду їх як єдиної форми.

Деякі іноземні науковці (Alexander 299; Eastwood 159; Hewings 60; Yule 215) взагалі не виокремлюють герундій як неособову форму дієслова; герундій і дієприкметник I визначають як –ing форму; не класифікують герундій за його синтаксичними функціями

Але не усі дослідники погоджувалися з такою точкою зору. Так, О. Смирницький і Б. Стренг розрізняють дві безособові форми: герундій та Дієприкметник I (Смирницький 122), а Б. Ільїш вважає, що це питання розв'язати складно, тому допускає можливість обох способів опису цих форм (Ільїш 185).

Ми погоджуємося з тими дослідниками, що з-поміж вербалій виділяють –ing вербалії – форми дієслова, які виступають як інша частина мови – як іменник, прикметник чи прислівник та мають закінчення –ing. Тож узагальнено існують дві –ing вербалії: дієприкметник I та герундій.

У той самий час, не можна не погодитися із твердженням, що попри ідентичність форм дієприкметника I та герундія, їм властива різна комбінаторика (Верба 86) . Ці форми можна відрізнити у реченні, адже герундію притаманні субстантивні ознаки, а дієприкметнику I – ад'єктивні ознаки.

На відміну від дієприкметника I перед герундієм може стояти прийменник, він може бути змінений іменником у присвійному відмінку або присвійним займенником; його можна використовувати у функції суб'єкта, об'єкта та предикативу (Каушанская 222). У функції означення та обставини можуть використовуватися як герундій, так і дієприкметник I, але перед герундієм у цих функціях завжди стоїть прийменник.

Також слід відрізнити герундій як частину складеного іменника та дієприкметника I, що використовується як означення до іменника. Слід мати на увазі, що якщо герундій стоїть у складі складеного іменника, особа чи річ, позначена іменником, не виконує дії, вираженої ing-формою: *She said something about a **swimming** pool* (Tartt URL). У цьому прикладі *swimming pool* означає «басейн для плавання».

Якщо *ing*-формою є дієприкметник I, який використовується як означення до іменника, особа, що номінується цим іменником виконує дію, виражену *ing*-формою: *That woman can sell water to **drowning** man* (Tartt URL). У цьому прикладі *drowning man* означає «чоловік, який потопає».

Для того, щоб краще зрозуміти особливості функціонування вербалій, слід розглянути їх розвиток у історичній діяхронії.

Протягом усього історичного розвитку вербалії, у тому числі і *-ing* вербалії вступали у різні відносини між собою, підключалися до способів категоризації усе нових ситуацій, взаємодіяли у різний час із різними системами та підсистемами (Ковалева 89). В цілому, з точки зору історії розвитку, спочатку аналізовані форми представляли окремі від дієслова іменні форми і в ході історичного розвитку поступово втягувалися в систему дієслова, набуваючи дієслівні риси, а саме категорії виду і способу, а також дієслівну сполучуваність.

Дієприкметник є за походженням віддієслівним прикметником, який існував у германських мовах у двох формах: дієприкметник теперішнього часу (I) та дієприкметник минулого часу (II). Дієприкметник I утворений від основи теперішнього часу сильних і слабких дієслів за допомогою суфікса *-nd(e)-* (Андрушенко 106). М. Гухман зауважує: «У дієприкметника I ознака дається як така, що минає, протікає, змінюється» (72). Форма дієприкметника I узгоджувалася з парадигмою, типовою для прикметника тієї чи тієї германської мови. Її подальший розвиток в англійській мові виявляв залежність від граматичного класу герундія як віддієслівного імені.

У давньоанглійській мові існували віддієслівні імена, утворені від сильних і слабких дієслів за допомогою *-ing* та *-ung*. За допомогою суфікса *-ing* утворювалися віддієслівні імена від слабких дієслів, а за допомогою *-ung* – від сильних та слабких дієслів II класу. Напр.: *weorþung* ‘шанування’, *fēding* ‘годування’ (Андрушенко 106).

Протягом XIII ст. відбувається змішування форм дієприкметника I з віддієслівним іменем через фонетичні та синтаксичні зміни, тому цій формі згодом став властивий суфікс *-ing*. Причину цього пов’язують із дією механізму

мовної аналогії. Варто підкреслити, що у XIII ст. частка дієприкметників I поступово зменшується на користь віддієслівного імені на *-ing*. В.Ярцева вказує, що це насамперед притаманне пам'яткам північного діалекту, в якому віддієслівне ім'я було більш уживаним, ніж на півдні Англії (55).

Через те, що ознаки вербалій, зокрема, герундія та інфінітива у цілому збігаються, герундій, як зазначає О. Ковальова, зміг «впровадитися» в семантичну сферу інфінітиву і став у середньоанглійській мові конкурувати з ним, тобто, з одного боку, «віднімати» у нього частину ситуацій, що категоризуються ним. Дослідниця, зокрема, надає такий приклад з Шекспіра: *If this be so, why blame you me to love you* (Shakespeare, *As you like it*, V.2, 96) (Ковалева 89). Порівняємо його із сучасною формою, вжитою у романі Д. Тарт «Щеголь»: *I loved her while also letting her know that she bore not one particle of blame for not loving me back* (Tartt URL). Коли свідомість мовця вловлювала якусь різницю між ситуаціями, він мав можливість категоризувати такі ситуації конструкціями з різними вербаліями. В англійській мові і в інших германських мовах інфінітив історично тлумачиться як віддієслівний іменник, який характеризувався в англосаксонський період парадигмою відмінювання. Г. Почепцов розрізняє герундій і дієприкметник теперішнього часу, та тлумачать герундій як неособову форму дієслова, яка поєднує в собі риси дієслова та іменника (**Ошибка! Источник ссылки не найден.**). Така характеристика герундія зближує його з інфінітивом, проте герундій відрізняється від інфінітива тим, що, називаючи дію, зберігає відтінок процесуальності, висловлюючи значення процесу в загальному вигляді.

Розглянемо характеристики сучасних англійських *-ing* вербалій. Визначення функцій герундія та Participle I є дуже важливим для їхнього правильного розрізнення та адекватного перекладу.

Дієприкметник (Participle) – це вербалія, яка функціонує як прикметник. Він виступає означенням іменників та займенників і може бути як дієприкметником теперішнього часу (Participle I), так і дієприкметником минулого часу (Participle II).

У цій роботі аналізуються Participle I.

Participle I – це безособова форма дієслова, що передає ознаку предмета за дією та відповідає на питання «який?». Англійський дієприкметник I поєднує у собі ознаки дієслова та прикметника. За наявними граматичними ознаками Participle I можна охарактеризувати як дієприкметник теперішнього часу, активного стану, недоконаної дії.

В українській мові у традиційному мовознавстві дієприкметник – це форма дієслова, яка означає ознаку предмета за дією або станом та відповідає на питання «який? яка? яке?» (Ярошевич 86 – 89). Його визначають як «недієвідмінювану дієслівну форму» (Грищенко 363, 396; Жовтобрюх 338) та «неособові дієслівні форми» чи «неособові дієслова» (Жовтобрюх 392). Але деякі дослідники відносять український дієприкметник не до форм дієслова, а до вербалій. Так, Г. Гнатюк визначає його як «самостійну міжчастиномовну категорію з ознаками дієслова й прикметника» (228) та характеризує граматичні та семантичні особливості, що споріднюють його з цими двома частинами мови (65–104). Новітні функційно-категорійні дослідження із граматики характеризують дієприкметник як «нетипове дієслівне утворення» (Вихованець, Городенська 223). І. Вихованець визначає дієприкметник як «синтаксичний і морфологічний ад'єктив» та спростовує наявність у ньому дієслівних категорій часу і способу, що не дає підстав розглядати його як дієслівну форму. Він також заперечує гібридний характер дієприкметника та обґрунтовує його різномірність (176–180). Тож, за цією точкою зору, дієприкметнику властиве «семантичне і граматичне роздвоєння», через що ту частину дієприкметників, яка перебуває в приіменниковій позиції, кваліфікують як «віддієслівні прикметники», а ту, що виступають у позиції дієслівного присудка в поєднанні з морфемами-зв'язками, — як дієслівні утворення (Вихованець, Городенська 146).

Отже, в українському мовознавстві наразі існує три основні точки зору щодо граматичної природи дієприкметника: як форма дієслова; як вербалія; як самостійна негібридна частина мови. Такі протилежні погляди щодо поняттєво-термінологічної кваліфікації дієприкметника в українській мові зумовлені

різними підходами до його вивчення, різним розумінням сутності ознак і властивих чи невластивих граматичним категоріям, що споріднюють його з іншими частинами мови, зокрема із прикметником та дієсловом.

Деякі дієприкметники англійської мови зовсім втратили ознаки дієслова і стали прикметниками (Каушанская 190). Українські дієприкметники також можуть втрачати ознаки дієслів і переходити в прикметники (ад'єктивація). При цьому і англійські, і українські дієприкметники починають виражати постійні ознаки предметів. Окрім того, українські дієприкметники можуть також переходити у розряд іменників (субстантивація). Наприклад: *Рубікон перейдений* (дієприкметник), *перейдений шлях* (прикметник), *оглядка на перейдене* (іменник).

Англійський дієприкметник може мати активну та пасивну форму.

Форма Participle I Active утворюється через додавання закінчення *-ing* до дієслова: *I had noticed, when **taking** it out of my locker, how unusually bulky (and heavy) it seemed <...>* (Tartt URL).

Так само, як і дієслово, Participle I може мати пасивний стан. У формі Participle I Passive закінчення *-ing* додається до допоміжного дієслова *to be*, а головне дієслово використовується у формі Participle II: *He'd pointed out the location van, the equipment **being set up** in Sheridan Square park <...>* (Tartt URL).

Participle I Indefinite Active та Passive зазвичай позначає дію, одночасну з дією, вираженою кінцевим дієсловом. Залежно від форми часу кінцевого дієслова дія може відноситися до теперішнього, минулого чи майбутнього часу. Іноді Participle I Indefinite позначає дію, яка не стосується певного часу, наприклад: *Information **leading** to recovery of* (Tartt URL). Participle I Perfect Active and Passive позначає дію, що передувала дії, вираженої кінцевим дієсловом. Але попередня дія не завжди виражається Participle I Perfect: з деякими дієсловами чуттєвого сприйняття та руху, як-то *to see, to hear, to come, to arrive, to seize, to look, to turn* та ін. вживається Participle I Indefinite, навіть якщо припускається, що дія передувала (Каушанская 192).

Іноді Participle I Indefinite позначає дію, яка не стосується певного часу. *When **selling** a piece, talking it up <...> it was a game to size up a customer and figure*

*out the image they wanted to project <...> (Tartt URL). <...> when **phoning** Hobie, she didn't ask to speak to me (Tartt URL)*

Український дієприкметник активного та пасивного стану сам може мати ознаку часу (теперішнього чи минулого в активному та минулого у пасивному), яка виражається відповідними суфіксами. Але слід зазначити, що дієприкметники активного стану теперішнього часу в сучасній українській мові маловживані; їх використання намагаються уникати, послуговуючись активними конструкціями або добираючи відповідні іменники чи прикметники. Через те, що українська мова є флективною, на відміну від англійської, українські дієприкметники, крім категорії часу, можуть виражати категорії роду, числа, відмінку та виду, поєднуючи у собі ознаки прикметника та дієслова.

Серед функцій, в яких вживається Participle I в англійській мові, дослідники найчастіше називають функцію означення, функцію обставини (Абабілова 382; Мельдианова 118). Крім того, Н. Абабілова називає також функцію вставного елемента (382), а Ж. Голікова – функцію складеного іменного присудка та функцію частини простого іменного присудка (Голікова 35).

Тож Дієприкметник I може функціонувати:

1) як обставина. В якості обставини Participle I вживається для вираження значення способу дії чи порівняння, часу, причини та умови.

- обставина часу: ***Coming in**, I threw on all the lights <...> (Tartt URL);*

- обставина способу дії: *For hours the night before I'd lain awake tortured, **flopping** back and forth and **watching** the rain slap in ragged gusts against my windowpane and **wondering** what to say if confronted (Tartt URL).*

- обставина причини: *I was swaying there, choked and dizzy, **not knowing** where to turn or what to do <...> (Tartt URL).*

2) як присудок: *She started away, shoes clacking busily — and then glanced at me as if to say: are you **coming**? (Tartt URL).*

Але слід розрізняти випадки, коли дієприкметник, сполучаючись з допоміжним дієсловом, утворює складні форми часу і стану: *To whom am I **speaking**? (Tartt URL).*

3) як вставний елемент: *The overhead fluorescents — vibrating, spitting on and off — made me feel queasy* (Tartt URL).

4) як означення. У функції означення Participle I може перебувати як перед іменником, що означається, так і після нього. *I was not so sure I believed him about the sleeping-in-her-room business, either.*

Необхідно зауважити, що на відміну від дієприкметникових зворотів в українській мові дієприкметники в англійській зазвичай комою не виділяються.

В українській мові дієприкметник виконує такі функції:

- функція означення. Ця функцію виконують дієприкметники усіх часостанових груп: *Ловить окремі тони завмираючих вулиць* (Ю. Яновський).

- функція іменної частини складеного присудка. У цій функції виступають переважно дієприкметники пасивного стану: *Понад шляхом стоять стовпи, на котрих були написані верстви* (І. Нечуй-Левицький).

Активні дієприкметники у цій функції трапляються зовсім рідко.

Отже, англійський дієприкметник виконує чотири функції: обставини, іменної частини складеного присудка, вставного елемента та означення, а в українській – дві функції: означення та інколи іменної частини складеного присудка.

Герундій (gerund) – це вербалія, яка функціонує як іменник, тобто має водночас форми іменника і дієслова. Вона завжди закінчується на *-ing*.

Дослідники називають такі функції герундія у різних типах тексту: функція підмета, функція предикатива, функція обставини (умови, часу, образу дії, супутніх обставин), функція додатка (прямого і непрямого), функція означення (Абабілова 382; **Ошибка! Источник ссылки не найден.** Мельдианова 1170; Рак, Гребенщикова 143) Н. Рак та Ю. Гребенщикова також називають функцію частини складеного присудка (143).

Тож герундій може використовуватися як:

1) підмет. Вживання герундія у функції підмета, як підкреслює С. Демідова, чітко вказує на його граматичну приналежність та допомагає уникати вживання масивних підрядних речень (41). Герундій, що виступає підметом, часто слугує

головним предметом обговорення (Мельдианова 118). *Walking helped me work out the roll in my legs* (Tartt URL);

2) як обставина, зокрема:

- обставина часу: *The kids, as was fairly evident upon closer **viewing**, looked far too blond and bonny to be even vaguely related to Boris* (Tartt URL);

- обставина способу дії: *He's certainly turned out badly," she said without **looking up** from the catalogue* (Tartt URL); *And, I mean, actually it's incredible how much you can learn about a painting by **spending** a lot of time with a reproduction <...>* (Tartt URL);

- обставина причини: *I hadn't even looked at it for fear of **finding** messages from Jerom* (Tartt URL); *Abdou was in trouble for **throwing** stones* (Tartt URL);

- обставина мети: *Her parents <...> had been affable horse trainers who travelled around the west and raised Morgan horses for **living*** (Tartt URL);

- обставина умови. Функції обставини умови характерні більш для стилю художнього мовлення: *BEFORE BORIS, I HAD borne my solitude stoically enough, without **realizing** quite how alone I was* (Tartt URL);

- супровідні обставини: *Clearly something had gone wrong, badly, only I wasn't quite sure what—apart from **knowing** that I was responsible somehow, in the generalized miasma of shame and unworthiness and being-a-burden that never quite left me* (Tartt URL); *Without **meaning** to <...> I'd made accidental eye contact with a man on a bench across from me* (Tartt URL).

3) як означення. У цій функції перед герундієм завжди стоїть прийменник. *I wasn't over Pippa and I knew it, might never be over her, and that was just something I was going to have to live with, the sadness of **loving** someone I couldn't have* (Tartt URL).

4) як предикатив, точніше, як частина складного присудка. Функція предикатива свідчить про вживання в реченні герундія;

- з дієсловами та дієслівними фразами, що позначають модальність, герундій є частиною складеного дієслівного модального присудка: *I couldn't help **wondering** if I'd been careless and left it poking from under the bed* (Tartt URL).

– з дієсловами, що позначають початок, тривалість або кінець дії, герундій є частиною складеного дієслівного видового присудка: *The moment was so funny we both began **laughing** hysterically* (Tartt URL).

5) як додаток:

- як прямий додаток: *My mother hated **smoking*** (Tartt URL).

- як непрямий прийменниковий додаток: *Not that we had worries financially—we'd been pulling in money almost literally hand over fist, so much money that Hobie, crediting me with his salvation <...> had insisted on **making** me partner, which I hadn't been all that keen on given the circumstances* (Tartt URL).

Отже, герундій і дієприкметник I – безособові форми, що мають дещо різне значення й вживання, тож вони є функційним способом розрізнення варіантів однієї й тієї самої форми залежно від синтаксичних позицій, що вони займають.

Вживання *-ing* вербалій обмежено стилістично, лексично і синтаксично. В основу розмежування герундія і Participle I покладено синтаксичний принцип (Грибанова 169). *Ing* вербалії важливо чітко розмежувати, що найбільш доречно робити за функціями, в яких використовуються ці форми (Мельдіанова 116). Так, А. Мельдіанова звертає увагу, що Participle I переважно зустрічається у функціях означення та обставини, а герундій – у функціях підмета, предикатива і додатка. Серед герундіальних функцій також присутні функції означення і обставини, але в них герундій завжди слідує за прийменником; дієприкметник же виконує ці функції без прийменника (він може поєднуватися тільки зі сполучниками *when* і *while*). Функції підмета, предикатива і додатку властиві тільки герундію і не викликають складнощів при визначенні форми (Мельдіанова 117-20).

Отже, ми можемо зробити такі висновки. *-Ing* вербалія – це форма дієслова, яка має ознаки дієслова та іншої частини мови – іменника, прикметника чи прислівника та має закінчення *-ing*. Узагальнено існують дві *-ing* вербалії: дієприкметник I та герундій. Вони відрізняються за значенням, властивостями, функціями, а також обставинами застосування. Герундій має риси дієслова та іменника, а дієприкметнику Participle I притаманні властивості дієслова і

прикметника. Серед функцій герундія дослідники відзначають функції підмета, предикатива, обставини (умови, часу, образу дії, супутніх обставин), додатка (прямого і непрямого), означення та частини складеного присудка. Participle I вживається у функції обставини, означення, вставного елемента, складеного іменного присудка та частини простого іменного присудка.

1.2. Способи перекладу *-ing* вербалій українською та російською мовами

Доцільність об'єднання *-ing* вербалій обумовлена як значним спорідненням в їх вживанні, так і неможливістю це зробити в цілому. Але, як доречно зазначає А. Мельдіанова, ця теза підходить для носіїв англійської мови, яким немає потреби шукати адекватні відповідності англійським формам в іншій мові (115). Перекладачі ж з англійської стикаються з певними проблемами при відтворенні цих вербалій.

Так, К. Кемова зазначає, що проблеми обумовлені специфічними властивостями окремих вербалій, які зумовлюють їх вибір в певному контексті (184). Н. Абабілова називає такі причини складностей відтворення Participle I: по-перше, цей дієприкметник вживається в англійській мові частіше, ніж в українській, йому притаманний більш книжний характер. По-друге, форми Participle I в англійській та українській мовах не співпадають. Так, в англійській мові відсутні дієприкметник минулого часу активного стану та дієприслівник. А в українській мові відсутня перфектна форма дієприкметника (Абабілова 382).

А. Мельдіанова слідом за О. Рецкером називає складність розпізнавання герундія і герундіальної конструкції, не переплутавши їх з дієприкметником, коли в тексті зустрічається так званий «напівгерундій» в функції додатка з керуючим їм іменником або займенником не в присвійному, а в об'єктному відмінку (Мельдіанова 116; Рецкер 39). Так використання загального відмінка іменника може ускладнювати визначення частиномовної приналежності форми (116). Дослідниця пропонує звертати увагу в таких випадках на стиль мовлення. Так, у

науково-технічному дискурсі присвійні форми (займенники і іменники) з *-ing* формою взагалі частотні, що вказує на вживання дієприкметника. Крім того, використання дієприкметників теперішнього часу властиво в цілому цьому стилю письмової мови (Мелидианова 116). В розмовній же мові частіше зустрічається герундій, оскільки зазвичай вживається після певних груп дієслів, іменників, прикметників і прийменників (Мельдианова 116).

Н. Абабілова також зазначає, що труднощі для перекладу представляють також деякі сполучення іменника і Participle I «які не відповідають нормам сполучуваності в українській мові і тому мають бути передані іншими лексико-граматичними засобами» (382).

Крім того, може викликати труднощі при перекладі те, що в сучасній англійській мові в рамках *-ing* форм, крім герундія і Participle I, розглядається також віддієслівний іменник. Але слід зауважити, що він на відміну від герундія і Participle I може визначатися артиклем і прикметником.

Попри існування випадків вживання дієприкметників теперішнього часу і герундія, в яких їх складно розмежувати, є цілий ряд прикладів, де вони чітко поділяються функціонально і стилістично. Так, при використанні присвійних форм іменної частини в складі герундіальних комплексів замість загального відмінка іменника або об'єктного відмінка займенника стираються кордони між Participle I і герундієм.

Існує два основних підходи до класифікації перекладу *-ing* вербалій: в залежності від форми та в залежності від функцій. Так, дослідники, що розглядають переклад Participle I в залежності від форми зазначають, що якщо використано дієприкметник активного стану теперішнього часу, то він відтворюється дієприкметником чи дієприслівником. Якщо Participle I вживається зі сполучниками *when* або *while*, він відтворюється іменником з прийменником. Перфектна форма Participle I вказує передування, тому дієслово речення мови перекладу має стояти в минулому часі (Беляев 4).

Способи перекладу *-ing* вербалій в залежності від їхніх функцій розглядаються різними дослідниками (Абабілова; Домбровская; Мелидианова;

Шпак). Визначення функцій герундія та Participle I є дуже важливим для їхнього правильного розрізнення та адекватного перекладу.

Узагальнена класифікація способу перекладу герундія за різними дослідниками наведена в Таблиці у Додатку А.

Герундій у функції підмета дослідники рекомендують перекладати іменником з прийменником або без прийменника (Мельдианова 119 – 120), в тому числі віддієслівним іменником (Рак, Гребенщикова 143). *Walking helped me work out the roll in my legs* (Tartt URL). *Ходьба допомогла мені подолати тремтіння в ногах* (Тартт URL). *Ходьба помогла мне унять дрожь в ногах* (Тартт рос. URL). У наведеному прикладі в українському та російському перекладах англійський герундій у функції підмета відтворено іменником без прийменника. В обох перекладах вжито віддієслівний іменник.

Також герундій у функції підмета можна перекладати інфінітивом (Рак, Гребенщикова 143) , наприклад: <...> *“discussing things with Sergio” was akin to asking: “What would Jesus do?”* (Tartt URL). *Обговорити справу з Серджо означало те саме, що запитати: «А що сказав би про це Христос?»* (Тартт URL). <...> *«обсудить с ним что-то» все равно что спросить: «А что бы сделал Иисус на моем месте?»* (Тартт рос. URL).

Серед способів перекладу герундія у функції складеного присудка дослідники називають переклад його іменником з прийменником або без прийменника (Мельдианова 119 – 120), наприклад: *Even after I became convinced I'd never heard a phone, that the ringing in my ears had played a trick on me, still I kept looking*<...> (Tartt URL). *Навіть коли я переконав себе в тому, що то мені вчулося, я не чув ніякого телефону, а просто дзвін у вухах зіграв зі мною злий жарт, я все ще продовжував пошуки*<...> (Тартт URL). *The moment was so funny we both began laughing hysterically* (Tartt URL). *Было так смешно, что мы с ней оба зашлись в истерике от хохота* (Тартт рос. URL).

У наведених вище прикладах українською герундій у функції підмета відтворено іменником без прийменника, а російською – із прийменником.

Також можливий його переклад інфінітивом (Рак, Гребенщикова 143), наприклад: *Even after I became convinced I'd never heard a phone, that the ringing in my ears had played a trick on me, still I kept **looking**<...>* (Tartt URL). *И даже после того, как я убедил себя, что не слышал никакого телефона, что это звон в ушах я принял за звонок, я продолжал **искать**<...>* (Тартт рос. URL).

Окрім інфінітива може бути використано особову форму дієслова (Рак, Гребенщикова 143): *The moment was so funny we both began **laughing** hysterically* (Tartt URL). *Ця мить була такою несподіваною, що ми обоє істерично **зареготали*** (Тартт URL). У перекладі вжито дієслово у формі множини минулого часу.

Герундій у функції додатка найчастіше дослідники пропонують перекладати іменником з прийменником або без прийменника (Абабілова 383; Мельдианова 119 – 120; Рак, Гребенщикова 143), у тому числі віддієслівним іменником (Карабан; Рак, Гребенщикова 143). *My mother hated **smoking*** (Tartt URL). *Моя мати ненавиділа **куріння*** (Тартт URL). *А **курение** моя мать терпеть не могла* (Тартт рос. URL). У наведених вище прикладах герундій у функції прямого додатка відтворено віддієслівними іменниками українською та російською мовами.

Також герундій у функції додатка можливо перекладати інфінітивом (Абабілова 383; Рак, Гребенщикова 143): *<...> she preferred **working** behind the camera rather than in front of it* (Tartt URL). *<...>їй більше подобалося **працювати** за камерою, аніж позувати перед нею.* (Тартт URL). *<...> **находиться** за камерой ей нравилось больше, чем перед ней* (Тартт рос. URL).

Окрім інфінітива, герундій у функції додатка може також бути перекладений особовою формою дієслова у складі прямого з'ясувального речення (Карабан; Рак, Гребенщикова 143), наприклад: *I started off **loving** the bird, the way you'd love a pet or something* (Tartt URL). *Спочатку мені **подобалася** пташка, як тобі, наприклад, подобається домашня тварина або щось подібне* (Тартт URL). *Сначала я **полюбила** птицу, ну, как домашнее животное, что-то вроде того* (Тартт рос. URL). У наведених прикладах в українському та російському

перекладах відрізняється суб'єкт дії, але в обох випадках герундій відтворено дієсловами у однині минулого часу близької семантики.

У тому числі герундій у функції додатка може бути відтворений особовою формою дієслова у складі підрядного з'ясувального речення (Карабан; Рак, Гребенщікова 143): *Not that we had worries financially—we'd been pulling in money almost literally hand over fist, so much money that Hobie, crediting me with his salvation <...> had insisted on **making** me partner, which I hadn't been all that keen on given the circumstances* (Tartt URL). *За виручку нам, кстати, пережити не надо было — деньги мы чуть ли не лопатой гребли, в самом буквальном смысле, их было столько, что Хоби, объявив меня своим спасителем <...>, настоял на том, чтоб я **стал** его деловым партнером, чего мне, в сложившихся обстоятельствах, не слишком-то хотелось* (Тартт рос. URL).

Герундій у функції обставини, на думку дослідників, доцільно перекладати іменником з прийменником або без (Беседіна, Савчук URL; Зражевская, Беляева; Мельдианова 119 – 120; Москальская), наприклад: *Her parents <...> had been affable horse trainers who travelled around the west and raised Morgan horses for **living*** (Tartt URL). *Її батьки <...> були захопленими тренерами коней, вони подорожували по західних територіях і заробляли собі на **життя**, розводячи коней морганівської породи* (Тартт URL). *Ее родители <...> были милейшими людьми, которые тренировали лошадей, разъезжали по всему Западу и зарабатывали на **жизнь** разведением лошадей моргановской породы* (Тартт рос. URL).

Герундій у функції обставини мети відтворено у наведених вище прикладах українською та російською мовами іменником із прийменником.

Також герундій у функції обставини може відтворюватися особовою формою дієслова (Зражевская, Беляева; Беседіна, Савчук URL; Шпак), наприклад: *The kids, as was fairly evident upon closer **viewing**, looked far too blond and bonny to be even vaguely related to Boris* (Tartt URL). *Дітлахи, коли я добре до них **придивився**, здавалися надто білявими й надто гарненькими, щоб мати бодай*

віддалену схожість із Борисом (Tartt URL). Тут герундій у функції обставини перекладено дієсловом минулого часу однини чоловічого роду.

Також герундій у цій функції може бути перекладений інфінітивом: (Зражевская, Беляева; Шпак): *The kids, as was fairly evident upon closer **viewing**, looked far too blond and bonny to be even vaguely related to Boris* (Tartt URL). *Если **присмотреться**, то сразу бросалось в глаза, что дети были уж слишком светленькие, слишком хорошенькие, чтоб иметь к Борису хоть какое-то отношение* (Tartt рос. URL).

Наступний спосіб перекладу герундія у функції обставини – переклад його дієприслівником (Абабілова 383; Голикова; Зражевская, Беляева; Мельдианова 119 – 120; Шпак): *He’s certainly turned out badly,” she said without **looking up** from the catalogue* (Tartt URL); *От він справді пішов поганою стежкою, — сказала вона, **не відриваючи** погляду від каталогу* (Tartt URL). *Вот он-то точно пошел по плохой дорожке, — сказала она, **не отрывая** глаз от каталога* (Tartt рос. URL).

У наведених вище прикладах герундій у функції обставини способу дії було відтворено українським та, відповідно, російським дієприслівниками із застосуванням в обох випадках антонімічного перекладу.

Підрядним реченням (Зражевская, Беляева; Шпак) також перекладається герундій у функції обставини, наприклад: *And, I mean, actually it’s incredible how much you can learn about a painting by **spending** a lot of time with a reproduction<...>* (Tartt URL). *И в общем-то невероятно, сколько всего можно узнать о картине, **если долго-долго смотреть** на репродукцию<...>* (Tartt рос. URL). Тут герундій у функції обставини способу дії відтворено російською підрядним умови.

Дослідники відзначають, що випадки перекладу герундія, вжитого в функції обставини, є найбільш складними. А. Мельдіанова вважає, що перекладати герундій в цих випадках правильніше іменником з прийменником (120). В той же час, Т. Зражевська та В. Шпак детальніше розглядають передачу герундія у функції обставини згідно типу обставин. Так, герундій у функції обставини часу відтворюється як підрядне речення, дієприслівник, іменник; обставини супутніх

дій – інфінітив, підрядне речення; обставини способу дії – дієприслівник, іменник з прийменником; обставини умови – дієприслівник, іменник, інфінітив, особова форма дієслова; обставини причини – особова форма дієслова, інфінітив, іменник, дієприслівник (Зражевська; Шпак). Підрядним реченням герундій перекладається у дуже рідких випадках.

Найбільше способів рекомендують дослідники для відтворення герундія у функції означення. Наприклад, переклад його дієприкметником теперішнього часу (Мельдіанова 119 – 120):

Герундій у функції означення може бути відтворений також інфінітивом (Рак, Гребенщикова 143): *<...>I knew it, might never be over her, and that was just something I was going to have to live with, the sadness of **loving** someone I couldn't have* (Tartt URL). *Я <...> знав, що, мабуть, ніколи їх не подолаю, й виходило, з ними мені доведеться жити, зі смутком **любити** жінку, з якою я ніколи не зможу бути поруч* (Tartt URL).

Також герундій у функції означення може бути перекладений іменником у родовому відмінку (Беседіна, Савчук URL; Рак, Гребенщикова 143), наприклад: *<...>I knew it, might never be over her, and that was just something I was going to have to live with, the sadness of **loving** someone I couldn't have* (Tartt URL). *Я <...> знав, що не позабыл ее и, может, никогда не позабуду, а значит, придется с этим так и жить дальше, с этой тоской неразделенной **любви*** (Tartt рос. URL).

Герундій у функції означення також може бути перекладений особовим дієсловом у складі підрядного речення (Карабан; Рак, Гребенщикова 143), наприклад: *But during those years of standing around and **pretending** to be in college <...> she'd managed to sock away enough money to send herself to college for real* (Tartt URL). *Але протягом тих років, коли лише **вдавала**, ніби навчається в коледжі <...> мама примудрилася заощадити достатньо грошей, щоби вступити в справжній коледж* (Tartt URL).

Герундій у функції означення може бути відтворений іменником з прийменником (Беседіна, Савчук URL): *Worse: the thought of returning to any kind of normal routine seemed disloyal, wrong* (Tartt URL). *Крім того, думка **про***

повернення до звичайного повсякдення здавалася мені зрадливою, хибною (Tartt URL). *Хуже того, сама думка о поверненні к любому привычному распорядку казалась предательской, неправильной* (Tartt рос. URL).

Менш частотними варіантами перекладу герундія у функції означення є відтворення його дієприкметником теперішнього часу (Мельдианова 119 – 120), прикметником (Абабілова 383; Мельдианова 119 – 120) та прислівником (Мельдианова 119 – 120).

Узагальнена класифікація способу перекладу Participle I за різними дослідниками наведена в Таблиці у Додатку Б.

Participle I у функції обставини може перекладатися дієприслівником, у тому числі й у складі дієприслівникового зворота (Абабілова 382; Голикова): *For hours the night before I'd lain awake tortured, flopping back and forth and watching the rain slap in ragged gusts against my windowpane and wondering what to say if confronted* (Tartt URL). *Усю минулу ніч я тернів люті муки, крутячись у ліжку, дивлячись, як дощ періщить у шибки мого вікна, й міркуючи, що скажу, коли мене почнуть допитувати* (Tartt URL). *Всю ночь накануне я промучился без сна, ворочаясь с боку на бок, наблюдая, как зубчатые кляксы дождя шлепают по подоконнику, раздумывая, что же сказать, если все выплывет* (Tartt рос. URL). У наведених прикладах Participle I у функції обставини способу дії був відтворений дієприслівником українською та російською мовами.

Також Participle I у функції обставини може перекладатися підрядним реченням (Абабілова 382; Голикова; Мельдианова 119 – 120) або самостійним реченням (Абабілова 382).

Participle I у функції означення часто перекладається підрядним реченням (Домбровская; Мельдианова 119 – 120; Шпак): *We spent some time in front of a Hals portrait of a boy holding a skull* (Tartt URL) *Какое-то время мы простояли перед картиной Хальса — мальчик, который держит череп* (Tartt рос. URL).

Participle I у функції означення може перекладатися дієприкметником теперішнього часу активного стану (Домбровская; Мельдианова 119 – 120; Шпак): *"I like this one too," whispered my mother, coming up alongside me at a*

*smallish and particularly **haunting** still life* (Tartt URL). *Этот мне тоже нравится, — прошептала мама, подойдя ко мне — я стоял возле маленького и особенно **привязчивого** натюрморта* (Тартт рос. URL).

Також у функції означення він може перекладатися дієприкметником минулого часу (Домбровская; Шпак): *The background <...> had a complicated warmth **suggesting** crowded storerooms and history, the passage of time* (Tartt URL). *Фон <...> излучал затейливое тепло, **отдававшее** набитыми кладовыми и историей, ходом времени* (Тартт рос. URL).

Якщо Participle I у функції означення стоїть перед словом, що означається, воно найчастіше перекладається дієприкметником теперішнього часу. Але якщо воно стоїть після слова, що означається, то найчастіше відтворюється присудком підрядного речення: *“They really knew how to work this edge, the Dutch painters—ripeness **sliding** into rot* (Tartt URL). — *Голландські художники справді знали, як передати цю грань, коли стиглість **переходить** у гниль* (Тартт URL).

У функції вставного елемента Participle I може перекладатися дієприслівником (Абабілова 382): *Her grandpa had slipped his arm through hers and—**whispering** to her, with great enthusiasm—was towing her away <...>* (Tartt URL). *Дідусь узяв її під лікоть і, **шепочучи** щось із великим ентузіазмом, тягнув її далі <...>* (Тартт URL). *Дед подхватил девочку под руку и, с воодушевлением ей что-то **нашептывая**, тянул ее смотреть какую-то картину <...>* (Тартт рос. URL).

Також у функції вставного елемента Participle I може перекладатися вставним реченням зі сполучником (Абабілова 382). *Several times too—**drifting** uneasily between dreaming and sleep—I sat up suddenly in bed at the sound of her voice speaking clearly in my head* (Tartt URL). *Пару раз бывало, **когда я метался** ото сна к бодрствованию, я вдруг подскакивал в кровати от ее голоса у меня в голове* (Тартт рос. URL).

Окрім цього Participle I у функції вставного елемента може відтворюватися дієприкметником (Абабілова 382).

У функції складеного іменного присудка або частини простого дієслівного присудка *Participle I* трапляється не часто. У першому випадку дослідники радять його перекладати дієсловами *бути, стати* з іменниками, прикметниками, дієприкметниками, а у другому – дієсловом у сполученні з іменниками та займенниками (Голикова).

Отже, аналіз розглянутих класифікацій дозволив узагальнити підходи до перекладу *-ing* вербалій та визначити основні способи їхнього перекладу в залежності від функцій. Так, було визначено, що **герундій** у функції **підмета** перекладається українською мовою іменником (з прийменником або без), інфінітивом; у функції **предикатива** – іменником (з прийменником або без); у функції **додатка** – іменником (з прийменником або без), інфінітивом, особовою формою дієслова у складі прямого з'ясувального речення; у функції **обставини** – іменником (з прийменником або без), інфінітивом, дієприслівником, особовою формою дієслова, підрядним реченням; у функції **означення** – іменником з прийменником, іменником у родовому відмінку, дієприкметником теперішнього часу, прикметником, прислівником, інфінітивом, особовим дієсловом у складі підрядного речення; у функції частини складеного присудка – іменником, інфінітивом та особовою формою дієслова. **Participle I** у функції **обставини** перекладається підрядним реченням, дієприслівником або дієприслівниковим зворотом, рідко – самостійним реченням; у функції **означення** – дієприкметником теперішнього часу активного стану; дієприкметником минулого часу, дієприкметниковим зворотом, підрядним реченням; у функції **вставного елемента** – дієприслівником, дієприкметником, вставним реченням зі сполучником *якщо*; у функції **складеного іменного присудка** – дієсловами *бути, стати* з іменниками, прикметниками, дієприкметниками; у функції частини простого дієслівного присудка – дієсловами у сполученні з іменниками та займенниками.

1.3. Особливості використання перекладацьких трансформацій при відтворенні *-ing* вербалій

Перекладацькі способи відтворення мовних одиниць полягають у застосуванні підходів, що здійснюються перекладачем у межах традицій певних перекладацьких шкіл і пов'язаних з ними нових тенденцій у перекладі. Три основні підходи до перекладу відомі як трансформаційний підхід, денотативний підхід і комунікативний підхід. У цій роботі зосередимося та трансформаційному підході.

Для досягнення семантичної еквівалентності перекладацьких одиниць потрібні трансформації або заміни. На рівні компонентної еквівалентності переважно використовуються трансформації, що стосуються граматичної структури висловлення. У межах трансформаційної теорії процес перекладу розглядається як процес трансформації та перетворення одиниць і структур з мови оригіналу на мову перекладу. Під час здійснення трансформаційних процедур диференціюють власне трансформації та еквіваленти (Бархударов 6 – 10; Латышев 23 – 28). Це не єдина класифікація перекладацьких трансформацій. Так, О. Паршин виділяє такі основні типи трансформацій, що застосовуються в процесі перекладу:

1. Лексичні: а) перекладацьке транскрибування та транслітерація; б) калькування і лексико-семантичні заміни, що включають в себе конкретизацію, генералізацію і модуляцію.

2. Граматичні: а) синтаксичне уподібнення (тобто дослівний переклад); б) членування речення; в) об'єднання речень; г) граматичні заміни, до яких відносять заміну форми слова, заміну частини мови або заміну члена речення.

3. Лексико-граматичні: а) антонімічний переклад; б) експлікація (якою О. Паршин вважає описовий переклад; в) компенсація (Паршин 80).

М. Гарбовський, узагальнюючи класифікації перекладацьких трансформацій, виконаних Я. Рецкером, Л. Бархударовим, В. Комісаровим та ін. виділяє вісім видів трансформацій: адаптація, антонімічний переклад,

генералізація, еквіваленція, конкретизація, метафорична диференціація, стилістична нейтралізація, цілісне перетворення (Гарбовский 404 – 466).

Трансформації починаються на синтаксичному рівні, коли міняється, наприклад, порядок слів при перекладі. Заміни на інших рівнях вважаються еквівалентами, коли замість слів мови оригіналу вживаються непрямі відповідники цільової мови. Трансформаційний підхід передбачає особливості перекладу згідно з трьома рівнями: морфологічним, лексичним та синтаксичним (Латышев 28 – 30, 252 – 261). Під час перекладу одиниць морфологічного рівня морфеми мови оригіналу трансформуються в морфеми мови перекладу. На лексичному рівні слова та словосполучення мови оригіналу трансформуються у слова та словосполучення мови перекладу (Латышев 252 – 261). На синтаксичному рівні структури мови оригіналу трансформуються у синтаксичні структури мови перекладу. Синтаксичні трансформації включають в себе значні зміни в тексті мови перекладу, починаючи із зміни порядку слів у реченні та закінчуючи розділенням одного речення на два й більше.

Перекладацькі трансформації є складними, дуже часто відбуваються на різних рівнях мови (Miram 42 – 43). Наприклад, на синтаксичному рівні трансформації особливо часто зустрічаються, коли процес перекладу охоплює аналітичну та синтетичну мови – англійську та українську. Український дослідник С. Максимов запропонував широку класифікацію трансформацій (Максимов 128 – 131). Більшу їх частину можна використовувати і при перекладі *-ing* вербалій з англійської мови на українську та російську.

I. Лексичні трансформації. 1. Формальні лексичні трансформації (калькування, практична транскрипція, транслітерація, традиційне фонетичне і графічне відтворення та поєднання цих трансформацій) практично не використовуються при перекладі *-ing* вербалій. 2. Лексико-семантичні трансформації. 2.1 Генералізація значення – це заміна англійської одиниці перекладу, яка має вузьке значення, українською чи російською одиницею перекладу з ширшим значенням. 2.2 Диференціація значення – це вибір одного з еквівалентів, який найкраще відповідає контексту. 2.3 Конкретизація значення –

це заміна англійської *-ing* вербалії із загальним значенням українським чи російським словом або фразою з більш конкретним (вузьким) значенням. 2.4 Модуляція – семантичний розвиток значення *-ing* вербалії.

II. Граматичні трансформації. 2.1 Дослівний переклад («нульова трансформація»). 2.2 Транспозиція – це зміна порядку слів у словосполученнях та реченнях. 2.3 Заміна – це заміна *-ing* вербалії, що належить одній частині мови, словом, що належить іншій частині мови (морфологічна заміна), або заміна однієї синтаксичної конструкції іншою (синтаксична заміна). Так, при перекладі герундія, наприклад, українським іменником відбувається морфологічна заміна. А при відтворенні *-ing* вербалії словосполученням – синтаксична заміна. 2.4 Додавання використовується для компенсації семантичних або граматичних втрат. 2.5. Опущення – це трансформація, протилежна додаванню.

III. Лексичні та граматичні трансформацій. 3.1 Антонімічний переклад – це заміна поняття мови-джерела його протилежним у перекладі з відповідною перебудовою висловлювання, спрямованою на вірне відображення змісту. 3.2 Цілісне перетворення або повна реорганізація текстового сегмента. Це перетворення переставляє внутрішню форму будь-якого відрізка тексту: починаючи зі слова, фрази і закінчуючи повним реченням. 3.3 Компенсація втрат при перекладі (Максімов 128 – 131).

Саме класифікація С. Максимова буде взята за основу в нашому дослідженні.

Отже, вербалія – це форма дієслова, яка має ознаки дієслова та іншої частини мови – іменника, прикметника чи прислівника. Класична англійська граматики виділяє чотири форми вербалій: інфінітив, герундій, дієприкметник I, дієприкметник II. Під назвою *-ing* вербалії об'єднані герундій та дієприкметник Participle I. Вони відрізняються за значенням, властивостями, функціями, а також обставинами застосування. Герундій має риси дієслова та іменника, а дієприкметнику Participle I притаманні властивості дієслова і прикметника. Серед функцій герундія дослідники відзначають функції підмета, предикатива, обставини (умови, часу, образу дії, супутніх обставин), додатка (прямого і

непрямого), означення та частини складеного присудка. Participle I вживається у функції обставини, означення, вставного елемента, складеного іменного присудка та частини простого іменного присудка. Специфіка функціонування *-ing* вербалій є ключовою при визначенні форми. Зокрема, позиція *-ing* вербалії в реченні, а також синтаксична функція, яку вона виконує, вказують на її частиномовну приналежність. Так, функції підмета, частини складеного дієслівного присудка і додатка свідчать про вживання в реченні герундія, функції ж обставини умови і порівняння вказують на Participle I. При збігу функцій на процес розмежування мовних одиниць впливає контекстуальне оточення вербалії.

Було визначено, що існують два основних підходи до класифікації способів відтворення *-ing* вербалій: за формами та за функціями. В цій роботі аналізувалися класифікації перекладу аналізованих вербалій за функціями (способи перекладу). При перекладі *-ing* вербалій також використовуються лексичні (зокрема, лексико-семантичні), граматичні та лексико-граматичні трансформації.

РОЗДІЛ II

ВІДТВОРЕННЯ -ING ВЕРБАЛІЙ У ХУДОЖНЬОМУ ПЕРЕКЛАДІ

2.1. Аналіз використання -ing вербалій у романі Д. Тартт «Щиголь»

Були проаналізовані особливості використання *-ing* вербалій у романі Д. Тартт «Щиголь». Разом досліджено 2000 одиниць. Аналіз дозволив визначити нерівномірність вживання герундія та Participle I в досліджуваному творі, зокрема, 520 одиниць (26%) випадків герундія та 1480 одиниць (74%) випадків Participle I (див. Додаток В). Тож у романі Д. Тартт «Щиголь» серед *-ing* вербалій значно переважає Participle I.

Серед Participle I у досліджуваному матеріалі абсолютно переважають одиниці активного стану (145 одиниць, 98% від випадків Participle I, 73% від усіх досліджуваних *-ing* вербалій), наприклад: *Oh, sometimes it takes us guys a while," said Race Goldfarb complacently, **observing** my discomfort, **raising** his voice above infants **wailing** and **tumbling** in a nanny-supervised area of the living room* (Tartt URL). **Participle I** у пасивному стані зустрічається у поодиноких випадках (30 одиниць, 2% від випадків Participle I, 1% від усіх досліджуваних *-ing* вербалій), наприклад: *Things were looking decidedly more industrial in this direction: wooden pallets, a flatbed pushcart, a sense of crated objects **being moved** and **stored*** (Tartt URL). **Participle I Indefinite** трапляється у досліджуваному матеріалі у 1380 випадках (93% від випадків Participle I, 69% від усіх досліджуваних *-ing* вербалій), наприклад: *Um," I said, **recovering**, "I'll meet you in the shop."* (Tartt URL). **Participle I Perfect** зустрічається у досліджуваному матеріалі у 100 випадках (7% від випадків Participle I, 5% від усіх досліджуваних *-ing* вербалій), наприклад: *I'd thought, **having** successfully **escaped** the bar, I might see a movie* (Tartt URL).

Indefinite Active Gerund зустрічається у 490 прикладах (490 одиниць, 94% від випадків Gerund, 33% від усіх досліджуваних *-ing* вербалій), наприклад: *I started off **loving** the bird, the way you'd love a pet or something, and ended up loving*

the way he was painted (Tartt URL). **Passive Gerund** трапляється у 10 прикладах (10 одиниць, 2% від випадків Gerund, 0,7% від усіх досліджуваних *-ing* вербалій), наприклад: *My moods were a slingshot; after being locked-down and anesthetized for years my heart was zinging and slamming itself around* (Tartt URL). **Passive Perfect Gerund** зустрічається у 20 прикладах (20 одиниць, 4% від випадків Gerund, 1,3% від усіх досліджуваних *-ing* вербалій), наприклад: *They had the appearance of having been dropped from a great height* (Tartt URL).

Розглянемо синтаксичні функції, які виконують *-ing* вербалії у романі. В першу чергу, проаналізуємо функції герундія. Герундій, як показує дослідження, виконує функції обставини, додатка, підмета та вставного елемента. **Функція вставного елемента** зустрічається у 80 прикладах вживання герундія (4 % від кількості *-ing* вербалій, 15,5 % від кількості вживання герундія). Наприклад: *And if not for the third thing (meeting and marrying my father—not so lucky as the first two) she would almost certainly have finished her master’s and gone on for her PhD* (Tartt URL). У наведеному прикладі герундій *meeting* і *marrying* є частинами вставного елемента.

Функція додатка зустрічається у 160 прикладах вживання герундія (8 % від кількості *-ing* вербалій, 31 % від кількості вживання герундія). Наприклад: *My mother hated smoking* (Tartt URL). **Функція обставини** зустрічається у 80 прикладах вживання герундія (4 % від кількості *-ing* вербалій, 15,5 % від кількості вживання герундія). Наприклад: *I’m sure the last thing Mathilde wants is an art book but it’ll be hard for her to complain much about it without sounding stupid* (Tartt URL). **Функція підмета** зустрічається у 80 прикладах вживання герундія (4 % від кількості *-ing* вербалій, 15,5 % від кількості вживання герундія): *Walking helped me work out the roll in my legs* (Tartt URL). *‘Planting’ was a racket whereby fakes or inferior antiques were placed in private homes <...>* (Tartt URL).

Функція частини складеного присудка зустрічається у 40 прикладах вживання герундія (40 одиниць, 2 % від кількості *-ing* вербалій, 7 % від кількості вживання герундія). Наприклад, герундій *looking* є частиною складеного присудка *kept looking*: *Even after I became convinced I’d never heard a phone, that the*

*ringing in my ears had played a trick on me, still I kept **looking**, locked into the mechanical gestures of searching with an unthinking, robot intensity* (Tartt URL). **Функція означення** зустрічається у 80 прикладах вживання герундія (4 % від кількості *-ing* вербалій, 15,5 % від кількості вживання герундія), зокрема: *But during those years of **standing** around and **pretending** to be in college—posing in mock campus settings in stiff pairs and threes, books clutched to her chest<...>* (Tartt URL). *It was stupid to worry that Reeve would follow through on his threat of **calling** the law, since <...>his only chance of **obtaining** the painting for himself was to leave me at liberty to retrieve it* (Tartt URL). Розподіл синтаксичних функцій, які виконує герундій у реченнях на матеріалі роману Д. Тартт «Щиголь» представлено на рис. 2.1.

Рис. 2.1 Розподіл синтаксичних функцій герундія у романі Д. Тартт «Щиголь», % від кількості випадків герундія (520 од. = 100%)

З рис. 2.1 ми можемо зробити висновок, що у романі Д. Тартт «Щиголь» герундій у функції додатка зустрічається найчастіше і складає майже третину аналізованих прикладів (31 % від кількості випадків герундія, 8 % від загальної кількості *-ing* вербалій), а найрідше він зустрічається у функції частини складеного присудка (7 % від кількості випадків герундія, 2% від загальної кількості *-ing* вербалій). У функціях обставини, означення, вставного елемента та підмета герундій демонструє середню частотність (по 15,5 % від кількості випадків герундія, по 4 % від загальної кількості *-ing* вербалій).

Розглянемо функції Participle I. Як показує дослідження, Participle I у фактичному матеріалі виконує функції вставного елемента, обставини та означення. Разом Participle I було знайдено 1480 випадків. **Функція вставного елемента** зустрічається у 40 прикладах вживання Participle I (2 % від кількості *-ing* вербалій, 3 % від кількості вживання Participle I). Наприклад, лексеми, що стоять у формі Participle I *vibrating* і *spitting* є частинами вставного елемента: *The overhead fluorescents — vibrating, spitting on and off — made me feel queasy* (Tartt URL). *“But let me tell you, Theo, when you hold that little one of your own in your arms for the first time —?” (patting his wife’s pregnant tummy) —“your heart just breaks a little* (Tartt URL).

Функція обставини зустрічається у 760 прикладах вживання Participle I (760 одиниць, 38% від кількості *-ing* вербалій, 51 % від кількості вживання Participle I). Наприклад, обставина способу дії: *Sometimes it was fun, she said, but mostly it wasn’t: swimsuits in January, shivering from flu; tweeds and woolens in summer heat, sweltering for hours amid fake autumn leaves while a studio fan blew hot air <...>*(Tartt URL).

Функцію означення було знайдено у 680 прикладах вживання Participle I (680 одиниць, 34 % від кількості *-ing* вербалій, 46 % від кількості вживання Participle I). Наприклад: *They really knew how to work this edge, the Dutch painters — ripeness sliding into rot* (Tartt URL).

Розподіл синтаксичних функцій, які виконує Participle I у реченнях на матеріалі роману Д. Тартт «Щиголь» представлено на рис. 2.2.

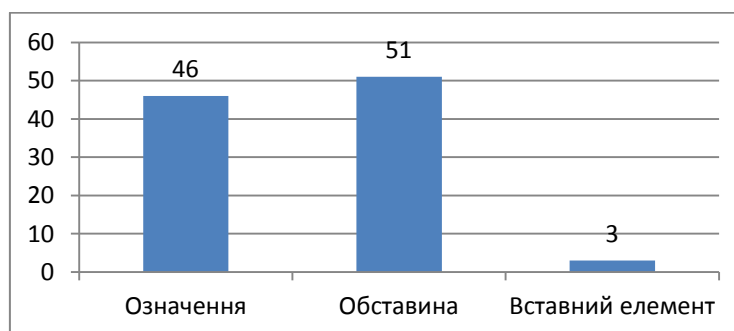

Рис. 2.2 Розподіл синтаксичних функцій Participle I у романі Д. Тартт «Щиголь», % від кількості випадків Participle I (1480 од. = 100%)

Отже, синтаксичні функції Participle I в аналізованому творі представлені переважно обставиною (51 %) означенням (46 %) та функція вставного елемента представлена поодиноким прикладом (3 %).

Аналіз синтаксичних функцій, які виконують *-ing* вербалії у реченні показав, що зустрічаються функції обставини, означення, додатка, підмета, предикатива та вставного елемента. Найчастіше *-ing* вербалії у романі Д. Тартт «Щиголь» виконують функції обставини (42 %), а найрідше зустрічається функція частини складеного присудка (2 % від аналізованих вербалій).

Таким чином, ми можемо зробити такі висновки. Серед *-ing* вербалій у романі Д. Тартт «Щиголь» переважає Participle I (1480 одиниць, 74 %), герундій вживається рідше, у 26 % (520 одиниць) аналізованих прикладів. Герундій виконує функції обставини, додатка, підмета, частини складеного присудка, означення та вставного елемента, при чому у функції додатка зустрічається найчастіше (31 % від кількості випадків герундія, 8 % від кількості *-ing* вербалій), а найрідше зустрічається у функції частини складеного присудка (7,5 % від кількості випадків герундія, 2 % від кількості *-ing* вербалій). Participle I в аналізованому творі виконує функції вставного елемента, обставини та означення. Його синтаксичні функції представлені переважно обставиною (51 % від кількості випадків Participle I, 38 % від кількості *-ing* вербалій) та означенням (46 % від кількості випадків Participle I, 34 % від кількості *-ing* вербалій), а функція вставного елемента зустрічається найрідше (3 % від кількості випадків Participle I, 2 % від кількості *-ing* вербалій).

2.2. Порівняльний аналіз перекладів *-ing* вербалій у романі Д. Тартт «Щиголь» українською та російською мовами

Було розглянуто особливості перекладу *-ing* вербалій в залежності від функцій українською та російською мовою.

За основу аналізу ми узяли класифікацію способів перекладу за синтаксичними функціями, розглянутими у параграфі 1.2 та систематизованими у

додатках А, Б. Але дослідження показало, що в українському та російському перекладах зустрічаються також трансформації. Тож вважаємо за доцільне використати додатково трансформаційний підхід, щоб точніше дослідити можливості відтворення *-ing* вербалій. Окрім того, додатковий аналіз трансформацій дозволить повніше описати синтаксичні функції вербалій в оригіналі та перекладах, визначити семантику *-ing* вербалій. Перекладацькі трансформації описувалися за С. Максимовим. Класифікація способів перекладу *-ing* вербалій українською та російською мовою, виконана на матеріалі дослідження, наведена у Додатках Д, Є.

Герундій у функції вставного елемента (80 одиниць) українською і російською мовами було відтворено іменником (по 4 % від загальної кількості прикладів перекладу *-ing* вербалій, по 15,5 % від випадків перекладів герундія, по 100 % перекладу герундія у функції вставного елемента), зокрема:

<p><i>And if not for the third thing (meeting and marrying my father—not so lucky as the first two) she would almost certainly have finished her master’s <...>(Tartt URL).</i></p>	<p><i>І якби не третя подія (зустріч і одруження з моїм батьком — яка виявилася далеко не такою щасливою, як перші дві), мама, безперечно, здобула б ступінь магістра<...>(Тартт URL).</i></p>	<p><i>И если бы не третье (встреча с моим отцом и их свадьба — невелика удача по сравнению с первыми двумя), она совершенно точно получила бы степень магистра. (Тартт рос. URL).</i></p>
---	--	---

Отже, в наведеному прикладі при перекладі герундій відтворено іменником і в українському, і в російському перекладах: *meeting* (герундій) → *зустріч* (іменник); *meeting* (герундій) → *встреча* (іменник) *marrying* (герундій) → *одруження* (іменник); *marrying* (герундій) → *свадьба* (іменник). Синтаксичну функцію також збережено: лексеми *зустріч* та *одруження* в українському перекладі і *встреча* та *свадьба* у російському також є чвстинами вставного елемента.

З точки зору трансформаційного підходу, в наведеному вище прикладі в українському та російському перекладах використано перестановки, а саме –

морфологічні заміни. Вони обусловлені відсутністю герундія в українській та російській мовах.

Герундій у **функції додатка** (160 одиниць), як показує аналіз, українською та російською мовами було відтворено особовою формою дієслова та інфінітивом. Зокрема, Особовою формою дієслова герундій у функції додатка був перекладений українською у 80 прикладах (4 % від загальної кількості прикладів перекладу *-ing* вербалій, 15,5 % від випадків перекладів герундія, 50 % перекладу герундія у функції додатка). Російською мовою герундій особовою формою дієслова був відтворений у 9-ти прикладах (4,5% від загальної кількості прикладів перекладу *-ing* вербалій, 17,5 % від випадків перекладів герундія, 56,5% перекладу герундія у функції додатка) наприклад:

<i>I started off loving the bird, the way you'd love a pet or something<...></i> (Tartt URL).	Спочатку мені подобалася пташка, як тобі, наприклад, подобається домашня тварина або щось подібне<...> (Тартт URL)	Сначала я полюбила птицу, ну, как домашнее животное, что-то вроде <...> (Тартт рос. URL)
--	---	---

Герундій *loving* українською та російською мовами відтворено дієсловом третьої особи жіночого роду минулого часу *подобалася* та *полюбила* відповідно. Синтаксичну функцію герундія не збережено в українському та російському перекладах – тут дієслова *подобалася* та *полюбила* відповідно виступають присудком.

Відтворення герундія дієсловами в українській та російській мові представляє собою граматичну трансформацію – морфологічну заміну: *loving* (герундій) → *подобалася* (дієслово); *loving* (герундій) → *полюбила* (дієслово).

Інфінітивом герундій у функції додатка був перекладений українською мовою у 80 прикладах (4 % від загальної кількості прикладів перекладу *-ing* вербалій, 15,5 % від випадків перекладів герундія, 50 % перекладу герундія у функції додатка). Російською мовою він був відтворений у 70 прикладах (70 одиниць, 3,5% від загальної кількості прикладів перекладу *-ing* вербалій, 13,5 % від випадків перекладів герундія, 43,5% перекладу герундія у функції додатка) наприклад:

<...> <i>she preferred working behind the camera rather than in front of it</i> (Tartt URL).	<...> їй більше подобалося працювати за камерою, аніж позувати перед нею (Tartt URL).	<...> находиться за камерою їй нравилось більше, чем перед нею (Tartt рос. URL).
--	---	---

Тут в українському перекладі використано інфінітив із такою самою семантикою, що герундій в оригіналі *working* ‘робота’ → *працювати*, а у російському використано слово із ширшим значенням *working* ‘робота’ → *находиться* <на рабочем месте>. В обох перекладах синтаксичну функцію герундія не збережено: в українському та російському тексті лексеми *працювати* та *находиться* є частинами складного присудка *подобалося працювати* та *находиться* <...>*нравилось*.

Отже, в аналізованому матеріалі герундій, що виконує функцію додатка, найчастіше відтворено в обох мовах дієслівними формами: інфінітивом та особовою формою дієслова, але в українському перекладі такі способи розподілено порівну (по 50 %), а в російській частіше використовується особова форма дієслова, ніж інфінітив (53,5% та 46,5% відповідно).

У **функції означення** (80 одиниць) в досліджуваному романі герундій було українською мовою відтворено підрядним реченням, інфінітивом і були випадки опущення (підрядним реченням – 40 одиниць, 2 % від загальної кількості прикладів перекладу –*ing* вербалій, 7,5 % від випадків перекладів герундія, по 50 % перекладу герундія у функції означення; інфінітивом – 1 одиниця, 0,5 % від загальної кількості прикладів перекладу –*ing* вербалій, 2% від випадків перекладів герундія, 12,5 % перекладу герундія у функції означення, опущення – 30 одиниць, 2 % від загальної кількості прикладів перекладу –*ing* вербалій, 6% від випадків перекладів герундія, 38 % перекладу герундія у функції означення). Російською мовою герундій у функції означення було відтворено різними способами. Наприклад, особовою формою дієслова (4 одиниці, 2% від загальної кількості прикладів перекладу –*ing* вербалій, 7,5 % від випадків перекладів герундія, 50 % перекладу герундія у функції означення), зокрема:

<i>But during those years of standing around</i>	Але протягом тих років, коли лише вдавала ,	Но за те годы, пока она стояла перед
--	--	---

<i>and pretending to be in college<...>she'd managed to sock away enough money <...> (Tartt URL).</i>	<i>ніби навчається в коледжі<...>мама примудрилася заощадити достатньо грошей<...> (Тартт URL).</i>	<i>камерой и притворялась, что учится в колледже <...>она ухитрилась скопить достаточно денег <...> (Тартт рос. URL).</i>
---	---	---

У наведеному прикладі в українському перекладі герундій *pretending* відтворено підрядним реченням із сполучником коли: *коли <...> вдавала*, а герундій *standing* перекладач опустив під час перекладу. Російською мовою герундій у функції означення в обох випадках відтворено дієсловом третьої особи однини минулого часу: *standing* → *стояла*, *pretending* → *притворялась*. Синтаксичну функцію герундія тут не збережено: українське дієслово *вдавала* та російські *стояла*, *притворялась* є присудками у підрядній клаузі складнопідрядного речення.

З точки зору трансформаційного підходу, в українському перекладі у першому випадку здійснено опущення герундія, а у другому – вжито синтаксичну заміну – відтворення слова фразою: *pretending* → *коли лише вдавала*. У російському перекладі в обох випадках використано морфологічну заміну – герундій відтворено дієсловом.

Окрім того, герундій у функції означення було відтворено інфінітивом (у російському перекладі – 20 одиниць, 1 % від загальної кількості прикладів перекладу *-ing* вербалій, 4 % від випадків перекладів герундія, 25 % перекладу герундія у функції означення) наприклад:

<i>It was stupid to worry that Reeve would follow through on his threat of calling the law, since <...>his only chance of obtaining the painting for himself was to leave me at liberty to retrieve it (Tartt URL).</i>	<i>Було дурним припускати, що Рів виконає свою погрозу й звернеться до закону, бо <...> його єдиним шансом здобути картину для себе було дозволити, щоб я забрав її зі своєї схованки (Тартт URL).</i>	<i>Хотя глупо было тревожиться из-за того, что Рив ее выполнит и пойдет в полицию, потому что <...> он может заполучить картину, только если я смогу спокойно изъять ее из хранилища (Тартт рос. URL).</i>
---	--	--

У прикладі вище у першому випадку герундій у функції означення *calling* перекладено на російську мову особовою формою дієслова (дієслово третьої

особи майбутнього часу *пойдет*), а у другому – герундій *obtaining* перекладено інфінітивом *заполучить*. Синтаксичну функцію герундія не збережено в обох випадках: особове дієслово *пойдет* є присудком у російському реченні, а інфінітив *заполучить* – частиною складеного присудка *может заполучить*. Українською мовою у першому випадку герундій *calling* відтворено особовою формою дієслова у третій особі однини майбутнього часу *звернется*, а у другому – інфінітивом *здобути*. Синтаксичні функції герундія також не збережені – у першому випадку дієслово *звернется*, яким відтворено герундій в українському перекладі, виконує функцію присудка, а у другому інфінітив *здобути* виконує функцію додатка.

Щодо трансформацій, то у російському та українському перекладах в обох випадках використано морфологічну заміну.

Також герундій у функції означення було перекладено підрядним реченням, наприклад:

<i>But it was impossible to even think of going up there <...> (Tartt URL).</i>	<i>Та було годі навіть думати про те, щоб туди піти <...> (Тартт рос. URL).</i>	<i>Но и думать было нечего, чтоб туда пойти <...> (Тартт рос. URL).</i>
--	--	--

Герундій *going* мовою відтворено підрядним реченням *щоб туди піти* українською мовою та *чтоб туда пойти* російською. Синтаксичну функцію герундія не збережено. З точки зору трансформаційного підходу, в обох випадках тут використано синтаксичну заміну.

У російському перекладі було знайдено випадок цілісного перетворення фрагмента тексту, що містить герундій у функції означення (10 одиниць, 0,5 % від загальної кількості прикладів перекладу *-ing* вербалій, 2 % від випадків перекладів герундія, 12,5 % перекладу герундія у функції означення) наприклад:

<i>Scared to drive out to Borough Park to meet with my cousin Genka <...> — afraid of getting these guys on me. (Tartt URL).</i>	<i>Тепер я боюся їхати в Боро-парк, де ми домовилися зустрітися з моїм братом у перших Генкою, <...> але тепер я боюся, щоб ці хлопці не приклеїлися до мене (Тартт URL).</i>	<i>Боюсь теперь в Боро-Парк ехать, я там забился встретиться с моим двоюродным братаном Генкой <...> — боюсь, сядут мне на хвост (Тартт рос. URL).</i>
---	--	---

У наведеному прикладі фрагмент речення, що містить герундій *afraid of getting these guys on me* відтворено російською мовою цілісним перетворенням із використанням фразеологізму *боюсь, сядут мне на хвост*. Синтаксичну функцію герундія тут також не збережено. В українському перекладі цей герундій відтворено підрядним реченням, а з точки зору трансформаційного підходу використано антонімічний переклад: *щоб <...>не приклеїлися*. Синтаксична функцію не відтворена.

Отже, способи перекладу герундія у функції означення українською та російською мові у наявному фактичному матеріалі відрізняються.

У функції обставини (80 одиниць) в досліджуваному романі герундій було відтворено російською мовою – підрядним реченням (80 одиниць, 4 % від загальної кількості прикладів перекладу *-ing* вербалій, 15,5 % від випадків перекладів герундія, 100 % перекладу герундія у функції обставини) українською мовою особовою формою дієслова та дієприслівником.

Особовою формою дієслова герундій у функції обставини був перекладений українською мовою у 40 прикладах (2 % від загальної кількості прикладів перекладу *-ing* вербалій, 7,5 % від випадків перекладів герундія, 50% перекладу герундія у функції обставини), зокрема:

<p><...> <i>it'll be hard for her to complain much about it without sounding stupid</i> (Tartt URL).</p>	<p><...> <i>їй буде непросто пожалітися так, щоб це не звучало дурнуvато</i> (Тартт URL)</p>	<p><...> <i>жаловаться она вряд ли будет, чтобы не выставить себя душой</i> (Тартт рос. URL)</p>
--	--	--

З точки зору трансформаційного підходу у наведеному прикладі використано антонімічний переклад при відтворенні герундія особовою формою дієслова. В оригіналі використано форму без заперечення *without sounding*, а у перекладі – заперечення, дієслово із часткою «не»: *не звучало*. В українському перекладі, так само, як і в російському, лексема, якою відтворено герундій, знаходиться у складі підрядного речення, проте в українському тексті збережено семантику англійського герундія *without sounding* ‘без звучання’ → *не звучало*, а у

російському тексті зміст підрядного речення тяжіє до цілісного перетворення: *without sounding* ‘без звучання’ → *чтобы не выставит себя*. Синтаксичну функцію герундія не збережено в обох перекладах.

Дієприслівником герундій у функції обставини був перекладений українською мовою у 40 прикладах (40 одиниць, 2 % від загальної кількості прикладів перекладу *-ing* вербалій, 7,5 % від випадків перекладів герундія, 50 % перекладу герундія у функції обставини), зокрема:

<p><i>And, I mean, actually it's incredible how much you can learn about a painting by spending a lot of time with a reproduction<...>(Tartt URL).</i></p>	<p><i>І хочу сказати, що годі повірити, як можна багато дізнатися про картину, довго розглядаючи її репродукцію<...>(Тартт URL).</i></p>	<p><i>И в общем-то невероятно, сколько всего можно узнать о картине, если долго-долго смотреть на репродукцию<...>(Тартт рос. URL).</i></p>
---	---	--

В українському перекладі герундій *spending* у функції обставини відтворено дієприслівником *розглядаючи*, а в російському – підрядним реченням умови. Тож в українському перекладі вжито морфологічну заміну: *spending* (герундій) → *розглядаючи* (дієприслівник), а у російському – синтаксичну заміну: *spending* → *если долго-долго смотреть*. В обох перекладах синтаксичну функцію герундія не збережено. В українській мові дієприслівник *розглядаючи* називає додаткову дію, яка слугує для пояснення головної дії, вираженої присудком *можна <...> дізнатися*. У російському перекладі інфінітив *смотреть* вжито у підрядному умови.

Тож способи перекладу герундія у функції обставини українською мовою в досліджуваному фактичному матеріалі розподілилися порівно – по 50 % прикладів перекладу особовою формою дієслова та дієприслівником, а у російському перекладі в усіх випадках було вжито підрядне речення.

Герундій у **функції підмета** (8 одиниць) було перекладено інфінітивом та іменником в обох мовах.

Інфінітивом герундій у функції підмета був перекладений у 4-х прикладах (4 одиниці, 2 % від загальної кількості прикладів перекладу *-ing* вербалій, 7,5% від

випадків перекладів герундія, 50 % перекладу герундія у функції підмета), зокрема:

<...> “ <i>discussing things with Sergio</i> ” was akin to asking: “ <i>What would Jesus do?</i> ” (Tartt URL)	Обговорити справу з Серджо означало те саме, що запитати: «А що сказав би про це Христос?» (Тартт URL)	<...> « обсудить с ним что-то» все равно что спросить: «А что бы сделал Иисус на моем месте?» (Тартт рос. URL)
--	---	---

Герундій у функції підмета *discussing* в обох мовах було відтворено інфінітивом *обговорити* (укр.); *обсудить* (рос.) (синтаксична заміна в обох випадках), але його синтаксичну функцію було збережено: і в оригіналі, і в перекладах двома мовами ця лексема є частиною складеного підмета.

Іменником герундій у функції підмета в обох мовах був перекладений у 40 прикладах (40 одиниць, 2 % від загальної кількості прикладів перекладу *-ing* вербалій, 7,5 % від випадків перекладів герундія, 50 % перекладу герундія у функції підмета), зокрема:

<i>Walking</i> helped me work out the roll in my legs (Tartt URL)	Ходьба допомогла мені подолати тремтіння в ногах (Тартт URL).	Ходьба помогла мне унять дрожь в ногах (Тартт рос. URL).
--	--	---

У цьому прикладі синтаксичну функцію герундія було збережено в обох перекладах. *Walking* виступає іменником і підметом в англійському реченні і так само *ходьба* – у перекладі українською та російською. З точки зору трансформаційного підходу використано морфологічну заміну.

Тож способи перекладу герундія у функції підмета в аналізованому фактичному матеріалі не відрізняються в обох мовах перекладу та розподілилися порівно – по 50% прикладів перекладу, інфінітивом та іменником.

Герундій у **функції частини складеного присудка** (40 одиниць) українською мовою було відтворено іменником, а російською – інфінітивом (по 2 % від загальної кількості прикладів перекладу *-ing* вербалій, по 7,5 % від випадків перекладів герундія, по 100 % перекладу герундія у функції частини складеного присудка), зокрема:

<i>Even after I became convinced I'd never heard a phone, that the</i>	Навіть коли я переконав себе в тому, що то мені вчулося, я не чув ніякого телефону, а	И даже после того, как я убедил себя, что не слышал никакого
--	--	--

<i>ringing in my ears had played a trick on me, still I kept looking</i> <...> (Tartt URL).	<i>просто дзвін у вухах зіграв зі мною злий жарт, я все ще продовжував пошуки</i> <...> (Тартт URL).	<i>телефона, что это звон в ушах я принял за звонок, я продолжал искать</i> , <...> (Тартт рос. URL).
--	---	--

Англійський герундій *looking*, що є частиною складного присудка *kept looking* відворено українською мовою іменником у множині *пошуки*, який в українському реченні є додатком – синтаксичну функцію герундія тут не збережено. У російському перекладі його відтворено інфінітивом *искать*, що є частиною складного присудка *продолжал искать*, тож тут синтаксична функція герундія збережена. З точки зору трансформаційного підходу використано морфологічну заміну.

Аналізований матеріал дозволяє узагальнити способи перекладу герундія у романі Д. Тартт «Щиголь» за його функціями в обох мовах (див. Додатки Г, Д).

Якщо порівняти дані таблиці Додатків Г, Д з даними таблиці, наведеної у Додатку А, де ми аналізували способи перекладу герундія за матеріалами різних дослідників, то можна побачити певні відмінності. Так, в українському перекладі роману Д. Тартт «Щиголь» було знайдено випадки перекладу герундія у функції частини складеного присудка іменником. У функції обставини в українському фактичному матеріалі герундій не перекладався іменником, підрядним реченням та інфінітивом, а у російському – іменником та інфінітивом. У російському перекладі герундій у функції додатка не перекладався іменником. Було знайдено приклади герундія у функції вставного елемента, що був в обох мовах відтворений іменником. Решта способів перекладів за функціями збігається із даними дослідників.

Узагальнено способи перекладу герундія у різних функціях українською мовою у романі Д. Тартт «Щиголь» наведено на рис. 2.3.

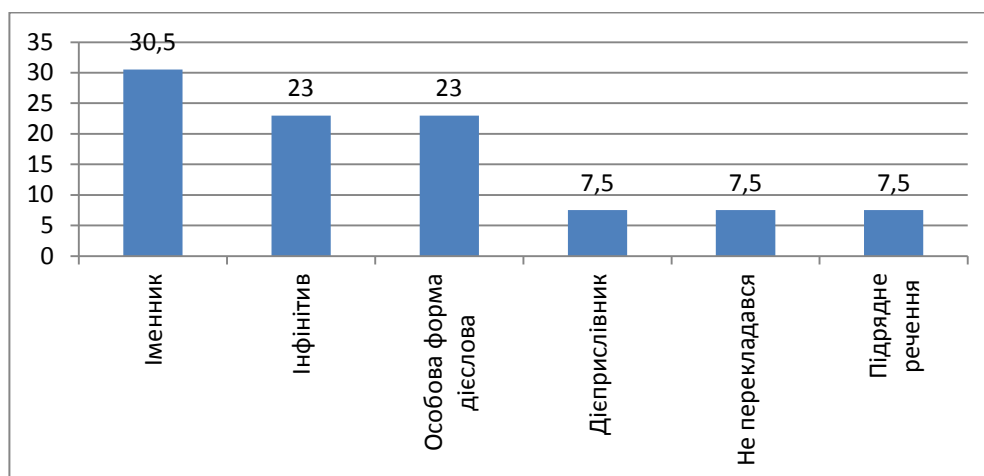

Рис. 2.4. Способи перекладу, що використовуються при відтворенні герундія у романі Д. Тартт «Щиголь» українською мовою, % (520 од. = 100 %)

З рис. 2.3 ми можемо зробити висновок, що найчастіше у досліджуваному романі герундій українською мовою перекладався іменником (30,5 % від кількості перекладу герундія), а також дієслівними формами – особовою формою дієслова та інфінітивом (по 23 %). Найрідше траплявся переклад герундія підрядним реченням, дієприслівником та відсутність його перекладу через опущення (по 7,5%).

Частотність трансформацій, що використовувалися при перекладі герундія у різних функціях українською мовою у романі Д. Тартт «Щиголь» наведено на рис. 2.4.

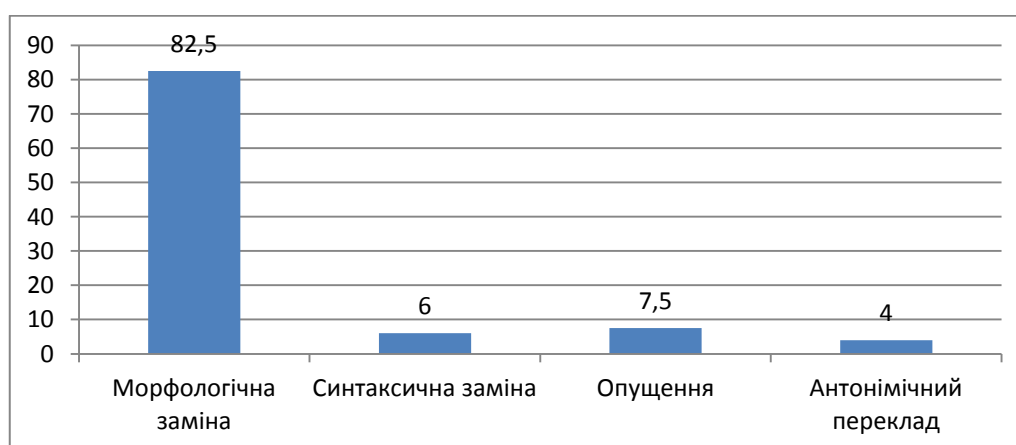

Рис. 2.4 Частотність трансформацій, що використовувалися при перекладі герундія у різних функціях українською мовою у романі Д. Тартт «Щиголь», % (520 од. = 100 %)

З рис. 2.4 можемо зробити висновок, що при відтворенні герундія у різних функціях українською мовою у романі Д. Тартт «Щиголь» використовувалися граматичні та лексико-граматичні трансформації. Найчастотнішою виявилася така граматична трансформація, як морфологічна заміна (82%). Її частотність обумовлена відсутністю герундія в українській мові і необхідністю відтворювати його іншими частинами мови. Синтаксична заміна (6%) переважно була представлена відтворенням герундія підрядним реченням. Така лексико-граматична трансформація як антонімічний переклад застосовувалася у 4% випадків. У 7,5% випадків здійснювалося опущення герундія при перекладі.

Узагальнено способи перекладу герундія у різних функціях російською мовою у романі Д. Тартт «Щиголь» наведено на рис. 2.5.

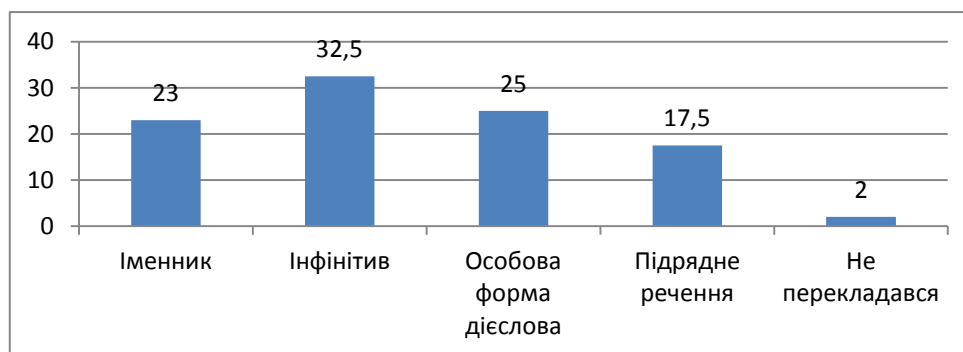

Рис. 2.5. Способи перекладу, що використовуються при відтворенні герундія у романі Д. Тартт «Щиголь» російською мовою, % (520 од. = 100 %)

З рис. 2.5 бачимо, що герундій російською мовою переважно відтворювався дієслівними формами – особовою формою дієслова (25%) та інфінітивом (по 32,5%). Також частотним є такий спосіб перекладу герундія, як переклад іменником (23%). Рідше герундій російською мовою було відтворено підрядним реченням (17,5). У поодиноких випадках перекладачка не відтворювала герундій (2%).

Частотність трансформацій, що використовувалися при перекладі герундія у різних функціях російською мовою у романі Д. Тартт «Щиголь» наведено на рис. 2.6.

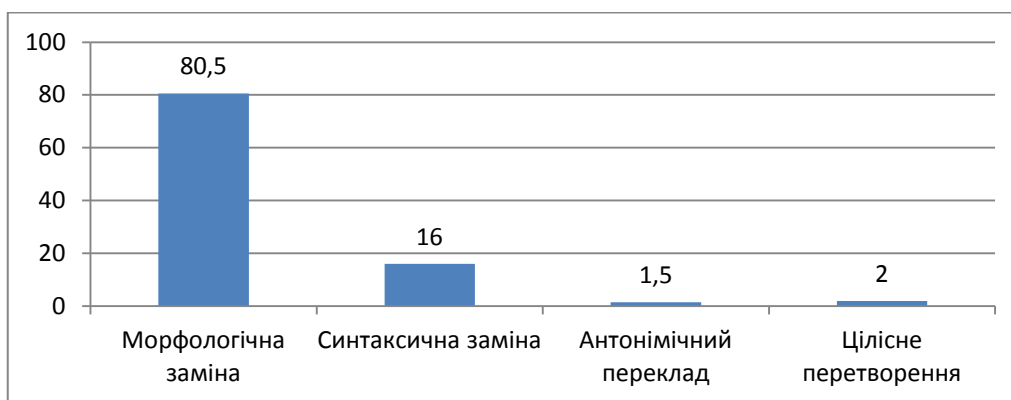

Рис. 2.6 Частотність трансформацій, що використовувалися при перекладі герундія у різних функціях російською мовою у романі Д. Тартт «Щиголь», % (520 од. = 100 %)

З точки зору трансформаційного підходу, переважно при перекладі герундія використовувалася морфологічна заміна (80,5%). Середню частотність продемонструвала така трансформація, як синтаксична заміна (16%). О поодиноких випадках використовувалися лексико-граматичні трансформації – цілісне перетворення (2%) та антонімічний переклад (1,5%).

Порівняльний аналіз способів перекладу, що використовувалися при відтворенні герундія українською та російською мовами наведено на діаграмі на рис. 2.7.

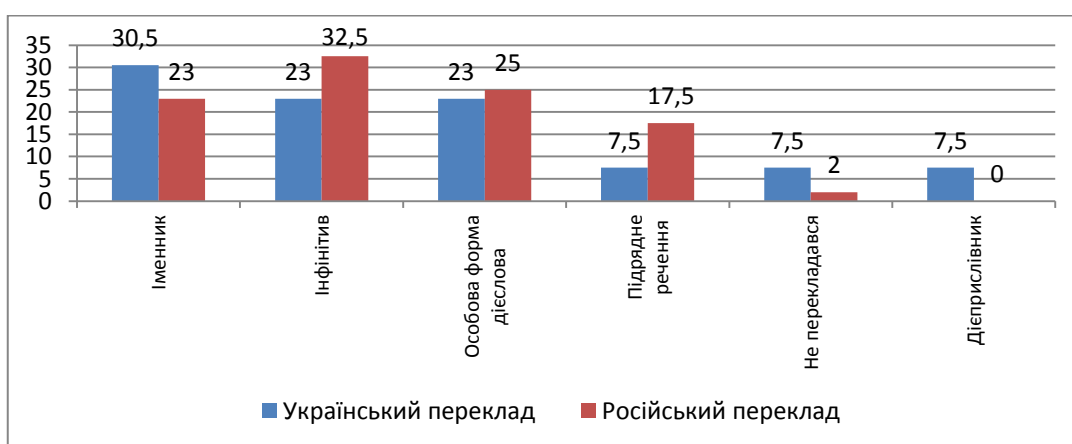

Рис. 2.7. Порівняльний аналіз способів перекладу, що використовувалися при відтворенні герундія у романі Д. Тартт «Щиголь» українською та російською мовами, % (520 од. = 100 %)

З рис. 2.7 можемо зробити висновок, що існують як спільні, так і відмінні риси у способах перекладу герундія українською та російською мовами. В

українському тексті способи перекладу різноманітніші, зокрема, тільки в українському тексті були знайдені випадки перекладу герундія дієприслівником. Це свідчить про те, що перекладач В. Шовкун не тяжіє до буквализму у перекладі, а шукає різні варіанти. Решта способів перекладу герундія хоч і збігаються в українському та російському текстах, проте відрізняються кількісно. Хоч обидва переклади більш тяжіють до дієслівних способів перекладу (в українському перекладі кількість дієслівних форм, включаючи дієприслівник, склала 53,5%, у російському – 65%), але в українському частіше зустрічається переклад герундія іменником, ніж у російському (30,5% та 23% відповідно).

Порівняльний аналіз трансформацій, що використовувалися при відтворенні герундія українською та російською мовами наведено на діаграмі на рис. 2.8.

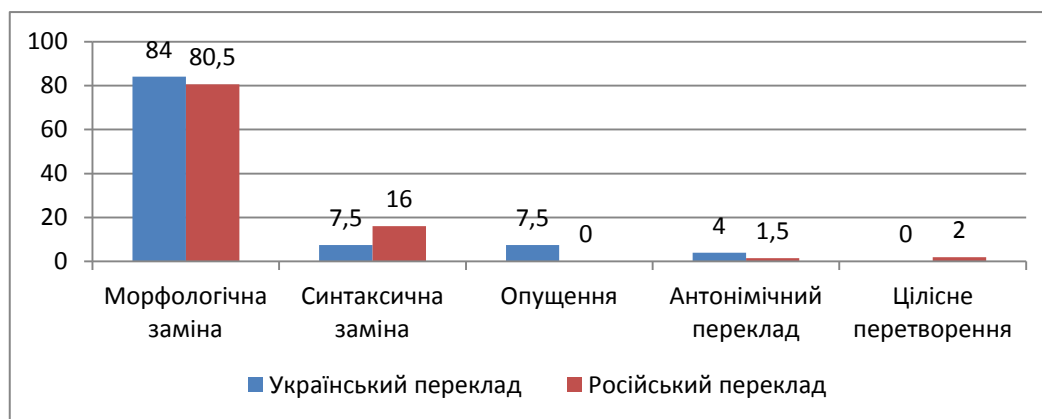

Рис. 2.8. Порівняльний аналіз трансформацій, що використовувалися при відтворенні герундія у романі Д. Тартт «Щиголь» українською та російською мовами, % (520 од. = 100 %)

Тож з рис. 2.8 можна зробити висновок, що номінально в українському перекладі переважають граматичні трансформації (граматичних три – морфологічна заміна, синтаксична заміна та опущення, а лексико-граматичних – одна: антонімічний переклад), а у російському – граматичні та лексико-граматичні розподілилися порівно (дві граматичні – морфологічна та синтаксична заміни та дві лексико-граматичні – антонімічний переклад та цілісне перетворення). Втім, кількісний аналіз показує, що за частотністю в обох мовах переважно використовувалися саме граматичні трансформації. І переважно вони були представлені морфологічною заміною (84 % в українській мові, 80,5% у

російській), що обумовлено відсутністю у цих мовах герундія і необхідність його відтворювати іншими частинами мови. Середню частотність у російській мові продемонструвала синтаксична заміна (16%), тоді як в українській вона трапляється рідше (7,5%). Опущення герундія (7,5%), яке використовував український перекладач, геть не властиво російському перекладу. У той часий час, російська перекладачка інколи не відтворювала герундій через таку лексико-граматичну трансформацію, як цілісне перетворення фрагмента речення, що містить цю частину мови (2%), що не використовувалося в українському тексті. Антонімічний переклад використовувався в обох мовах у поодиноких випадків, втім, в українському перекладі дещо частіше, ніж у російському (4% та 1,5% відповідно).

Розглянемо способи перекладу та перекладацькі трансформації, що використовуються при перекладі Participle I (1480 одиниць) українською та російською мовами.

Participle I у **функції вставного елемента** (4 одиниці) було відтворено українською мовою дієсловом в особовій формі у сполученні з іменником, при цьому це словосполучення має подібну семантику до семантики оригінального Participle I, а у російському перекладі перекладачка не відтворювала Participle I (по 40 одиниць, по 2 % від загальної кількості прикладів перекладу *-ing* вербалій, по 3 % від випадків перекладів Participle I, по 100 % перекладу Participle I у функції вставного елемента), зокрема:

<i>The overhead fluorescents— vibrating, spitting on and off—made me feel queasy</i> (Tartt URL).	<i>Флуоресцентне світло в мене над головою вібрвало й бризало іскрами, у мене від нього запаморочилось у голові</i> (Тартт URL).	<i>От гудков и потрескиваний флуоресцентных ламп над головой меня замутило</i> (Тартт рос. URL).
--	---	--

З точки зору трансформаційного підходу, у наведеному прикладі Participle I *spitting* ‘що плюється’, що знаходиться у складі вставного елемента, перекладено українською мовою з використанням синтаксичної заміни (переклад слова словосполученням) дієсловом в особовій формі у сполученні з іменником *бризало іскрами*, що у семантичному плані є дещо близьким до значення

Participle I, але сприяє конкретизації. У російському тексті цей фрагмент повністю перетворено, тут немає семантично еквівалентних лексем, тобто у ньому не відтворено семантику того, що лампи іскрилися. В обох перекладах синтаксичну функцію Participle I тут не збережено – в українському перекладі його відтворено дієсловом, що має функцію присудка, а у російському взагалі не перекладено.

У функції обставини (760 одиниць) Participle I було відтворено українською мовою дієприслівником, особовою формою дієслова, словосполученням «особова форма дієслова + інфінітив», словосполученням «безособова форма дієслова+інфінітив», словосполученням «дієприслівник з іменником» та опущенням. Російською мовою переклад здійснювався такими способами, як переклад дієприслівником та переклад особовою формою дієслова, а також у деяких випадках Participle I не відтворювався.

Дієприслівником Participle I у функції обставини був перекладений українською мовою у 560 прикладах (28 % від загальної кількості прикладів перекладу *-ing* вербалій, 36 % від випадків перекладів Participle I, 75 % перекладу Participle I у функції обставини), а російською мовою – у 60-ти прикладах (30 % від загальної кількості прикладів перекладу *-ing* вербалій, 40 % від випадків перекладів Participle I, 79 % перекладу Participle I у функції обставини), наприклад:

<p>“Hello?” I said, tentatively, glancing into some of the rooms <...>(Tartt URL).</p>	<p>— Тут хтось є? — питав я невпевненим голосом, зазираючи до деяких кімнат<...>(Тартт URL).</p>	<p>Простите? — иногда робко выкрикивал я, заглядывая в комнаты, мимо которых проходил. (Тартт рос. URL)</p>
---	---	--

Participle I *glancing* ‘проглядаючи’ відтворено українською мовою дієприслівником *зазираючи*, якій в українському реченні називає другорядну дію, що слугує для пояснення головної, вираженої присудком *питав*. Так само не збережено синтаксичну функцію Participle I і в російському перекладі, де дієприслівник *заглядывая* називає додаткову дію, яка слугує для пояснення головної, вираженої присудком *выкрикивал*. Тож синтаксичну функцію Participle I

не збережено в обох перекладах. Щодо трансформацій, то в обох випадках використано морфологічну заміну – переклад Participle I дієприслівником.

Особовою формою дієслова Participle I у функції обставини був перекладений українською мовою у 40 прикладах (40 одиниць, 2 % від загальної кількості прикладів перекладу *-ing* вербалій, 3 % від випадків перекладів Participle I, 5 % перекладу Participle I у функції обставини). Російською мовою особова форма дієслова використовувалася у 120 випадках (120 одиниць, 6 % від загальної кількості прикладів перекладу *-ing* вербалій, 8 % від випадків перекладів Participle I, 16 % перекладу Participle I у функції обставини) зокрема:

<p><i>I trailed behind my mother as she zigzagged from portrait to portrait, <...>, ignoring a great many of the paintings <...> and veering to others without hesitation (Tartt URL)</i></p>	<p><i>Я плентався за матір'ю, а вона переходила від портрета до портрета <...>, оминаючи увагою багато одних картин <...>, а до інших підходила без вагань (Тартт URL).</i></p>	<p><i>Я следовал за мамой, пока она зигзагами перемещалась от портрета к портрету, <...>; много картин она просто пропускала <...>, к каким-то сворачивала без промедления (Тартт рос. URL).</i></p>
---	---	--

У наведеному прикладі Participle I обома мовами було відтворено дієсловом третьої особи минулого часу. Синтаксичну функцію Participle I не збережено у перекладах: українська лексема *підходила* та російська *сворачивала* функціонують у перекладених реченнях як присудки. Щодо трансформацій, то російська перекладачка при цьому добрала лексему близьку за семантикою *veering* ‘поворачивая’ → *сворачивала*, а український перекладач використав слово із ширшим значенням (генералізація) *veering* ‘повертаючи’ → *підходила*

Словосполученнями «особова форма дієслова + інфінітив» та «безособова форма дієслова + інфінітив» Participle I у функції обставини був перекладений українською мовою разом у 80 прикладах (по 40 прикладів на кожне словосполучення, (по 2 % від загальної кількості прикладів перекладу *-ing* вербалій, по 3 % від випадків перекладів Participle I, по 5 % перекладу Participle I у функції обставини). У наступному реченні в оригіналі вжито два Participle I у функції обставини *shivering* та *sweltering*, які по-різному відтворені в обох перекладах.

<p><i>Sometimes it was fun, she said, but mostly it wasn't: swimsuits in January, shivering from flu; tweeds and woolens in summer heat, sweltering for hours amid fake autumn leaves <...> (Tartt URL).</i></p>	<p><i>Іноді це було весело, розповідала вона, але здебільшого ні; зйомки в січні в купальних костюмах, коли доводилося тремтіти від грипу; твидові й шерстяні костюми в літню спеку, коли мусила обливатися потом посеред штучного осіннього листя<...> (Тартт URL).</i></p>	<p><i>Иногда было весело, рассказывала она, но только иногда; в январе они снимались в купальниках, дрожжа от гриппозного озноба, а летом жарились в твиде и трикотаже посреди искусственных осенних листьев <...> (Тартт рос. URL).</i></p>
--	--	--

В українському перекладі Participle I *shivering* відтворено словосполученням «безособова форма дієслова + інфінітив» *доводилося тремтіти*, яке виступає в українському реченні складним присудком. Російською мовою Participle I *shivering* відтворено дієприслівником *дрожжа*, який називає додаткову дію, яка слугує для пояснення головної, вираженої присудком *снимались*. Тож синтаксичну функцію Participle I не збережено в обох перекладах. Щодо трансформацій, то в українському перекладі використано таку граматичну трансформацію, як додавання (додано лексему *доводилося* до інфінітива *тремтіти*), а у російському здійснено морфологічну заміну – відтворення Participle I дієприслівником.

Participle I *sweltering* ‘потія’ українською мовою відтворено словосполученням «особова форма дієслова + інфінітив» *мусила обливатися*, що є складним присудком – синтаксичну функцію Participle I не відтворено. Російською дієприкметник *sweltering* перекладено особовою формою дієслова *жарились*, що функціонує як присудок. Тут також синтаксичну функцію змінено. З точки хору трансформаційного підходу в українському перекладі використано додавання (додано лексему *мусила* до інфінітива *обливатися*), а у російському використано морфологічну заміну – відтворення Participle I дієсловом.

Словосполученням «дієприслівник з іменником» Participle I у функції обставини був перекладений українською мовою у 40 прикладах (40 одиниць, 2 % від загальної кількості прикладів перекладу *-ing* вербалій, 3 % від випадків

перекладів Participle I, 5 % перекладу Participle I у функції обставини). У російському тексті такий спосіб не траплявся.

<p><i>I trailed behind my mother as she zigzagged from portrait to portrait, <...>, ignoring a great many of the paintings <...></i>(Tartt URL)</p>	<p><i>Я плентався за матір'ю, а вона переходила від портрета до портрета <...>, омінаючи увагою багато одних картин <...></i>(Тартт URL).</p>	<p><i>Я следовал за мамой, пока она зигзагами перемещалась от портрета к портрету, <...>; много картин она просто пропускала <...></i> (Тартт рос. URL).</p>
--	--	---

У прикладі вище Participle I у функції обставини *ignoring* ‘ігноруючи’ в українському перекладі відтворено словосполученням *омінаючи увагою*. З точки зору трансформаційного підходу здійснено синтаксичну заміну – переклад слова словосполученням. У російському перекладі англійський дієприкметник був перекладений особовою формою дієслова *пропускала*. Тобто відбулася така трансформація, як морфологічна заміна. В обох перекладах синтаксичну функцію англійського дієприкметника не збережено.

Відсутність перекладу Participle I у якості обставини через опущення було знайдено у чотирьох прикладах в українському перекладі (40 одиниць, 2% від загальної кількості прикладів перекладу *-ing* вербалій, 3 % від випадків перекладів Participle I, 5% перекладу Participle I у функції обставини). У російському тексті Participle I також у деяких випадках не перекладався, але через цілісне перетворення (взагалі така трансформація при відтворенні Participle I у якості обставини у російському перекладі траплялася у 40 одиницях, 2 % від загальної кількості прикладів перекладу *-ing* вербалій, 3 % від випадків перекладів Participle I, 5 % перекладу Participle I у функції обставини), зокрема:

<p><i>Like a drunk, I staggered through the rubbish—weaving and plowing, stepping high-kneed over objects, muddling through bricks <...></i> (Tartt URL).</p>	<p><i>Наче п'яний, я став продиратися крізь мотлох — спотикаючись, переступаючи через різні речі, цеглу й уламки бетон<...></i> (Тартт URL).</p>	<p><i>На заплетаяющихся ногах, будто пьяный, я пробрался сквозь развалины — проталкиваясь, вворачиваясь вперед, высоко задирая ноги, волоча их по кирпичам<...></i>. (Тартт рос. URL).</p>
--	--	--

Тут обидва перекладачі відтворили дієприслівниками вербалію *weaving* ‘хитаючись’ – *спотикаючись* в українському тексті та *вворачиваясь* у російському. Дієприкметник *stepping* з урахуванням контексту (*stepping high-kneed*) український перекладач відтворив дієприслівником *переступаючи*, а російська перекладачка не відтворила цб вербалію, змінивши фрагмент речення. Вербалію *plowing* ‘прокладаючи шлях’ український перекладач не відтворив, а російська перекладачка переклала її дієприслівником – *проталкиваясь*. З точки зору трансформаційного підходу, у цьому фрагменті відбулися такі трансформації при перекладі українською мовою. Морфологічна заміна: *weaving* (Participle I) → *спотикаючись* (дієприслівник); конкретизація *stepping* ‘крокуючи’ → *переступаючи*; опущення (опущення Participle I *plowing*). У російському перекладі здійснено такі трансформації. Морфологічна заміна: *weaving* (Participle I) → *вворачиваясь* (дієприслівник); цілісне перетворення: *stepping high-kneed* → *высоко задирая ноги*; конкретизація: *plowing* ‘прокладаючи шлях’ → *проталкиваясь*.

Отже, переважно Participle I у функції обставини був перекладений українською мовою дієприслівником (75 %), а відтворення його особовою формою дієслова та словосполученнями «особова форма дієслова + інфінітив», «безособова форма дієслова + інфінітив», «дієприслівник + іменник» становлять поодинокі випадки (по 5 %) У 5% випадків він не перекладався. Російською мовою Participle I у функції обставини у абсолютній більшості випадків (79%) був відтворений дієприслівником. Середню частотність продемонстрував такий спосіб перекладу, як переклад особовою формою дієслова (16%) і у рідких випадках перекладачка його не перекладала (5%).

Порівняльний аналіз способів перекладу Participle I у функції обставини українською та російською мовами на матеріалі роману Д. Тартт «Щиголь» представлено на рис. 2.9.

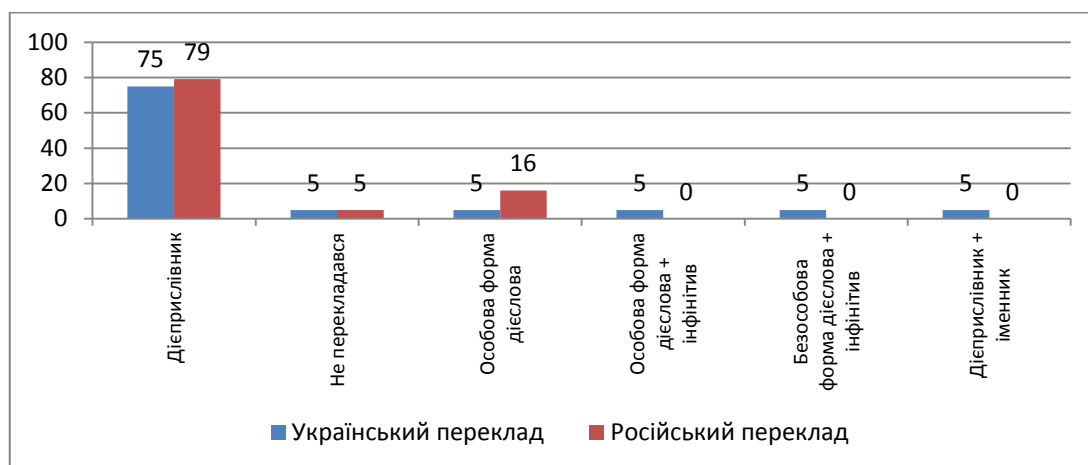

Рис. 2.9. Порівняльний аналіз способів перекладу Participle I у функції обставини українською та російською мовами у романі Д. Тартт «Щиголь», % (760 од.

Participle I у функції обставини = 100 %)

З рис. 2.9 можемо зробити висновок, що в українському перекладі використано більше способів перекладу, що використовуються для відтворення Participle I у функції обставини (6), тоді як у російському – лише 3. Переважає в обох текстах переклад дієприслівником (75% в українському та 79% у російському). Також спільним для двох мов способом перекладу є переклад особовою формою дієслова, проте у російському тексті він використовується частіше, ніж в українському (16% та 5% відповідно). Випадки, коли Participle I не відтворювався, складають по 80 одиниць або 5% в обох мовах. Ще однією відмінністю є варіанти перекладу Participle I у функції обставини на українську мову різними конструкціями, як-от: особова форма дієслова + інфінітив, безособова форма дієслова + інфінітив, дієприслівник + іменник. У російському перекладі такі способи не траплялися, втім, і в українському вони не частотні.

Порівняльний аналіз трансформацій, що використовуються при перекладі Participle I у функції обставини українською та російською мовами на матеріалі роману Д. Тартт «Щиголь» представлено на рис. 2.10.

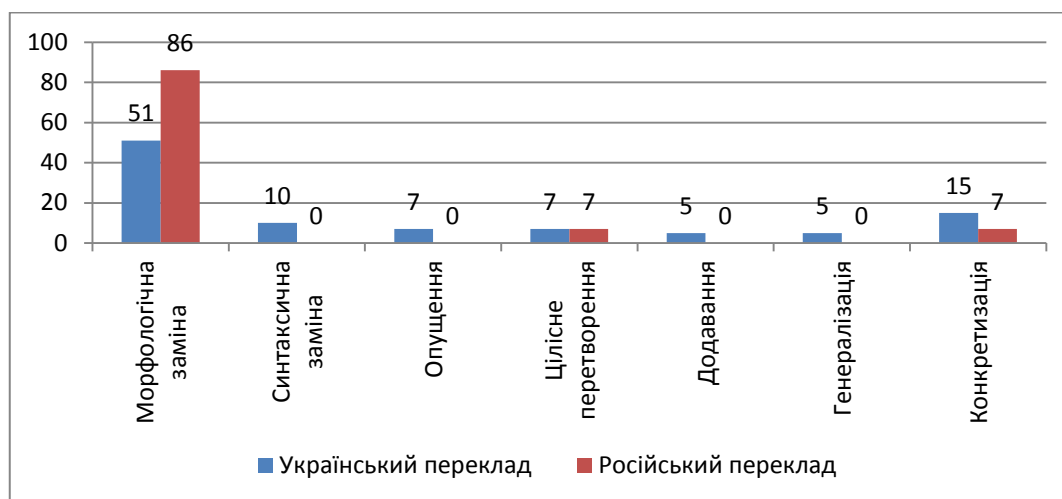

Рис. 2.10. Порівняльний аналіз трансформацій, що використовуються при перекладі Participle I у функції обставини українською та російською мовами на матеріалі роману Д. Тартт «Щиголь», %

З рис. 2.10 можна зробити висновок, що морфологічна заміна є основною трансформацією, що використовується при відтворенні Participle I у функції обставини українською та російською мовами – її використання становить понад половини випадків у перекладі Participle I у зазначеній функції в українському тексті (51%) та абсолютну більшість випадків у російському (86%). Із середньою частотністю в українському перекладі використовується також така лексична трансформація, як конкретизація (15%), у російському перекладі вона трапляється рідше (7%). Оба перекладачі з однаковою частотністю використовують цілісне перетворення фрагменту тексту, що містить Participle I (по 7%). Такі граматичні трансформації, як синтаксична заміна (10%), опущення (7%), додавання (5%) та така лексична трансформація, як генералізація (5%) трапляються тільки в українському перекладі, тож український перекладач застосовує більше трансформацій. У цілому можна зробити висновок, що при відтворенні Participle I у функції обставини переважно використовуються граматичні трансформації, лексичні зустрічаються значно рідше, а лексико-граматичні трапляються у поодиноких випадках.

Participle I у **функції означення** (680 одиниць) було у фактичному матеріалі відтворено українською мовою підрядним реченням, особовою формою дієслова, дієприслівником, прикметником та прийменником, а також був випадок цілісного

перетворення фрази, яка містила вербалію. Російською мовою Participle I у функції означення відтворювався дієприкметником, дієприслівником, особовою формою дієслова, підрядним реченням, прикметником, іменником, а також у деяких випадках він не відтворювався.

Підрядним реченням Participle I у функції означення був перекладений українською та російською мовами у 80 прикладах (по 80 одиниць, по 4 % від загальної кількості прикладів перекладу *-ing* вербалій, по 5 % від випадків перекладів Participle I, по 12 % перекладу Participle I у функції означення).

Зокрема:

<...> <i>which is why, as we stood under the dripping portico of the museum, gazing out across hazy Fifth Avenue</i> <...> (Tartt URL),	<...> <i>тож коли ми стояли під музейним портиком, з якого скрапувала вода, і дивилися на затуману П'яту авеню</i> <...> (Тартт URL):	<...> <i>и потому, пока мы стояли в музейном портике, с которого стекала вода, и глядели, как на мутной Пятой авеню белые капли отскакивают от тротуара</i> <...> (Тартт рос. URL)
---	---	--

У цьому прикладі Participle I у функції означення *dripping* 'що капає' був перекладений обома мовами підрядним реченням. Тож синтаксичну функцію Participle I не збережено. З точки зору трансформаційного підходу при перекладі було використано конкретизацію при відтворенні Participle I: *dripping* → *з якого скрапувала вода*; *dripping* → *с которого стекала вода*.

Особовою формою дієслова Participle I у функції означення був перекладений українською мовою у 200 прикладах (200 одиниць, 10 % від загальної кількості прикладів перекладу *-ing* вербалій, 14 % від випадків перекладів Participle I, 30 % перекладу Participle I у функції означення). На російську мову англійський дієприкметник I у зазначеній функції був перекладений особовою формою дієслова у дванадцяти випадках (120 одиниць, 6 % від загальної кількості прикладів перекладу *-ing* вербалій, 8 % від випадків перекладів Participle I, 18 % перекладу Participle I у функції означення), наприклад:

<i>In the back of the room was a jumble of rolling</i>	<i>У глибині кімнати я побачив цілу купу</i>	<i>В самом конце ее сгрудилась куча передвижных вешалок, с</i>
--	--	--

<i>garment racks with lots of plastic garment bags hanging off them</i> <...> (Tartt URL).	<i>металевих вішалок, із яких звисали</i> <i>пластикові торбини</i> <...> (Tartt URL).	<i>которых свисали охапки</i> <i>пластиковых чехлов для одежды</i> <...> (Tartt рос. URL).
--	--	--

У цьому прикладі Participle I *hanging off* у функції означення відтворено обома мовами як особова форма дієслова минулого часу у множині – *звисали* українською та *свисали* російською. В обох мовах перекладу ці дієслова є присудками у підрядній клаузі, отже, синтаксичну функцію Participle I не збережено. Використано таку трансформацію, як морфологічна заміна: *hanging off* (Participle I) → *звисали* (дієслово); *hanging off* (Participle I) → *свисали* (дієслово). Часто Participle I перекладений українською як особова форма дієслова, у той час як у російському перекладі обрано інший спосіб відтворення так, як у наступному прикладі:

<i>Heart pounding, unable to believe my luck, I watched her walking rapidly away from me in the white satin trenchcoat</i> (Tartt URL).	<i>Моє серце калатало, і я не міг повірити своєму щастю, дивлячись, як вона віддаляється від мене у своєму білому атласному плащі</i> (Tartt URL).	<i>Не веря своей удаче, я с колотящимся сердцем наблюдал, как ее белый атласный тренч быстро удаляется от меня</i> (Tartt рос. URL).
---	--	--

В оригіналі у словосполученні *heart pounding* Participle I *pounding* виступає означенням до іменника *heart*. Український перекладач для його відтворення використав особове дієслово *калатало*. В українському реченні це дієслово є присудком, отже, синтаксичну функцію Participle I не збережено. Російською мовою ця вербалія була перекладена дієприкметником *колотящимся*. Тут дієприкметник у реченні функціонує саме як означення, тож синтаксичну функцію відтворено у російському перекладі. В українському перекладі використано морфологічну заміну *pounding* (Participle I) → *калатало* (дієслово), а у російському таку лексичну трансформацію, як диференціація значення – англійському дієприкметнику *pounding* було добрано російський відповідник *колотящимся*.

Дієприслівником Participle I у функції означення на обидві мови був перекладений у 16-ти прикладах (по 160 одиниць, по 8 % від загальної кількості

прикладів перекладу *-ing* вербалій, по 11 % від випадків перекладів Participle I, по 24% перекладу Participle I у функції означення), наприклад:

<p><...> <i>I got up again, still hiccupping, and ran down the endless hall</i>(Tartt URL).</p>	<p><...> <i>знову підхопився на ноги й, усе ще гикаючи, побіг по нескінченному коридору</i>(Тартт URL).</p>	<p><...>, <i>снова вскочил, все еще икая, и помчался по бесконечному коридору</i> (Тартт рос. URL).</p>
--	--	--

У наведеному вище прикладі Participle I *hiccupping* відтворено українським дієприслівником *гикаючи* та російським *икая*. Синтаксичну функцію англійського дієприкметника при цьому не збережено. В обох перекладах використано морфологічну заміну: *hiccupping* (Participle I) → *гикаючи* (дієприслівник); *hiccupping* (Participle I) → *икая* (дієприслівник).

Прикметником Participle I у функції означення був перекладений на українську мову у 160 прикладах (160 одиниць, 8 % від загальної кількості прикладів перекладу *-ing* вербалій, 11 % від випадків перекладів Participle I, 24 % перекладу Participle I у функції означення). На російську мову Participle I у зазначеній функції був перекладений прикметником у 4-х прикладах (40 одиниць, 2 % від загальної кількості прикладів перекладу *-ing* вербалій, 3 % від випадків перекладів Participle I, 5 % перекладу Participle I у функції означення), наприклад:

<p><...> <i>we pushed through the glass doors—from echoing halls into carpeted hush</i><...> (Tartt URL).</p>	<p><...> <i>ми проитовхнулися крізь скляні двері та опинилися після гамірних холів у килимовій тиші невеличкої зали</i><...> (Тартт URL).</p>	<p><...> <i>мы толкнули стеклянную дверь — из гулкового холла понав в ковровину</i><...> (Тартт рос. URL).</p>
--	--	---

Participle I *echoing* у функції означення відтворено обома мовами як прикметник у родовому відмінку: у множині – *гамірних* – українською та в однині – *гулкового* російською. Отже, тут використано морфологічну заміну: *echoing* (Participle I) → *гамірних* (прикметник); *echoing* (Participle I) → *гулкового* (прикметник). В обох реченнях прикметники функціонують як означення, тож синтаксичну функцію оригінального Participle I збережено.

Часто Participle I перекладений українською як прикметник, у той час як у російському перекладі обрано інший спосіб відтворення так, як у наступному прикладі:

<i>He's telling you that living things don't last—it's all temporary (Tartt URL).</i>	<i>Він повідомляє, що живі речі нетривкі — вони тимчасові (Тартт URL).</i>	<i>Он говорит тебе, что живое длится недолго, что все — временно (Тартт рос. URL).</i>
--	---	---

Отже, тут Participle I у функції означення *living* відтворено українською мовою прикметником у множині *живі*, а на російську – іменником-субстантиватом (іменником відприкметникового походження) *живое*. Використано морфологічну заміну: *living* (Participle I) → *живі* (прикметник); *living* (Participle I) → *живое* (іменник). При цьому в українському перекладі збережено синтаксичну функцію Participle I, а у російському – ні.

Взагалі іменником Participle I у функції означення був перекладений на російську мову у 40 прикладах (40 одиниць, 2 % від загальної кількості прикладів перекладу *-ing* вербалій, 3 % від випадків перекладів Participle I, 5 % перекладу Participle I у функції означення).

Прийменником Participle I у функції означення був перекладений у 4-х прикладах (40 одиниць, 2 % від загальної кількості прикладів перекладу *-ing* вербалій, 3 % від випадків перекладів Participle I, 5 % перекладу Participle I у функції означення). У російському перекладі таких випадків не траплялося.

<i>We spent some time in front of a Hals portrait of a boy holding a skull (Tartt URL)</i>	<i>Деякий час ми постояли перед портретом Гальса, на якому було зображено хлопця з черепом (Тартт URL).</i>	<i>Какое-то время мы простояли перед картиной Хальса — мальчик, который держит череп (Тартт рос. URL).</i>
---	---	---

В українському тексті замість Participle I *holding* ‘що тримає’ використано прийменник *з* у складі іменникового словосполучення. Російською мовою ця вербалія відтворена підрядним реченням. Синтаксичну функцію Participle I не відтворено в обох випадках. Щодо трансформацій, то в українському перекладі перекладач використав морфологічну заміну: *holding* (Participle I) → *з*

(прийменник). Російська перекладачка вдалася до синтаксичної заміни – переклад лексеми фразою: *holding* → *который держит*.

Також в українському перекладі було знайдено випадки цілісного перетворення фрази, яка містила Participle I у функції означення при перекладі (40 одиниць, 2 % від загальної кількості прикладів перекладу *-ing* вербалій, 3 % від випадків перекладів Participle I, 5 % перекладу Participle I у функції означення). У російському перекладі знайдено 80 випадків цілісного перетворення (80 одиниць, 4 % від загальної кількості прикладів перекладу *-ing* вербалій, 5 % від випадків перекладів Participle I, 12 % перекладу Participle I у функції означення)

<i>I was not very excited at the prospect of a lot of pictures of Dutch people standing around in dark clothes<...> (Tartt URL).</i>	<i>Мене не дуже надихала перспектива опинитися в колі вбраних у чорне голландців <...> (Тартт URL).</i>	<i>Меня не слишком вдохновляла перспектива разглядывать кучу картин с голландцами в темной одежде<...> (Тартт рос. URL).</i>
---	---	--

Отже, фрагмент речення *at the prospect of a lot of pictures of Dutch people standing around in dark clothes* було перетворено обома мовами: *перспектива опинитися в колі вбраних у чорне голландців* (укр.); *перспектива разглядывать кучу картин с голландцами в темной одежде* (рос.). При цьому лексем із семантикою, близькою до семантики оригінального Participle I *standing* ‘що стоять’ немає в обох перетворених реченнях.

Переклад англійського дієприкметника I у функції означення дієприкметником властивий тільки російському аналізованому тексту, а в українському таких прикладів не траплялося. У російському було знайдено приклади (160 одиниць, 8 % від загальної кількості прикладів перекладу *-ing* вербалій, 11% від випадків перекладів Participle I, 24 % перекладу Participle I у функції означення). При цьому були випадки відтворення дієприкметником і теперішнього, і минулого часу:

<i>The background—a rich chocolate black—had a complicated warmth suggesting crowded storerooms and history, the</i>	<i>Насичене шоколадно-чорне тло випромінювало тепло, яке вбирало і переповнені крамом склади, і історію, і плин</i>	<i>Фон — насыщенный шоколадно-черный — излучал затейливое тепло, отдававшее набитыми кладовыми и историей,</i>
---	--	---

<i>passage of time</i> (Tartt URL).	<i>часу</i> (Tartt URL)	<i>ходом времени</i> (Tartt рос. URL).
-------------------------------------	-------------------------	--

Тож російський переклад здійснено дієприкметником: *suggesting* ‘що навіює’ → *отдававшее*, у той час, як український перекладач, який взагалі не зловживав дієприкметниковими формами у перекладі, обрав спосіб відтворення дієприкметника підрядним реченням. Щодо трансформацій, то у російському перекладі використано лексичну трансформацію – диференціацію значення. В українському – граматичну трансформацію, зокрема, синтаксичну заміну. В обох перекладах синтаксичну функцію Participle I не збережено.

Таким чином, Participle I у функції означення в українському тексті найчастіше перекладався особовою формою дієслова (30 %), а найрідше – прийменником (5 %) та не відтворювався через цілісне перетворення фрагмента тексту (5 %). На російську мову Participle I у функції означення переважно перекладався російськими вербаліями – дієприслівником та дієприкметником (по 24%). Середню частотність продемонстрували випадки його перекладу особовою формою дієслова (18%), рідше він відтворювався підрядним реченням, а також за допомогою цілісного перетворення (по 12%) і у поодиноких випадках – прикметником та іменником-субстантиватом (по 5%). Результати порівняльного аналізу розподілу способів перекладу, що використовувалися для відтворення Participle I у функції означення українською та російською мовами на матеріалі роману Д. Тартт «Щиголь» представлено на рис. 2.11.

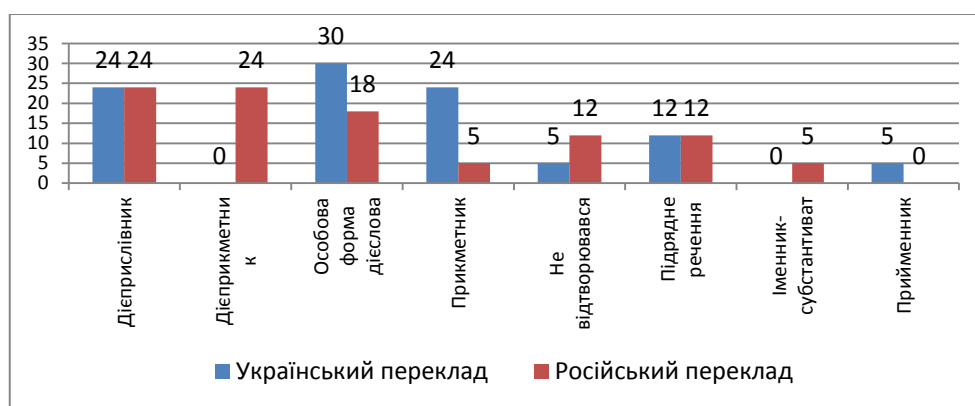

Рис. 2.11 Порівняльний аналіз способів перекладу, що використовувалися для відтворення Participle I у функції означення у романі Д. Тартт «Щиголь» українською та російською мовами, % (680 од. Participle I у функції означення =100%)

Результати порівняльного аналізу показують, що в українському перекладі переважає такий спосіб відтворення Participle I у функції означення, як переклад особовою формою дієслова (30%), у той час як у російському перекладі він має середню частотність (18%). В обох мовах однаково високу частотність має спосіб перекладу дієприслівником (по 24%), а переклад дієприкметником, який також часто зустрічається у російському тексті (24%) в українському перекладі взагалі відсутній. Натомість доволі частотний спосіб перекладу англійського дієприкметника у функції означення українським прикметником (24%) у російському тексті трапляється у поодиноких випадках (5%). Переклад Participle I у функції означення іменником-субстантиватом властивий тільки російському перекладу, а службовою частиною мови – прийменником – тільки українському, хоча в обох випадках такі приклади поодинокі. Відтворення підрядним реченням з невисокою частотністю трапляється в обох перекладах. Так само невисоку частотність мають випадки, коли Participle I не відтворювався.

Результати порівняльного аналізу частотності трансформацій, що використовувалися для відтворення Participle I у функції означення українською та російською мовами на матеріалі роману Д. Тартт «Щиголь» представлено на рис. 2.12.

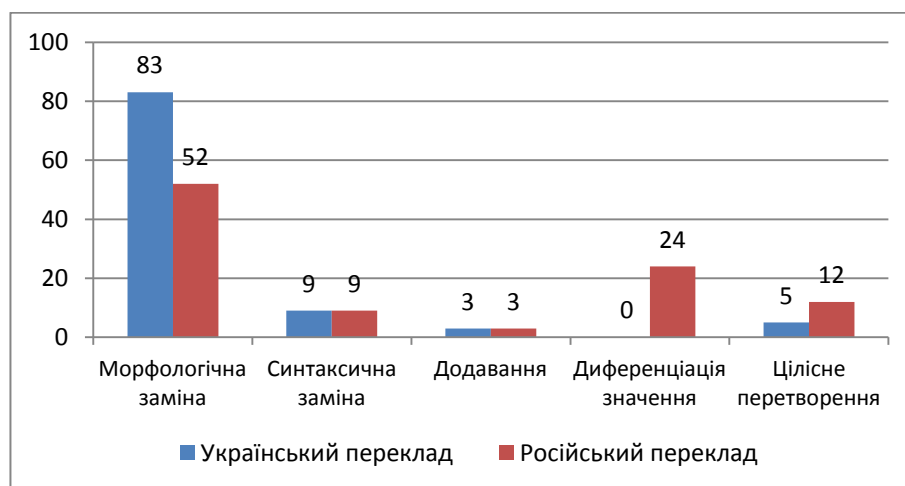

Рис. 2.12 Частотність трансформацій, що використовувалися для відтворення Participle I у функції означення у романі Д. Тартт «Щиголь» українською та російською мовами, % (680 од. Participle I у функції означення =100%)

З рис. 2.12 можемо зробити висновок, що в українському перекладі переважають граматичні трансформації, серед яких найчастотнішою є

морфологічна заміна (83%). У російському перекладі також ця трансформація превалує (52%), проте доволі часто, майже у чверті випадків (24%) використовується також лексична трансформація – диференціація значення. Така відмінність обумовлена тим, що російська перекладачка часто Participle I у функції означення відтворює російським дієприкметником з тотожним або частково еквівалентним значенням, у той час, як український перекладач практично не вживає українські дієприкметники, тож відтворює Participle I іншими українськими частинами мови. Така граматична трансформація, як синтаксична заміна не є частотною в обох перекладах (по 9%), так само і така лексико-граматична трансформація, як цілісне перетворення, хоч у російському тексті воно трапляється дещо частіше, ніж в українському (12% і 5% відповідно). Найрідше в обох перекладах трапляється така граматична трансформація, як додавання (по 3%).

Аналізований матеріал дозволяє узагальнити способи перекладу, що використовуються при відтворенні Participle I у романі Д. Тартт «Щиголь» українською та російською мовами за його функціями (див. Додатки Е, Є).

Порівняння даних, наведених у таблицях у Додатках Е, Є із матеріалами дослідників, аналізованих у теоретичній частині курсової роботи (див. Додаток Б), показують як збіги, так і розходження у способах відтворення Participle I в обох мовах. Так, при аналізі перекладу Participle I у функції означення на українську мову не було знайдено прикладів відтворення його дієприкметником та дієприкметниковим зворотом, натомість частотним виявився спосіб перекладу дієприслівником і прикметником, а також було знайдено випадки перекладу особовою формою дієслова та прийменником. Серед російських прикладів також знайдені такі, що не зафіксовані у теоретичному матеріалі – переклад дієприслівником, особовою формою дієслова, прикметником, іменником-субстантиватом, а також випадки, коли Participle I не відтворювався.

При аналізі перекладу Participle I у функції обставини українською та російською мовами таких способів перекладу як самостійне речення виявлено не було. Окрім того, не знайдено способу перекладу Participle I у функції обставини підрядним реченням. Натомість в українському та російському текстах були знайдені способи перекладу особовою формою дієслова. Українському перекладу

також властиві переклади словосполученнями «дієприслівник + іменник», «особова форма дієслова + інфінітив», «безособова форма дієслова + інфінітив», а російському – випадки, коли Participle I не відтворювався.

У функції вставного елемента в українському фактичному матеріалі Participle I був відтворений словосполученням «особова форма дієслова + іменник». У російському він не відтворювався. Випадків відтворення його у цій функції дієприслівником, дієприкметником або вставним реченням виявлено не було в обох перекладах.

Такі функції Participle I як складений іменний присудок не були знайдені у фактичному матеріалі.

Узагальнено способи перекладу, що використовуються при відтворенні Participle I українською мовою у різних функціях у роману Д. Тартт «Щиголь» наведено на рис. 2.13.

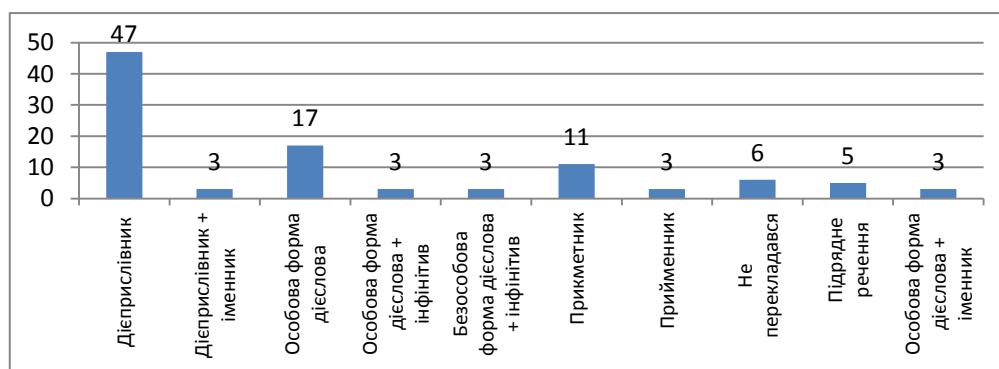

Рис. 2.13. Способи перекладу, що використовуються при відтворенні Participle I у романі Д. Тартт «Щиголь» українською мовою, % (1480 од. = 100%)

З рис. 2.13 можна зробити висновок, що Participle I у романі Д. Тартт «Щиголь» найчастіше перекладалися українською дієприслівником (47 %), а найрідше – словосполученнями «дієприслівник + іменник», «особова форма дієслова + інфінітив», «безособова форма дієслова + інфінітив», «особова форма дієслова + іменник», прийменником (по 3 %), а також зустрічалися випадки, коли Participle I не перекладався (6%). Із середньою частотністю він відтворювався особовою формою дієслова (17%), прикметником (11%), порівняно рідко – підрядним реченням (5%).

Перекладацькі трансформації, що використовуються при відтворенні Participle I українською мовою у різних функціях у романі Д. Тартт «Щиголь» наведено на рис. 2.14.

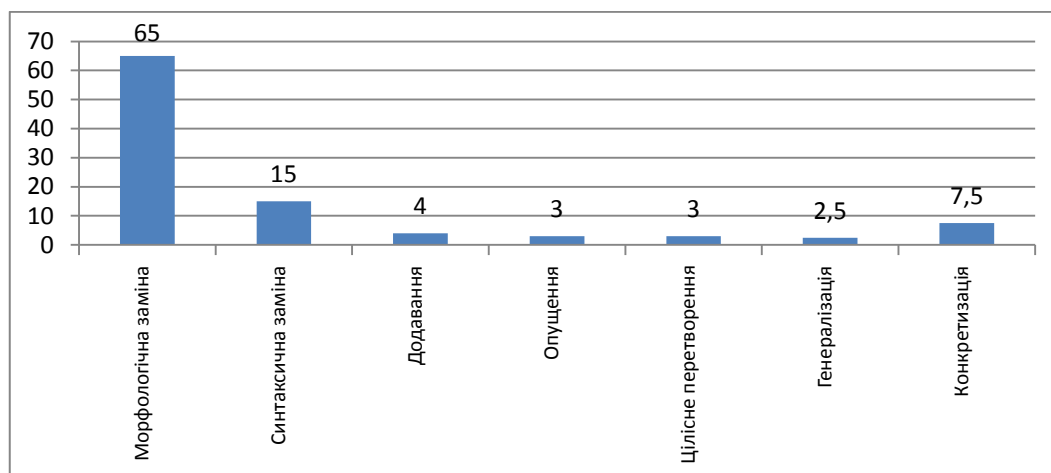

Рис. 2.14. Трансформації, що використовуються при відтворенні Participle I у романі Д. Тартт «Щиголь» українською мовою, % (1480 од. = 100%)

Отже, найчастотнішою трансформацією, що використовується при перекладі аналізованого твору, є така граматична трансформація, як морфологічна заміна (65%). Із середньою частотністю зустрічаються така граматична трансформація, як синтаксична заміна (15%) та така лексична трансформація, як конкретизація (7,5%). Рідко трапляються такі граматичні трансформації, як додавання та опущення (по 3%), така лексико-граматична трансформація, як цілісне перетворення (3%) та така лексична трансформація, як генералізація (2,5%).

Узагальнено способи перекладу, що використовуються при відтворенні Participle I російською мовою у різних функціях у романі Д. Тартт «Щиголь» наведено на рис. 2.15.

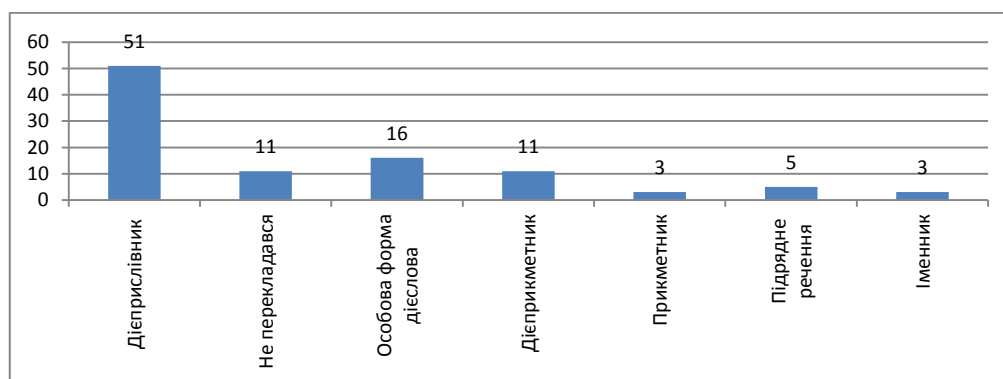

Рис. 2.15. Способи перекладу, що використовуються при відтворенні Participle I у романі Д. Тартт «Щиголь» російською мовою, % (1480 од. = 100%)

З рис. 2.15 можна зробити висновок, що Participle I у романі Д. Тартт «Щиголь» найчастіше перекладалися російською мовою дієприслівником (51%). Середню частотність продемонстрували такі способи перекладу, як відтворення особовою формою дієслова (16%), дієприкметником (11%). Рідко відбувався переклад підрядним реченням (5%), у поодиноких випадках – прикметником та іменником-субстантиватом (по 3%). У 11% випадків Participle I не перекладався.

Перекладацькі трансформації, що використовуються при відтворенні Participle I російською мовою у різних функціях у романі Д. Тартт «Щиголь» наведено на рис. 2.16.

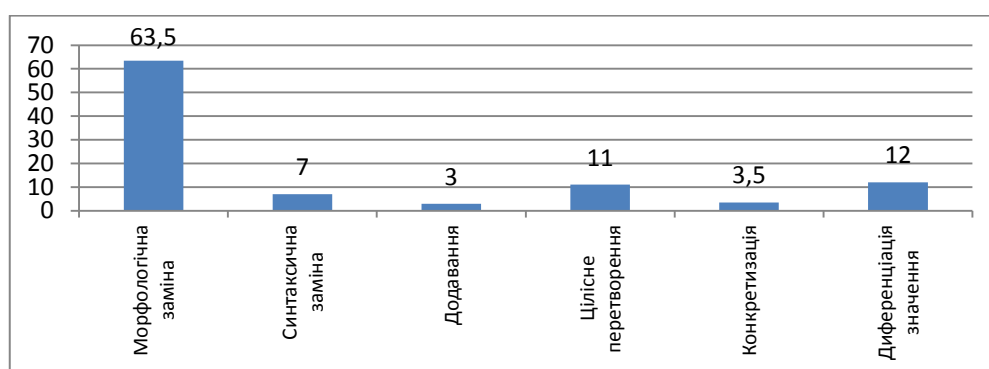

Рис. 2.16. Трансформації, що використовуються при відтворенні Participle I у романі Д. Тартт «Щиголь» російською мовою, % (1480 од. = 100%)

З Рис. 2.16 можемо зробити висновок, що найчастіше при перекладі Participle I у російському перекладі використовується така граматична трансформація, як морфологічна заміна. Кількість таких прикладів склада понад половини (63,5%) від усіх випадків перекладу Participle I. Із середньою частотністю зустрічаються така лексична трансформація, як диференціація значення (12%) та така лексико-граматична трансформація, як цілісне перетворення (11%). Рідко трапляються такі граматичні трансформації, як синтаксична заміна (7%) та додавання (3%), а також така лексична трансформація, як конкретизація (3,5%).

Порівняльний аналіз способів перекладу, що використовуються при відтворенні Participle I українською та російською мовами у різних функціях у роману Д. Тартт «Щиголь» наведено на рис. 2.17.

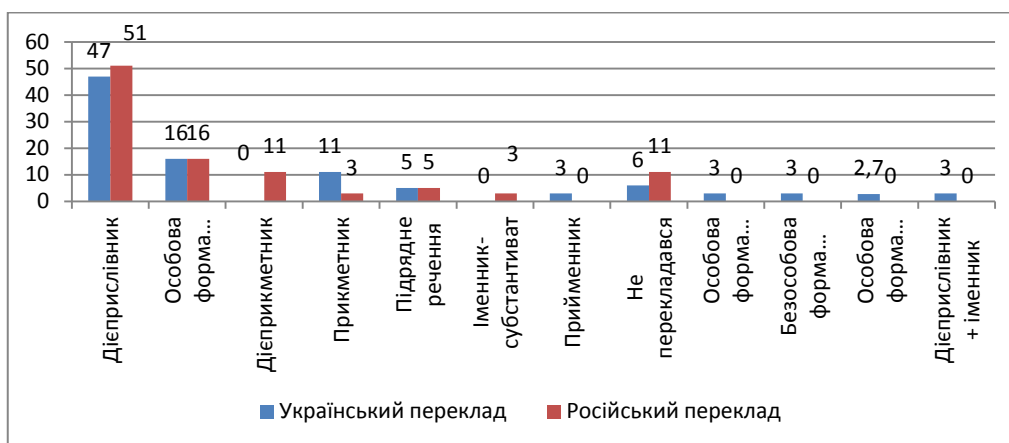

Рис. 2.17. Порівняльний аналіз способів перекладу, що використовуються при відтворенні Participle I у романі Д. Тартт «Щиголь» українською та російською мовами, % (1480 од. = 100 %)

З рис. 2.17 бачимо, що способи українського перекладу, що використовуються при відтворенні Participle I у романі Д. Тартт «Щиголь» є різноманітнішими. Так, в українському тексті знайдено 10 таких способів, а у російському – 7. Хоча більшість таких способів є нечастотними і в українському перекладі. Це, зокрема, словосполучення «дієприслівник + іменник», «особова форма дієслова + інфінітив», «безособова форма дієслова + інфінітив», «особова форма дієслова + іменник», прийменник (по 3 %).

У цілому в обох перекладах переважає відтворення Participle I дієприслівником – понад половини (51%) російських прикладів та майже половина (47%) українських. Із однаковою середньою частотністю в обох перекладах трапляється спосіб відтворення англійського дієприкметника I особовою формою дієслова (по 16%). Перекладу дієприкметником, що із середньою частотністю трапляється у російському тексті (11%) в українському немає. І взагалі український перекладач воліє уникати дієприкметникових форм відповідно до сучасної тенденції розвитку української мови. Натомість у перекладі Participle I він частіше, у порівнянні із російським перекладом, вживає прикметники (11% та 3% відповідно). Переклад підрядним реченням із невисокою частотністю (5%) трапляється в обох текстах. Порівняльний аналіз трансформацій, що використовуються при відтворенні Participle I українською та російською мовами у різних функціях у роману Д. Тартт «Щиголь» наведено на рис. 2.18.

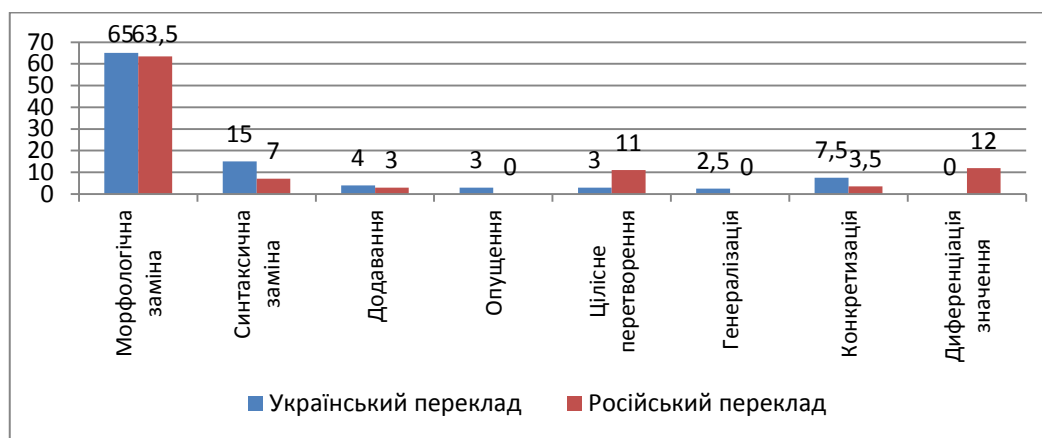

Рис. 2.18. Порівняльний аналіз трансформацій, що використовуються при відтворенні Participles I у романі Д. Тартт «Щиголь» українською та російською мовами, % (1480 од. = 100 %)

Щодо трансформацій, можемо побачити, як подібності, так і розбіжності у їх використанні при відтворенні Participles I у досліджуваному романі українською та російською мовами. Так, в обох перекладах найчастішою трансформацією є морфологічна заміна, проте в українському тексті вона трапляється дещо частіше, ніж у російському (65% і 63,5% відповідно). Так само і синтаксична заміна, що має середню частотність в українському перекладі (15%) у російському тексті зустрічається рідше (5%). Така граматична трансформація, як додавання, є не частотною в обох текстах (4% в українському та 3% в російському), а зворотня їй трансформація опущення притаманна тільки українському перекладу (3%). Щодо лексичних трансформацій, то вони використовуються в обох текстах, але неоднакові та із різною частотністю. Так, у російському перекладі найчастіше серед них використовується диференціація значення, у поодиноких випадках – конкретизація (3,5%), а генералізація взагалі відсутня. В українському перекладі серед лексичних трансформацій перекладач найчастіше послуговується конкретизацією (7,5%), зрідка – генералізацією (2,5%), а випадки диференціації значення не трапляються. Серед лексико-граматичних трансформацій в обох перекладах використано цілісне перетворення – із середньою частотністю у російському перекладі (11%) та із низькою – в українському (3%). Порівняльний аналіз способів перекладу, що використовувалися при відтворенні *-ing* вербалій у різних функціях українською та російською мовами наведено на рис. 2.19.

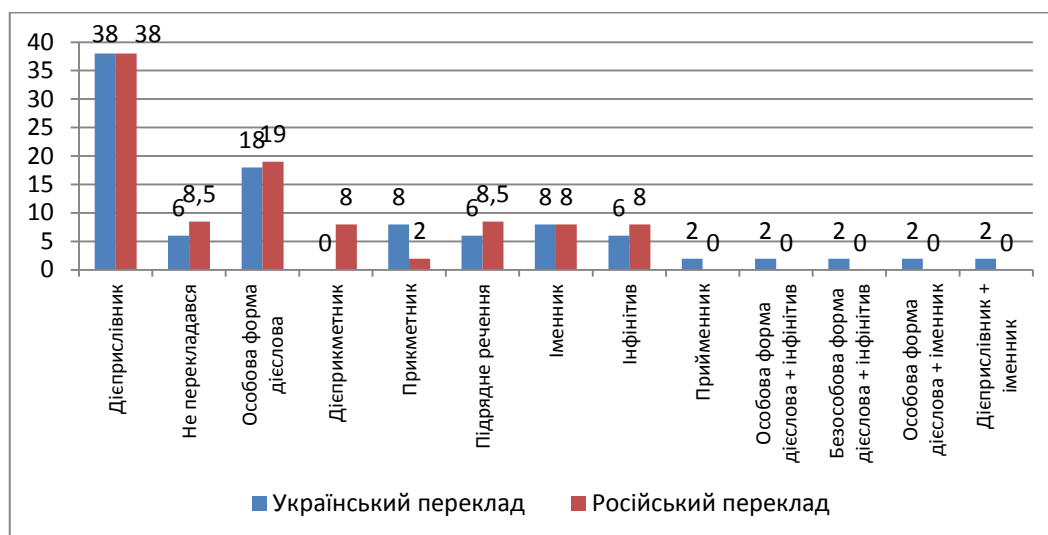

Рис. 2.19. Способи перекладу, що використовувалися при відтворенні *-ing* вербалій у романі Д. Тартт «Щиголь» українською та російською мовами, % (2000 од.=100 %)

На рис. 2.19 унаочнено, що *-ing* вербалії найчастіше відтворюються українською та російською мовою в аналізованому романі за допомогою дієприслівників. Кількість таких прикладів склала понад третини (по 38%) у кожному тексті. Із середньою частотністю вони перекладаються особовими формами дієслова (18% в українському перекладі та 19% у російському). Також в обох мовах вони у деяких випадках перекладаються іменником (по 8% у кожному перекладі), підрядним реченням, інфінітивом (по 6% і українському перекладі і по 8 – 8,5% у російському). Переклад дієприкметником властивий лише російському тексту (8%), у той час, як український перекладач уникає дієприкметникових форм. Не перекладаються *-ing* вербалії дещо частіше у російському тексті, ніж у українському (8,5% та 6% відповідно).

Порівняльний аналіз трансформацій, що використовувалися при відтворенні *-ing* вербалій у різних функціях у романі Д. Тартт «Щиголь» українською та російською мовами наведено на рис. 2.20.

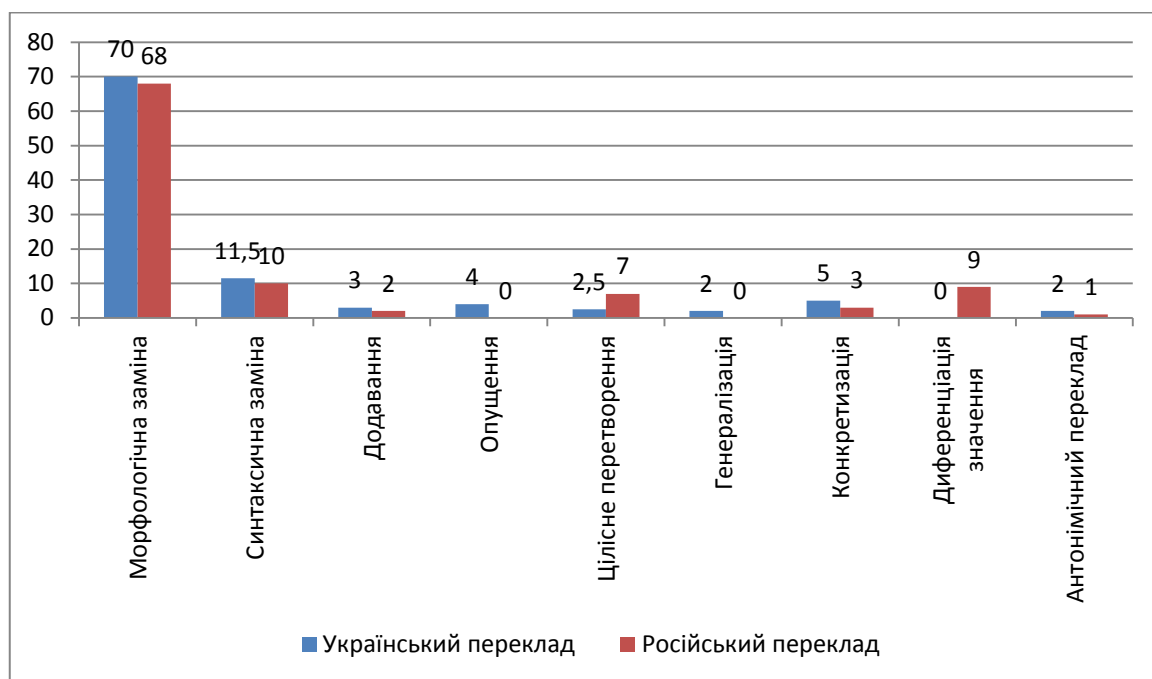

Рис. 2.20. Способи перекладу, що використовувалися при відтворенні *-ing* вербалій у романі Д. Тартт «Щиголь» українською та російською мовами, % (2000 од.=100 %)

Отже, в обох перекладах найчастотнішими трансформаціями при перекладі *-ing* вербалій є граматичних, серед яких абсолютно превалує морфологічна заміна (70% в українському перекладі та 68% у російському). Із середньою частотністю зустрічається синтаксична заміна (11,5% і українському перекладі та 10% у російському). Решта граматичних трансформацій – додавання та опущення – не частотні в українському тексті, а у російському у поодиноких випадках потрапляється тільки додавання. Щодо лексичних трансформацій, то у російському тексті трапляються випадки такої лексичної трансформації, як диференціація значення (9%) та у поодиноких випадках – конкретизації. Український перекладач не використовує диференціацію значення, проте дещо частіше послуговується конкретизацією (5%), а також в українському перекладі знаходимо випадки генералізації (2%). Лексико-граматичні трансформації представлені цілісним перетворенням та антонімічним перекладом. В українському перекладі обидві ці трансформації нечастотні (2,5% і 2% відповідно), а у російському цілісне перетворення зустрічається із середньою частотністю (7%), тоді як антонімічний переклад – дуже рідко (1%).

Взагалі, як можемо побачити, український перекладач В. Шовкун, прагне до різноманіття способів перекладу *-ing* вербалій у художньому тексті – таких способів в українському тексті ми нарахували 12 і багато з них відрізняється від традиційних способів, що використовуються у інших видах дискурсу. Зокрема, він використовує, окрім поширених способів, конструкції «дієприслівник + іменник», «особова форма дієслова + інфінітив», «безособова форма дієслова + інфінітив», «особова форма дієслова + іменник», прийменник, таку граматичну трансформацію, як опущення. Це допомагає адекватно відтворити художній текст, зробити український переклад більш образним, послуговуючись різноманітними лексичними і граматичними засобами української мови, одночасно зберігаючи і авторську інтенцію. Російська перекладачка А. Завозова тяжіє до класичних способів перекладу *-ing* вербалій, поширених у різних типах дискурсів, і, окрім дієприслівника та особової форми дієслова, що зустрічаються найчастіше, а також поодинокого випадку використання прикметника, решта традиційних способів нею використовується з однаковою частотністю.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволяє зробити такі висновки.

1. На рівні теоретичного узагальнення було визначено, що вербалія – це форма дієслова, яка має ознаки дієслова та іншої частини мови – іменника, прикметника чи прислівника та має закінчення *-ing*. Класична англійська граматики виділяє чотири форми вербалій: інфінітив, герундій, дієприкметник I, дієприкметник II. Під назвою *-ing* вербалії об'єднані герундій та дієприкметник Participle I. Вони відрізняються за значенням, властивостями, функціями, а також обставинами застосування. Герундій має риси дієслова та іменника, а дієприкметнику Participle I притаманні властивості дієслова і прикметника. Серед функцій герундія дослідники відзначають функції підмета, предикатива, обставини (умови, часу, образу дії, супутніх обставин), додатка (прямого і непрямого), означення та частини складеного присудка. Participle I вживається у функції обставини, означення, вставного елемента, складеного іменного присудка та частини простого іменного присудка. Специфіка функціонування *-ing* вербалій є ключовою при визначенні форми. Зокрема, позиція *-ing* вербалії в реченні, а також синтаксична функція, яку вона виконує, вказують на її частиномовну приналежність. Так, функції підмета, частини складеного дієслівного присудка і додатка свідчать про вживання в реченні герундія, функції ж обставини умови і порівняння вказують на Participle I. При збігу функцій на процес розмежування мовних одиниць впливає контекстуальне оточення вербалії.

2. Існують два основних підходи до класифікації способів відтворення *-ing* вербалій: за формами та за функціями. В цій роботі аналізувалися класифікації перекладу аналізованих вербалій за функціями. Аналіз багатьох досліджень з проблеми дозволив підсумувати, що герундій у функції підмета перекладається українською мовою іменником (з прийменником або без), інфінітивом; у функції предикатива – іменником (з прийменником або без); у функції додатка – іменником (з прийменником або без), інфінітивом, особовою формою дієслова у складі прямого з'ясувального речення; у функції обставини – іменником (з

прийменником або без), інфінітивом, дієприслівником, особовою формою дієслова, підрядним реченням; у функції означення – іменником з прийменником, іменником у родовому відмінку, дієприкметником теперішнього часу, прикметником, прислівником, інфінітивом, особовим дієсловом у складі підрядного речення; у функції частини складеного присудка – іменником, інфінітивом та особовою формою дієслова. Participle I у функції обставини перекладається підрядним реченням, дієприслівником або дієприслівниковим зворотом, рідко – самостійним реченням; у функції означення – дієприкметником теперішнього часу активного стану; дієприкметником минулого часу, дієприкметниковим зворотом, підрядним реченням; у функції вставного елемента – дієприслівником, дієприкметником, вставним реченням зі сполучником *якщо*; у функції складеного іменного присудка – дієсловами *бути*, *стати* з іменниками, прикметниками, дієприкметниками; у функції частини простого дієслівного присудка – дієсловами у сполученні з іменниками та займенниками.

3. При перекладі *-ing* вербалій також використовуються лексичні (зокрема, лексико-семантичні), граматичні та лексико-граматичні трансформації

4. Аналіз функціонування *-ing* вербалій показав, що у романі Д. Тартт «Щиголь» серед *-ing* вербалій переважає Participle I (74 %), а герундій зустрічається у 26 % аналізованих прикладів. Герундій виконує функції обставини, додатка, підмета, частини складеного присудка, означення та вставного елемента, при чому у функції додатка зустрічається найчастіше (31 % від кількості випадків герундія, 8 % від кількості *-ing* вербалій), а найрідше зустрічається у функції частини складеного присудка (7,5 % від кількості випадків герундія, 2 % від кількості *-ing* вербалій). Participle I в аналізованому творі виконує функції вставного елемента, обставини та означення. Його синтаксичні функції представлені переважно обставиною (51 % від кількості випадків Participle I, 38 % від кількості *-ing* вербалій) та означенням (46 % від кількості випадків Participle I, 34 % від кількості *-ing* вербалій), а функція вставного елемента зустрічається найрідше (3 % від кількості випадків Participle I, 2 % від кількості *-ing* вербалій).

5. Аналіз способів перекладу вербалій дозволяє зробити висновок, що найчастіше у досліджуваному романі герундій українською мовою перекладався іменником (30,5 % від кількості перекладу герундія), а також дієслівними формами – особовою формою дієслова та інфінітивом (по 23 %). Найрідше траплявся переклад герундія підрядним реченням, дієприслівником та відсутність його перекладу через опущення (по 7,5%). При цьому використовувалися граматичні та лексико-граматичні трансформації. Найчастотнішою виявилася така граматична трансформація, як морфологічна заміна (82%). Її частотність обумовлена відсутністю герундія в українській мові і необхідністю відтворювати його іншими частинами мови. Синтаксична заміна (6%) переважно була представлена відтворенням герундія підрядним реченням. Така лексико-граматична трансформація як антонімічний переклад застосовувалася у 4% випадків. У 7,5% випадків здійснювалося опущення герундія при перекладі.

Російською мовою герундій переважно відтворювався дієслівними формами – особовою формою дієслова (25%) та інфінітивом (по 32,5%). Також частотним є такий спосіб перекладу герундія, як переклад іменником (23%). Рідше герундій російською мовою було відтворено підрядним реченням (17,5). У поодиноких випадках перекладачка не відтворювала герундій (2%). З точки зору трансформаційного підходу, переважно при перекладі герундія використовувалася морфологічна заміна (80,5%). Середню частотність продемонструвала така трансформація, як синтаксична заміна (16%). О поодиноких випадках використовувалися лексико-граматичні трансформації – цілісне перетворення (2%) та антонімічний переклад (1,5%).

Тож існують як спільні, так і відмінні риси у способах перекладу та перекладацьких трансформаціях, що використовуються при відтворенні герундія українською та російською мовами. В українському тексті способи перекладу різноманітніші, зокрема, тільки в українському тексті були знайдені випадки перекладу герундія дієприслівником. Це свідчить про те, що перекладач В. Шовкун не тяжіє до буквалізму у перекладі, а шукає різні варіанти. Решта способів перекладу герундія хоч і збігаються в українському та російському текстах, проте відрізняються кількісно. Хоч обидва переклади більш тяжіють до дієслівних способів перекладу (в українському перекладі кількість дієслівних

форм, включаючи дієприслівник, склала 53,5%, у російському – 65%), але в українському частіше зустрічається переклад герундія іменником, ніж у російському (30,5% та 23% відповідно). Щодо трансформацій, то номінально в українському перекладі переважають граматичні трансформації (граматичних три – морфологічна заміна, синтаксична заміна та опущення, а лексико-граматичних – одна: антонімічний переклад), а у російському – граматичні та лексико-граматичні розподілилися порівно (дві граматичні – морфологічна та синтаксична заміни та дві лексико-граматичні – антонімічний переклад та цілісне перетворення). Втім, кількісний аналіз показує, що за частотністю в обох мовах переважно використовувалися саме граматичні трансформації. І переважно вони були представлені морфологічною заміною (84 % в українській мові, 80,5% у російській), що обумовлено відсутністю у цих мовах герундія і необхідність його відтворювати іншими частинами мови. Середню частотність у російській мові продемонструвала синтаксична заміна (16%), тоді як в українській вона трапляється рідше (7,5%). Опущення герундія (7,5%), яке використовував український перекладач, геть не властиво російському перекладу. У той часий час, російська перекладачка інколи не відтворювала герундій через таку лексико-граматичну трансформацію, як цілісне перетворення фрагмента речення, що містить цю частину мови (2%), що не використовувалося в українському тексті. Антонімічний переклад використовувався в обох мовах у поодиноких випадків, втім, в українському перекладі дещо частіше, ніж у російському (4% та 1,5% відповідно)..

Participle I у романі Д. Тартт «Щиголь» найчастіше перекладалися українською дієприслівником (47 %), а найрідше – словосполученнями «дієприслівник + іменник», «особова форма дієслова + інфінітив», «безособова форма дієслова + інфінітив», «особова форма дієслова + іменник», прийменником (по 3 %), а також зустрічалися випадки, коли Participle I не перекладався (6%). Із середньою частотністю він відтворювався особовою формою дієслова (17%), прикметником (11%), порівняно рідко – підрядним реченням (5%). Щодо трансформацій, о найчастотнішою трансформацією, що використовується при перекладі аналізованого твору, є така граматична трансформація, як морфологічна заміна (65%). Із середньою частотністю зустрічаються така граматична

трансформація, як синтаксична заміна (15%) та така лексична трансформація, як конкретизація (7,5%). Рідко трапляються такі граматичні трансформації, як додавання та опущення (по 3%), така лексико-граматична трансформація, як цілісне перетворення (3%) та така лексична трансформація, як генералізація (2,5%).

Російською мовою Participle I найчастіше перекладався дієприслівником (51%). Середню частотність продемонстрували такі способи перекладу, як відтворення особовою формою дієслова (16%), дієприкметником (11%). Рідко відбувався переклад підрядним реченням (5%), у подиноких випадках – прикметником та іменником-субстантиватом (по 3%). У 11% випадків Participle I не перекладався. При цьому найчастіше при перекладі Participle I у російському перекладі використовується така граматична трансформація, як морфологічна заміна. Кількість таких прикладів склада понад половини (63,5%) від усіх випадків перекладу Participle I. Із середньою частотністю зустрічаються така лексична трансформація, як диференціація значення (12%) та така лексико-граматична трансформація, як цілісне перетворення (11%). Рідко трапляються такі граматичні трансформації, як синтаксична заміна (7%) та додавання (3%), а також така лексична трансформація, як конкретизація (3,5%).

Порівняльний аналіз показав, що способи українського перекладу Participle I у романі Д. Тартт «Щиголь» є різноманітнішими. Так, в українському тексті знайдено 10 таких способів, а у російському – 7. Хоча більшість таких способів є нечастотними і в українському перекладі. Це, зокрема, словосполучення «дієприслівник + іменник», «особова форма дієслова + інфінітив», «безособова форма дієслова + інфінітив», «особова форма дієслова + іменник», прийменник (по 3 %). У цілому в обох перекладах переважає відтворення Participle I дієприслівником – понад половини (51%) російських прикладів та майже половина (47%) українських. Із однаковою середньою частотністю в обох перекладах трапляється спосіб відтворення англійського дієприкметника I особовою формою дієслова (по 16%). Перекладу дієприкметником, що із середньою частотністю трапляється у російському тексті (11%) в українському немає. І взагалі український перекладач воліє уникати дієприкметникових форм відповідно до сучасної тенденції розвитку української мови. Натомість у

перекладі Participle I він частіше, у порівнянні із російським перекладом, вживає прикметники (11% та 3% відповідно). Переклад підрядним реченням із невисокою частотністю (5%) трапляється в обох текстах. Щодо трансформацій, можемо побачити, як подібності, так і розбіжності у їх використанні при відтворенні Participle I у досліджуваному романі українською та російською мовами. Так, в обох перекладах найчастішою трансформацією є морфологічна заміна, проте в українському тексті вона трапляється дещо частіше, ніж у російському (65% і 63,5% відповідно). Так само і синтаксична заміна, що має середню частотність в українському перекладі (15%) у російському тексті зустрічається рідше (5%). Така граматична трансформація, як додавання, є не частотною в обох текстах (4% в українському та 3% в російському), а зворотня їй трансформація опущення притаманна тільки українському перекладу (3%). Лексичні трансформації використовуються в обох текстах, але неоднакові та із різною частотністю. Так, у російському перекладі найчастіше серед них використовується диференціація значення, у поодиноких випадках – конкретизація (3,5%), а генералізація взагалі відсутня. В українському перекладі серед лексичних трансформацій перекладач найчастіше послуговується конкретизацією (7,5%), зрідка – генералізацією (2,5%), а випадки диференціації значення не трапляються. Серед лексико-граматичних трансформацій в обох перекладах використано цілісне перетворення – із середньою частотністю у російському перекладі (11%) та із низькою – в українському (3%).

Синтаксичні функції вербалій частіше зберігаються при перекладі Participle I, а при перекладі герундія вони переважно змінюються.

Було звернуто увагу на те, що український перекладач В. Шовкун, прагне до різноманіття способів перекладу *-ing* вербалій у художньому тексті – таких способів в українському тексті ми нарахували 11 і багато з них відрізняється від традиційних способів, що використовуються у інших видах дискурсу. Зокрема, він використовує, окрім поширених способів, конструкції «дієприслівник + іменник», «особова форма дієслова + інфінітив», «безособова форма дієслова + інфінітив», «особова форма дієслова + іменник», прийменник, опущення. Це допомагає адекватно відтворити художній текст, зробити український переклад більш образним, послуговуючись різноманітними лексичними і граматичними

засобами української мови, одночасно зберігаючи і авторську інтенцію. Російська перекладачка А. Завозова тяжіє до класичних способів перекладу *-ing* вербалій, поширених у різних типах дискурсів, і, окрім дієприслівника та особової форми дієслова, що зустрічаються найчастіше, а також поодинокого випадку використання прикметника, решта традиційних способів нею використовується з однаковою частотністю.

У цілому порівняння способів перекладу *-ing* вербалій у романі Д. Тартт «Щиголь» показав, що існують певні специфічні особливості їх відтворення у художньому дискурсі і вони певною мірою відрізняються від способів, запропонованих дослідниками на матеріалах інших видів дискурсу.

SUMMARY

The research allows to draw the following conclusions.

1. Verbal is a form of verb that acts as another part of the language – as a noun, an adjective or an adverb. Generally, there are 4 types of verbals: the participle I, participle II, the gerund, and the infinitive. The name *-ing* verbals combines the gerund and the Participle I. They differ in meaning, properties, functions, and usage. The gerund has the features of the verb and the noun, and the Participle I has the properties of the verb and adjective. Among the functions of gerunds, researchers note the functions of the subject, predicative, adverbial modifier (conditions, time, course of action, incidental circumstances), object (direct and indirect), modifier and part of a compound verbal predicate. The Participle I is used in the function of compound verbal predicate, modifier, parenthesis, compound verbal predicative and part of simple predicative. The specificity of the functioning of *-ing* verbals is key in determining the form. In particular, the *-ing* verbal's position in a sentence, as well as the syntactic function it performs; indicate its identity of part of language. Thus, the functions of the subject, the part of the compound verbal predicate and the object testify to the use of the gerund in sentence, and the functions of the compound verbal predicative and circumstance of the comparison indicate the Participle I. The contextual environment of verbals influences the process of differentiation of linguistic units too.

2. At the level of theoretical generalization, it has been identified that there are two main approaches to classifying ways of rendering *-ing* verbals: by forms and by functions. This work analyzes the classifications of *-ing* verbals' translation by functions. The analysis of many studies on the problem has made it possible to conclude that gerund in the function of subject is translated into Ukrainian by the noun (with or without preposition), the infinitive; the gerund in the function of predicative is translated by noun (with or without preposition); the gerund in the function of object is translated by noun (with or without the preposition), by the infinitive, by personal form of the verb as part of a direct explanatory sentence; the gerund in the function of circumstance is translated by the noun (with or without preposition), by the infinitive,

by transgressive, by personal form of the verb, by subordinate sentence; the gerund in the function of modifier is translated by the noun with a preposition, by the noun in the genitive case, by the participle of the present tense, by the adjective, by the adverb, by the infinitive, by the personal form of the verb in the composition of a subordinate sentence; the gerund as a part of a compound predicative is translated by the noun, the infinitive and personal form of the verb. The Participle I in the function of the compound verbal predicative is translated by subordinate sentence, by transgressive or transgressive construction, rarely – by independent sentence; the Participle I in the function of modifier is translated by participle of the present tense; by past participle, by participle construction, by subordinate sentence; the Participle I in the function of an parenthesis is translated by transgressive, by participle, by sentence with a conjunction *якщо*; the Participle I in the function of predicative is translated by verbs *бути, стати* with nouns, adjectives, participles; the Participle I as part of a simple verb preposition is translated by verbs in conjunction with nouns and pronouns.

3. Lexical (in particular, lexical and semantic), grammatical and lexical and grammatical transformations are also used in the translation of *-ing* verbals.

4. An analysis of the functioning of *-ing* verbals in D. Tartt's novel "The Goldfinch" showed that Participle I (74%) prevails among them, and the gerund is found in 26% of the analyzed examples. Gerund performs the functions of verbal predicative, object, parenthesis, subject, part of the compound predicate with the object being most common and the least common in part of the compound predicate. The Participle I performs the functions of the parenthesis, circumstance and definition in the analyzed work. Its syntactic functions are represented mainly by adverbial modifier and definitions and parenthesis is the least common.

5. Analysis of rendering *-ing* verbals by function has made it possible to draw the following conclusions. In the studied novel, gerund most often was translated into Ukrainian by a noun, as well as verb forms – personal verb form and infinitive. Isolated cases were the translation of the gerund by a subordinate clause, the Ukrainian verb adverb («дієприслівник») and its omission. In Russian, the gerund was mostly reproduced in verb forms – the personal form of the verb and the infinitive. The average

frequency was demonstrated by such a method of gerund translation as translation by noun. Rarely gerund in Russian was reproduced by a subordinate clause. Therefore, there are both common and different features in the ways of translating gerund in Ukrainian and Russian. In the Ukrainian text, the methods of translation are more diverse, in particular, cases of translation of the gerund by Ukrainian verb adverb («дієприслівник») and omission of the gerund were found only in the Ukrainian text. This indicates that the translator O. Shovkun does not tend to literalism in translation, but is looking for different options. Other methods of translating gerund, although the same in Ukrainian and Russian texts, differ quantitatively. Although both translations are more inclined to verb methods of translation (in Ukrainian translation the number of verb forms, including Ukrainian verb adverb («дієприслівник»), but in Ukrainian the translation of the gerund by noun is more common, than in Russian.

Participle I in D. Tartt's novel "The Goldfinch" was most often translated into Ukrainian by the Ukrainian verb adverb («дієприслівник»), and least often by phrases "verb adverb («дієприслівник») + noun", "personal form of verb + infinitive", "impersonal form of verb + infinitive", "personal form of verb + noun", preposition, as well as by omission and total reorganization. It was reproduced by the personal form of the verb with average frequency, adjective, relatively rarely it was reproduced by subordinate clauses. Participle I was mostly translated into Russian as the Russian verb adverb («дієприслівник»). The average frequency was demonstrated by such methods of translation as the reproduction of the personal form of the verb, the adjective. Translation by subordinate clauses was rare (5.4%), in isolated cases by adjectives and nouns. Comparative analysis has shown that the methods of Ukrainian translation of Participle I in D. Tartt's novel "The Goldfinch" are more diverse. Thus, 11 such methods were found in the Ukrainian text, and 7 in the Russian text. Although most of these methods are infrequent in the Ukrainian translation as well. These are, in particular, the phrases "verb adverb («дієприслівник») + noun", "personal form of verb + infinitive", "impersonal form of verb + infinitive", "personal form of verb + noun", preposition, and omission. In general, in both translations the reproduction of Participle I by the verb adverb («дієприслівник») predominates is more than half of Russian

examples and almost half of Ukrainian ones. With the same average frequency in both translations there is a way of reproducing the English adjective and the personal form of the verb (. Total reorganization of text fragments with Participle I is more typical for Russian translation, and in Ukrainian one it happens in isolated cases. There is no translation of Participle I with the participle in the Ukrainian text, it is in the Russian text with the average frequency. In general, the Ukrainian translator prefers to avoid participle forms in accordance with the current trend of development of the Ukrainian language. On the other hand, in the translation of Participle I he uses adjectives more often than in the Russian translation. Translation of a subordinate clause with a low frequency occurs in both texts.

At the same time, the Ukrainian translator V. Shovkun strives for a variety of ways of *-ing* verbals translation in the fictional text – we have counted 13 such ways in the Ukrainian text and many of them differ from traditional methods used in other types of discourse. In particular, he uses, in addition to common methods, the constructions “verb adverb («дієприслівник») + noun”, “personal form of verb + infinitive”, “impersonal form of verb + infinitive”, “personal form of verb + noun”, preposition, omission. This helps to adequately reproduce the fictional text, to make the Ukrainian translation more figurative, using various lexical and grammatical means of the Ukrainian language, while preserving the author’s intention. Russian translator A. Zavozova tends to the classical methods of translation of *-ing* verbals, common in different types of discourses, and, except for the Russian verb adverb («дієприслівник») and personal form of the verb, which are most common, as well as a single case of adjective use, other traditional methods are used with equal frequency.

Comparison of the ways of translation *-ing* verbals in D. Tartt’s novel “The Goldfinch” showed that there are certain specific features of their reproduction in fiction discourse and they differ to some extent from the methods proposed by researchers on materials of other types of discourse.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абабілова, Н. М. «Переклад –ing вербалій як перекладознавча проблема». *Мова і культура*, вип. 16, т. 1, 2013, сс. 381–386.
2. Андрущенко, О.Ю. *Вступ до германського мовознавства*, ЖДУ, 2010.
3. Бархударов, Л. С., Штелинг, Д. А. *Грамматика английского языка*, Издательство литературы на иностранных языках, 1960.
4. Бархударов, Л. *Язык и перевод*, Международные отношения, 1975.
5. Басова, Г.Д. *Сопоставительная стилистика русского и украинского языков*, Издательский дом Д. Бураго, 2014.
6. Беляев, М. А., Попова, Е. В., Серова, И. А. *Грамматические и синтаксические аспекты перевода газетной публицистики*. СПбГУЭФ, 2010.
7. Бесєдіна, Т. Г., Савчук, К. А. *Грамматичні особливості перекладу герундія на українську мову*, 2019, intkonf.org/besedina-tg-savchuk.
8. Білодід І. *Сучасна українська літературна мова. Морфологія*. Наукова думка, 1969.
9. Блох, М. Я. *Теоретические основы грамматики*. Высшая школа, 1983.
10. Верба, Г.В., Верба, Л.Г. *Довідник з граматики англійської мови*, Освіта, 1995.
11. Верба, Л. Г. *Грамматика сучасної англійської мови*. ВП Логос-М, 2007.
12. Вихованець, І. Р. *Частини мови в семантико-граматичному аспекті*. Наук, думка, 2008.
13. Вихованець, І., Городенська, К. *Теоретична морфологія української мови: Академічна граматики української мови*, Пульсарі, 2004.
14. Гапоненко, Л. П. «Герундій в українському перекладі роману Ф. С. Фіцджеральда «Великий Гетсбі». *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. № 20, том 2, 2016, сс. 115 – 117.
15. Гарбовский, Н. К. *Теория перевода*, МГУ, 2014.

16. Гнатюк, Г. М, *Дієприкметник в сучасній українській літературній мові*. Наукова думка, 1982.
17. Голикова, Ж. А. *Перевод с английского на русский – Learn to Translate by Translating from English into Russian*. Новое знание, 2008.
18. Горпинич, В.О. *Морфологія української мови*, Академія, 2004.– 336 с.
19. Грибанова, Т. И. «Ing-формы в английском языке : особенности развития и употребления». *Вестник Московского государственного лингвистического университета*, № 633, 2011, сс. 169—191.
20. Грищенко А. П. *Дієслово. Сучасна українська літературна мова*. Вища школа, 2002, сс. 360–399.
21. Гухман, М. «Типология преобразований словоизменительной парадигматики». *Историко-типологическая морфология германских языков. Фономорфология. Парадигматика. Категории имени*, Наука, 1977.
22. Демидова, С. Ю. «Особенности перевода подлежащего в специализированном контексте». *Концепт*, № 01, 2014, сс. 41—45.
23. Домбровская И.В. *Грамматические трудности перевода общественно-политического текста с английского языка на русский*. ВКИ, 2005.
24. Жовтобрюх М. А. *Курс сучасної української літературної мови*. Вища школа, 1965.
25. Зражевская, Т. А., Беляева, Л. М. *Трудности перевода с английского языка на русский*. Международные отношения, 1972.
26. Ильиш, Б. А. *Строй современного английского языка*, Просвещение, 1971.
27. Карабан, В. І. *Посібник-довідник з перекладу англійської наукової і технічної літератури на українську мову. Ч. 1. Граматичні труднощі*. Нова книга, 2001. .
28. Карабан, В.І. *Переклад з української мови на англійську мову*. Нова книга, 2003.
29. Каушанская, В. Л. *Грамматика английского языка*, Айрис-пресс, 2008.

30. Кемова, К. С. «Логико-семантические основания для выбора между объектным инфинитивом и объектным герундием». *Вестник Московского государственного лингвистического университета*, № 25, 2014, сс. 184—190.
31. Ковалева, Л.М. «Личные формы глагола, вербоиды и девербативы в (единой) системе организации модально-предикативной организации предложения. Динамические процессы в грамматическом строе германских языков». *Динамические процессы в германских языках. Материалы Четвертых лингвистических чтений памяти В.Н.Ярцевой*. ИП Шилин И.В. (Издательство «Эйдос»), 2012, сс. 88 –94.
32. Котнюк, Л. *Особливості вираження «безособовості» неособовими формами англійських дієслів*, 2019, eprints.zu.edu.ua/2891/1/08-klgfad.pdf
33. Кульбабська, О.В. «Вторинна предикація та засоби її вираження у простому реченні». *Вісник Житомирського держ. ун-ту ім. І. Франка*, № 27, 2006, сс. 108-111.
34. Латышев, Л. К. *Технология перевода*, МГУ, 2010.
35. Леонідов, О. *Англійський та німецький інфінітиви в історичній перспективі*, 2019, dspace.kspu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/2147/1/%D0%-90%D96.pdf
36. Лесинська, О. «Особливості вживання та перекладу дієприкметників та дієприкметникових зворотів у художньому тексті». *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Філологія, № 33, т. 2, 2018, сс. 136 – 140.
37. Лесинська, О. М., Королюк Н. В. «Особливості вживання та перекладу дієприкметників та дієприкметникових зворотів у художньому тексті». *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Філологія, № 33, том 2, 2018, сс. 136 – 139.
38. Максимов, С. *Практичний курс перекладу*, КНЛУ, 2016.
39. Мельдианова, А. «Проблема передачи неличных форм глагола в современном английском языке и перевода их с английского языка на русский». *Научный диалог*, № 4, 2018, сс. 113 – 123.

40. Мороховский, А. Н. *Слово и предложение в истории английского языка*. Дис. К., 1981.
41. Москальская, О. И. *Грамматика текста*. Просвещение, 1981.
42. Нагорна, М. *Шляхи перекладу герундію українською мовою*, https://library.udpu.edu.ua/library_files/stud_konferenzia/2015_2/2.pdf
43. Недбайло К. М. Транспозиції частин мови в перекладі з англійської мови на українську (на матеріалі художніх текстів) : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. філол. наук : 10.02.16. Київ, 2008. 20 с
44. Остапенко, С. Аналіз відтворення герундія та герундіальних конструкцій і їх трансформацій в українському перекладі роману Ф. С. Фіцджеральда «Великий Гетсбі». *Рідне слово в етнокультурному вимірі*, вип.. 4, 2016, сс. 342 – 362.
45. Пархоменко, М. «Характерні особливості інфінітиву та інфінітивних комплексів в англійській мові та їх переклад на українську (на матеріалі творів англomовної художньої літератури)». *Теоретична і дидактична філологія*, вип., 16, 2013, сс. 259–265.
46. Паршин, А. *Теория и практика перевода*, Русский язык, 2010.
47. Петрик, О.М. «Дієприкметник як перекладацька проблема». *Молодий вчений. Ніжин. держ. ун-т ім. М. Гоголя*, вип. 40, 2016, сс. 359–363.
48. Почепцов, Г.Г. *Конструктивный анализ структуры предложения*. Вища школа, 1971.
49. Пронина, И.В. «О безличных предложениях во французском языке (к вопросу о синтаксической природе)». *Функциональные стили и преподавание иностранных языков*. Наука, 2012, сс. 245–276.
50. Пушина, Н. И. «Неличные формы глагола в ономаσιологическом и когнитивных аспектах». *Вестник Удмуртского университета*, вып, 1, 2009, сс. 160-161.
51. Рак, Н., Гребенщикова, Ю. «Способи відтворення герундія та герундіальних конструкцій у перекладі технічного англomовного тексту».

Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО Київського національного лінгвістичного університету. Філологія, педагогіка, психологія, вип. 34, 2017, сс. 142–147.

52. Рецкер, Я. И. *Учебное пособие по переводу с английского языка на русский*. Просвещение, 1982.

53. Ситнікова, О.В. *Формально-граматичні та семантико-синтаксичні особливості нефінитних форм дієслова у французькій та українській мовах*, <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2454/>

54. Смирницкий, А. И. *Морфология английского языка*, Издательство литературы на иностранных языках, 1959.

55. Сорокін С. В. «Функціональна типологія клаузи в сучасній турецькій мові». *Мова і культура. (Науковий журнал)*, вип. 21, Т. II (191), 2018, сс.51 – 64.

56. Статкевич, Л. П., Корж-Ікаєва, Т. Г. «Особливості перекладу дієприкметника і герундія в українській та англійській мовах». *Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Серія: Філологічні науки (мовознавство)*, № 14, 2020, сс. 167-172.

57. Тарасенко, К. В. «Специфіка перекладу безособових форм дієслова в текстах медичної галузі». *Держава та регіони. Серія: гуманітарні науки*, № 3 (50), 2017, сс. 41 – 50.

58. Тартт, Д. Щегол / Пер. А. Завозова, 2015, <http://www.maxima-library.org/nastrojki/b/288511?format=read>

59. Тартт, Д. *Щиголь* / Пер. В. Шовкун, 2011, flibusta.is/b/473101/read

60. Федосов, О, Угриняк, Ш. «Уникальные компоненты, некротизмы или вербоиды? (о периферии лексикона)». *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія*, вип. 1 (43), 2020, сс. 257 – 262.

61. Хорнби, А. С. *Конструкции и обороты английского языка*. МГУ., 1992.

62. Шпак, В. *Основи перекладу: граматичні та лексичні аспекти*, Знання, 2007.

63. Яровенко, Л. С., Болдирева, А. Є. «Особливості передачі герундія та герундіальних комплексів у перекладі». *Вчені записки ТНУ імені В. І.*

Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика, т. 32(71), № 1, ч. 2, 2021, сс. 301 – 307.

64. Ярошевич, І. А. *Терміни на позначення дієслова, його форм і категорій в українській мові*, http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/9622/Yaroshewych_Terminy_na_poznachennya.pdf?sequence=1&isAllowed=y

65. Ярошевич, І. *Дієприкметник і дієприслівник в українській мові: поняттєво-термінологічний аспект*, <http://science.lpnu.ua/terminology/all-volumes-and-issues/visnik-no-676-2010/diieprikmetnik-i-diieprislivnik-v-ukrayinskiy>

66. Ярцева, В.Н. *Развитие национального литературного английского языка*, Эдиториал УРСС, 2004.

67. Alexander, L. G. *Longman English Grammar*. Longman, 2003.

68. Baugh, A.C., Cable, Th. *A History of the English Language*. Routledge, 2013.

69. Blackwell. “Reference Online”. *The Blackwell Companion to Syntax*, M. Everaert and H. Van Riemsdijk, 2010.

70. Eastwood, J. *Oxford Guide to English Grammar*. Oxford University Press, 2002.

71. Gordon, E.M., Krilova, I.P. *The English Verbals*. MO, 1973.

72. Gusmao, T. *An outline of English language for personal learning*, 2019, www.academia.edu/10308364/AN_OUTLINE_OF_ENGLISH_LANGUAGE_FOR_PERSONAL_LEARNING

73. Hewings, M. *Advanced Grammar in Use*. Cambridge University Press, 2005.

74. Ilyish, B. *The Structure of Modern English*. Prosveschenie, 1971.

75. Jeffers, R. J. “Remarks on Indo-European Infinitives”. *Language*, vol, 51, № 1, 1975, pp. 133—148.

76. Khaimovich, B. S., Rogovskaya, B. I. *A Course in modern English Grammar*. VS, 1967.

77. Miram, G. *Translation Algorithms*, Elga, 2014.

78. Quirk, R., Greenbaum, G. *A University Grammar of English*. VS, 1995.
79. Swan, M. *Practical English Usage*. VS, 1984.
80. Tartt, D. *The Goldfinch*, 2019, flibusta.is/b/498311/read
81. Thomson, A. J., Martinet, A. V. *A Practical English Grammar*, Oxford University Press, 1986.
82. Visser, F. Th. *An Historical Syntax of the English Language*. Part 2. E.J.Brill, 1966.
83. Yule, G. *Explaining English Grammar*. Oxford University Press, 1998.

ДОДАТКИ

Додаток А

Способи перекладу герундія

№ з/п	Функція герундія у реченні	Способи перекладу
1	Підмет	Іменник з прийменником або без прийменника (Мельдіанова 119 – 120), в тому числі віддієслівний іменник (Рак, Гребенщикова 143)
		Інфінітив (Рак, Гребенщикова 143)
2	Предикатив	Іменник з прийменником або без прийменника (Мельдіанова 119 – 120),
3	Додаток	Іменник з прийменником або без прийменника (Абабілова 383; Мельдіанова 119 – 120; Рак, Гребенщикова 143), в тому числі віддієслівний іменник (Карабан; Рак, Гребенщикова 143)
		Інфінітив (Абабілова 383; Рак, Гребенщикова 143)
		Особова форма дієслова у складі прямого з'ясувального речення (Карабан; Рак, Гребенщикова 143)
4	Обставина	Іменник з прийменником або без (Беседіна, Савчук URL; Зражевская, Беляева; Мельдіанова 119 – 120;)
		Дієприслівник (Абабілова 383; Голикова; Зражевская, Беляева; Мельдіанова 119 – 120; Шпак)
		Особова форма дієслова (Зражевская, Беляева; Беседіна, Савчук URL; Шпак)
		Підрядне речення (Зражевская, Беляева; Шпак)
		Інфінітив (Зражевская, Беляева; Шпак)
5	Означення	Дієприкметник теперішнього часу (Мельдіанова 119 – 120)
		Прикметник (Абабілова 383; Мельдіанова 119 – 120)
		Прислівник (Мельдіанова 119 – 120)
		Іменник у родовому відмінку (Беседіна, Савчук URL; Рак, Гребенщикова 143)
		Іменник з прийменником (Беседіна, Савчук URL)
		Інфінітив (Рак, Гребенщикова 143)
		Особове дієслово у складі підрядного речення (Карабан Рак, Гребенщикова 143)
6	Частина складеного присудка	Іменник (Рак, Гребенщикова 143)
		Інфінітив (Рак, Гребенщикова 143)
		Особова форма дієслова (Рак, Гребенщикова 143)

Способи перекладу Participle I

№ з/п	Функція Participle I у реченні	Способи перекладу
1	Обставина	Підрядне речення (Абабілова 382; Голикова; Мельдианова 119 – 120)
		Дієприслівник (Абабілова 382; Голикова)
		Дієприслівниковий зворот (Абабілова 382)
		Самостійне речення (Абабілова 382)
2	Означення	Дієприкметник теперішнього часу активного стану (Домбровская; Мельдианова 119 – 120; Шпак)
		Дієприкметник минулого часу (Домбровская; Шпак)
		Дієприкметниковий зворот (Мельдианова 119 – 120)
		Підрядне речення (Домбровская; Мельдианова 119 – 120; Шпак)
3	Вставний елемент	Дієприслівник (Абабілова 382)
		Дієприкметник (Абабілова 382)
		Вставне речення зі сполучником <i>якщо</i> (Абабілова 382)
4	Складений іменний присудок	Дієслова <i>бути, стати</i> з іменниками, прикметниками, дієприкметниками (Голикова)
5	Частина простого дієслівного присудка	Дієслово у сполученні з іменниками та займенниками (Голикова)

Переклад вербалій українською мовою

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
Герундій Participle I Participle I	Підмет Означення Означення	<i>'Planting' was a racket whereby fakes or inferior antiques were placed in private homes—often homes belonging to the elderly—to be sold to vultures clustering at the deathbed: bottom feeders so eager to rip off the old lady in the oxygen tent that they didn't realize they were being ripped off themselves</i> (Tartt URL).	«Підсадкою» називали шахрайство, коли меблі фальшивого або дешевого антикваріату розміщували в приватних будинках — часто там, де жили літні люди, — щоб потім продати їх стерж'ятникам, які юрмляться біля смертного ложа, любителям легкої наживи, які так мріють пограбувати стареньку, котра конає біля кисневої подушки, що не розуміють: вони дозволяють пограбувати самих себе (Тартт URL).	Іменник Підрядне речення Підрядне речення	Морфологічна заміна Синтаксична заміна Синтаксична заміна
Participle I	Обставина	<i>"Ah," he said, slinging his arm around my neck</i> (Tartt URL).	— Ох, Поттере, Поттере! — сказав він, обхопивши мене рукою за шию (Тартт URL).	Дієприслівник	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
Participle I Participle I	Обставина Обставина	“ <i>And, I should ask—</i> ” <i>stepping</i> <i>back to give me the once-over, then gesturing down the street as if it belonged to him—</i> “ <i>what are you doing?</i> ” (Tartt URL).	<i>А я, у свою чергу питаю тебе, а що робиш тут ти? — Він трохи відступив, щоб подивитися на мене з відстані, так ніби вулиця належала йому</i> (Tartt URL).	Особова форма дієслова. Не перекладався.	Морфологічна заміна Опущення
Participle I	Обставина	“ <i>Are you carsick?</i> ” <i>I said, forgetting my own troubles for the moment</i> (Tartt URL).	<i>Тебе нудить? — питаю я, на мить забувши про свої проблеми</i> (Tartt URL).	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	“ <i>But let me tell you, Theo, when you hold that little one of your own in your arms for the first time—</i> ” (<i>patting</i> <i>his wife’s pregnant tummy</i>)— “ <i>your heart just breaks a little</i> ” (Tartt URL).	<i>Але повір мені, Тео, коли ти вперше береш свого малюка на руки, — сказав він, поплескавши по животу свою вагітну дружину, — твоє серце трохи надривається</i> (Tartt URL).	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	“ <i>Hello?</i> ” <i>I said, tentatively, glancing into some of the rooms as I passed</i> (Tartt URL).	— <i>Тут хтось є? — питаю я невпевненим голосом, зазираючи до деяких кімнат, коли їх проминаю</i> (Tartt URL).	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle	Обставина	“ <i>Hi there,</i> ” <i>said a</i>	— <i>Привіт, — сказала</i>	Особова форма	Морфологічна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
I		<i>lean steely-eyed woman, slim-hipped in black jeans, sliding forward to Boris's side rather suddenly in a manner that made me think she was his girlfriend or wife (Tartt URL).</i>	тонка жінка зі сталевими очима, туго зтягнута в чорні джинси, яка зненацька ковзнула до Бориса так несподівано й у такий спосіб, що я подумав, вона йому подруга або дружина (Тартт URL).	дієслова.	заміна
Participle I	Обставина	<i>"Hmn," he said, flipping an envelope over to look at the front (Tartt URL).</i>	Гм... — сказав він, перевернувши конверт, щоб подивитись адресу (Тартт URL).	Дієприслівник	
Participle I	Обставина	<i>"I can tell you what she'd do," said my mother, sliding her membership card through the ticket window (Tartt URL).</i>	— Я скажу тобі, що вона зробить, — сказала мама, просовуючи в білетне віконечко свій абонемент (Тартт URL).	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I Participle I Participle I	Обставина Означення Означення	<i>"I like this one too," whispered my mother, coming up alongside me at a smallish and particularly haunting still life: a white butterfly against a dark ground, floating</i>	— Мені теж подобається ця картина, — прошепотіла мама, підійшовши разом зі мною до невеличкого й водночас дивовижного натюрморта —	Дієприслівник Прикметник Особова форма дієслова	Морфологічна заміна Морфологічна заміна Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>over some red fruit</i> (Tartt URL).	<i>застиглого фрагмента життя: білий метелик над темним ґрунтом облітає якийсь червоний фрукт</i> (Tartt URL).		
Participle I Participle I	Обставина Означення	<i>“Look,” he’d said, cutting me off, “don’t be stupid, Theo, nobody knows a thing, just keep your fucking mouth shut”; and before I could get out another word, he said, “Sorry, I’ve got to go,” and hung up</i> (Tartt URL).	<i>Послухай, — сказав він, уриваючи мене. — Не будь йолопом, Тео, ніхто нічого не знає, лише тримай рота на замку, — і перш ніж я встиг щось йому відповісти, сказав: — Пробач, але мені треба йти, — і поклав слухавку</i> (Tartt URL).	Дієприслівник. Не перекладався	Морфологічна заміна Опущення
Participle I	Обставина	<i>“No, no, this way,” said my mother, catching my sleeve</i> (Tartt URL).	<i>— Ні, ні, сюди, — уточнила вона, схопивши мене за рукав</i> (Tartt URL).	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>“No,” my mother called, fishing in her bag for her tiny candy-striped collapsible, “don’t bother, Goldie, I’m all set—”</i> (Tartt URL).	<i>— Не треба! — вигукнула мама, засунувши руку в сумочку й діставши звідти свою маленьку смугасту, немов цукерка, парасольку. — Не турбуйся, Золотце, я маю все, що мені</i>	Дієприслівник	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
			<i>потрібне</i> (Тартт URL).		
Participle I	Обставина	<i>“Nope,” said the scorched redhead at the bar, not even looking at me as she pulled her pint</i> (Tartt URL).	— Ні, — відповіла мені дівка з рудим, наче підпаленим волоссям, що навіть не подивилася на мене, наливаючи за стійкою бару пиво (Тартт URL).	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I Participle I	Обставина Обставина	<i>“Oh, God,” I said, putting the card down on the table and looking away</i> (Tartt URL).	О Боже, — сказав я, поклавши картку на стіл і подивившись убік (Тартт URL).	Дієприслівник Дієприслівник	Морфологічна заміна Морфологічна заміна
Participle I Participle I	Обставина Обставина	<i>“Okay,” she said, turning from the window and handing me my badge, “help me keep an eye on the time, will you?”</i> (Tartt URL)	— Ну гаразд, — сказала вона, обертаючись від вікна й подавши мені мій бейдж, — ти також стежитимеш за часом, добре? (Тартт URL)	Дієприслівник Дієприслівник	Морфологічна заміна Морфологічна заміна
Participle I Participle I	Обставина Обставина	<i>“Right,” I said politely, going into the kitchen and pouring myself a huge vodka</i> (Tartt	— Авжеж, — чемно відповів я, вийшовши на кухню і щедро плеснувши собі горілки (Тартт URL).	Дієприслівник Дієприслівник	Морфологічна заміна Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		URL).			
Participle I	Обставина	“ <i>The famous Potter,</i> ” she said, extending a long white hand ringed to the knuckles in silver (Tartt URL).	Знаменитий Поттер, — промовила вона, подавши мені довгу білу руку з утицяними сріблом пальцями (Тартт URL).	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	“ <i>There’s another bomb,</i> ” yelled the attendant without looking at me (Tartt URL).	— Є ще одна бомба! — загорлав санітар, не дивлячись на мене (Тартт URL).	Дієприслівник	Антонімічний переклад
Participle I	Означення	“ <i>They really knew how to work this edge, the Dutch painters—ripeness sliding into rot</i> (Tartt URL).	— Голландські художники справді знали, як передати цю грань, коли стиглість переходить у гніль (Тартт URL).	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	“ <i>Wait,</i> ” he said, starting into the lobby, to the collection of lost and forgotten umbrellas that he saved in a brass can by the fireplace and re-distributed on rainy days (Tartt URL).	— Зачекайте, — сказав він, забігши до вестибюля, туди, де зберігалася ціла колекція загублених і забутих парасольок, що стояли в латунному ящику біля каміна й роздавалися в дощові дні (Тартт	Дієприслівник	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
			URL).		
Participle I Participle I	Обставина Обставина	<i>“Watch it!” said Goldie, leaping aside as the taxi plowed to a stop—and then observing that my mother had no umbrella</i> (Tartt URL).	— <i>Нарешті!</i> — мовив швейцар, відстрибнувши вбік, коли таксі зупинилось, і в цю хвилину помітив , що мама забула вдома парасольку (Тартт URL).	Дієприслівник Особова форма дієслова	Морфологічна заміна Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>A drenched crowd of Asian senior citizens surged past, after a crisp stewardessy guide; bedraggled Girl Scouts huddled whispering near the coat check; beside the information desk stood a line of military-school cadets in gray dress uniforms, hats off, clasped hands behind their backs</i> (Tartt URL).	<i>Намоклий натовп азіатів старшого віку пропхався повз нас слідом за балакучим екскурсоводом. Група неохайних дівчат-скаутів юрмилася, щось шепочучи, біля гардеробу; біля інформаційної дошки стояла шеренга кадетів військової школи в сірих одностроях, без кашкетів, зі складеними за спинами руками</i> (Тартт URL).	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I Герундій	Означення Додаток Обставина	<i>A glance was exchanged—the heft of which I recognized instantly from our</i>	<i>Вони також обмінялися поглядом, сенс якого я зрозумів умить, згадавши про</i>	Словосполуч. Дієприслівник Не перекладався	Синтаксична заміна Антонімічний

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
Participle I		<i>shoplifting</i> days, when we had been able to say Let's go or here he comes without uttering a word—and Boris, seeming flustered, ran his hands through his hair and looked at me intently (Tartt URL).	наші давні дні крадіжок у крамницях , коли ми були спроможні сказати одне одному: драпаймо , або ось він іде, не промовивши й слова, — і Борис, чимось схвильований, запустив руки у волосся й тильно подивився на мене (Тартт URL).		переклад Опущення
Participle I	Означення	<i>Above all else: I was worried sick that Mr. Beeman had found out, somehow, that Tom Cable and I had been breaking into empty vacation houses when I went to stay with him out in the Hamptons</i> (Tartt URL).	Крім того, я був дуже занепокоєний, чи містер Бімен якось не довідався, що Том Кейбл і я проникали в порожні заміські будинки, коли я гостював у нього в Гемптоні (Тартт URL).	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I Participle I	Обставина Обставина	<i>Agitated, gnawing at my thumbnail, I stared at the cabs flying past Goldie's upraised arm</i> (Tartt URL).	Нервуючи, я гриз собі нігті й дивився на автомобілі, які мчали повз підняту руку швейцара (Тартт URL).	Особова форма дієслова Підрядне речення	Морфологічна заміна Синтаксична заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
Participle I	Обставина	<i>Ah, the smell of old men and desperation,” my mother had said wryly, wrinkling her nose as she exited the bar with her shopping bags and caught me by the hand</i> (Tartt URL).	Фу, пахне старістю й розпачем, — сказала мати, зморщивши ніс, коли виходила з бару зі своїми торбами. I схопила мене за руку (Тартт URL).	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I Participle I	Обставина Обставина	<i>All that remained were a host of holiday movies and intolerable romantic comedies: posters of bedraggled brides, battling bridesmaids, a dismayed dad in a Santa hat with two howling babies in his arms</i> (Tartt URL).	Лишилося кілька святкових фільмів і нестерпних романтичних комедій: афіші з обляпаними брудом нареченими, дружками нареченої, які зчепилися в бійці , роззубленим татом у шапці Діда Мороза і з двома немовлятами, що несамовито верещать (Тартт URL).	Підрядне речення Підрядне речення	Синтаксична заміна Синтаксична заміна
Герундій Participle I Participle I	Підмет Обставина Обставина	<i>Although—really very irritating to see some bone head sitting there smoking out of a crack pipe and make some pronouncement of how dirty and unsafe,</i>	Хоч мене іноді дуже дратують бевзі, що смокчуть люльки з креком і базікають, як брудно й небезпечно застосовувати голку, вони, мовляв ніколи не стануть колотися	Особова форма дієслова Не перекладався Особова форма дієслова	Морфологічна заміна Опущення Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>they would never use a needle, you know?</i> (Tartt URL).	(Тартт URL).		
Participle I Participle I	Вставний елемент Вставний елемент	<i>And hey—” releasing me, flicking me with thumb and forefinger on the temple— “same glasses on the face?</i> (Tartt URL).	<i>Але що це? — сказав він, відпустивши мене й доторкнувшись до моєї скроні великим і вказівним пальцями. — Невже ти досі носиш ті самі окуляри?</i> (Тартт URL).	Дієприслівник Дієприслівник	Морфологічна заміна Морфологічна заміна
Герундій Герундій	Вставний елемент Вставний елемент	<i>And if not for the third thing (meeting and marrying my father—not so lucky as the first two) she would almost certainly have finished her master’s and gone on for her PhD</i> (Tartt URL).	<i>І якби не третя подія (зустріч і одруження з моїм батьком — яка виявилася далеко не такою щасливою, як перші дві), мама, безперечно, здобула б ступінь магістра, а потім і доктора філософії</i> (Тартт URL).	Іменник Іменник	Морфологічна заміна Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>And see here especially,” she said, reaching over my shoulder to trace in the air with her finger, “this passage—the butterfly.”</i> (Tartt URL)	<i>І особливо це помітно тут, — сказала вона, простягнувши руку над моїм плечем, щоб окреслити пальцем форму</i> (Тартт URL).	Дієприслівник	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
Participle I	Обставина	<i>And while I still stood unable to believe it, people streaming round us on either side, he laughed and barged forward to throw his arms around me (Tartt URL).</i>	<i>І поки я стояв, ошелешений, у потоці людей, який плинув обабіч нас, він засміявся, підбіг до мене та обхопив мене руками (Тартт URL).</i>	Підрядне речення	Синтаксична заміна
Герундій	Обставина	<i>And, I mean, actually it's incredible how much you can learn about a painting by spending a lot of time with a reproduction, even not a very good reproduction (Tartt URL).</i>	<i>І хочу сказати, що годі повірити, як можна багато дізнатися про картину, довго розглядаючи її репродукцію, навіть якщо вона не дуже якісна (Тартт URL).</i>	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>Apparently I'd inherited it from him and, who knew, maybe Grandpa Decker as well, this violent procreative disgust buzzing loudly in my bloodstream; it felt inborn, wired-in, genetic (Tartt URL).</i>	<i>Мабуть, я успадкував від нього, а може, й від дідуся Декера цю огиду до необхідності розмноження, яка шумувала в моїй крові. Вона здавалася вродженою, вбудованою, генетичною (Тартт URL).</i>	Підрядне речення	Синтаксична заміна
Participle I Participle	Вставний	<i>As we jolted up the avenue (my mother</i>	<i>Коли ми трусилися по авеню (моя мати мала</i>	Особова форма дієслова +	Синтаксична

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
I Participle I Participle I Participle I Participle I	елемент Вставний елемент Означення Обставина Обставина Обставина	<i>looking miserable, clutching at the armrest to brace herself) I stared out the window at the dyspeptic workaday faces (worried-looking people in raincoats, milling in grim throngs at the crosswalks, people drinking coffee from cardboard cups and talking on cell phones and glancing furtively side to side) and tried hard not to think of all the unpleasant fates that might be about to befall me: some of them involving juvenile court, or jail (Tartt URL).</i>	жалюгідний вигляд , з усіх сил тримаючись за підлокітник), я споглядав крізь вікно понурі буденні обличчя перехожих (стурбованих людей у плащах, що итовхалися на перехрестях, людей, які пили каву з паперових стаканчиків, розмовляли по мобільних телефонах і сторожко озиралися навсібіч) і напружував усі сили, щоб не думати про ті удари, які готувала мені доля: деякі з них включали суд для неповнолітніх осіб і в'язницю (Тартт URL).	іменник Дієприслівник Прикметник Підрядне речення Особова форма дієслова Особова форма дієслова	заміна Морфологічна заміна Морфологічна заміна Синтаксична заміна Морфологічна заміна Морфологічна заміна
Participle I Participle I	Обставина Обставина	<i>At night I lay staring into the dark, fantasizing about a specially built fireproof cabinet where I could lock it away in safety (Tartt URL).</i>	Уночі я лежав , дивлячись у темряву і мріючи про спеціально збудований вогнетривкий сейф (Тартт URL).	Дієприслівник Дієприслівник	Морфологічна заміна Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
Participle I	Означення	<i>At the next theater, ten or twelve blocks down, it was the same story: the CIA film had started, as had the well-reviewed biopic of a 1940s leading lady</i> (Tartt URL).	Коли через десять чи дванадцять кварталів я підійшов до іншого кінотеатру, повторилася та сама історія: фільм про ЦРУ вже почався й почався також біографічний фільм про провідну актрису 1940 років, який здобув високі рецензії (Тартт URL).	Прикметник	Конкретизація
Participle I	Обставина	<i>At the T-junction I looked this way and that, not knowing where to turn</i> (Tartt URL).	Біля розгалуження у формі літери Т я подивився в один бік, потім у другий, не знаючи , куди мені звернути (Тартт URL).	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>Because when I first saw little Blaine?" (sticky-faced, staggering around unattractively at his feet) "and gazed into those big blue eyes?</i> (Tartt URL).	Бо що сталося зі мною, коли я вперше побачив свого маленького Блейна... — личко вимазане чимось липким, незграбно вовтузиться йому біля ніг, — і заглянув у його глибокі сині оченята? (Тартт URL).	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
Герундій	Додаток	<i>Bollywood pop— turned down to a low, almost subliminal whine—spiraled and sparkled hypnotically, just at the threshold of my hearing</i> (Tartt URL).	<i>Боллівудська попса, притишена майже до підсвідомого скигління, гіпнотично кружляла й іскрилася десь на межі мого слуху</i> (Тартт URL).	Іменник	Морфологічна заміна
Герундій Герундій	Підмет Підмет	<i>Breaking and entering was a crime; people went to jail for it</i> (Tartt URL).	<i>Злам і проникнення в чужі домівки вважалися злочином; людей садовили за це до в'язниці</i> (Тартт URL).	Іменник Іменник	Морфологічна заміна Додавання
Participle I Герундій	Обставина Частина складеного присудку	<i>But at the last moment, starting in the doorway so the bartender glanced over at me, I turned away and kept walking</i> (Tartt URL).	<i>Але в останню мить, увійшовши в двері й упіймавши на собі погляд бармена, я розвернувся і пішов далі своєю дорогою</i> (Тартт URL).	Дієприслівник Особова форма дієслова	Морфологічна заміна Морфологічна заміна
Герундій Герундій	Означення Означення	<i>But during those years of standing around and pretending to be in college—posing in mock campus settings in stiff pairs and threes, books</i>	<i>Але протягом тих років, коли лише вдала, ніби навчається в коледжі, — позуючи в декораціях кампусів, переповнених парами й трійками студенток</i>	Не перекладався Підрядне речення	Опущення Синтаксична заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>clutched to her chest—she'd managed to sock away enough money to send herself to college for real: art history at NYU (Tartt URL).</i>	<i>із притиснутими до зрудей підручниками, — мама примудрилася заощадити достатньо грошей, щоби вступити в справжній коледж: на історію мистецтва в Нью-Йоркському університеті (Тартт URL).</i>		
Participle I	Обставина	<i>But I was blind and deaf to the future; my single, crushing, worry was the meeting at school (Tartt URL).</i>	<i>А проте я був сліпий і глухий щодо нашого майбутнього, переймався тільки нарадою в школі(Тартт URL).</i>	Не перекладався	Опущення
Participle I	Означення	<i>But instead of joining the stream of shoppers pouring down the stairs to the station I felt so empty and distracted, so lost and tired and unwell, I stopped instead to look in at the dirty window of the Subway Inn, straight across from the loading dock at Bloomingdale's, a time warp straight</i>	<i>Час ніби закрутився в петлю з фільму «Загублений вікенд», й бар залишився незмінним від запійних днів мого батька (Тартт URL).</i>	Прикметник	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>out of</i> The Lost Weekend <i>and unchanged since my father's drinking days</i> (Tartt URL).			
Герундій Participle I	Означення Означення	<i>But it was impossible to even think of going up there with Reeve like a cat waiting for me to scurry across the floor</i> (Tartt URL).	<i>Та було годі навіть думати про те, щоб туди піти, адже Рів чатував, як кіт, коли я прослизну повз нього</i> (Тартт URL).	Підрядне речення Особова форма дієслова	Синтаксична заміна Морфологічна заміна
Participle I Participle I	Обставина Означення	<i>But just then—so suddenly that we all jumped—a cab with its light on skidded across the lane to us, throwing up a fan of sewer-smelling water</i> (Tartt URL).	<i>І саме тоді — так несподівано, що ми аж здригнулися, — таксі з увімкненим вогником виїхало з провулка й наблизилося до нас, обдаючи бризками з запахом каналізації</i> (Тартт URL).	Дієприслівник Прикметник	Морфологічна заміна Синтаксична заміна
Герундій Герундій Participle I	Додаток Додаток Обставина	<i>But then the second unfortunate thing had happened: because only a few days earlier Grisha had shocked me, thoroughly, by sidling up with a sideways tick of his head when I was</i>	<i>Але потім сталася друга нещаслива для мене подія: буквально за кілька днів до того, як я збирався попросити його про послугу, Гриша приголомшив мене несподіваною розмовою: я сидів сам</i>	Особова форма дієслова Особова форма дієслова Особова форма дієслова	Морфологічна заміна Морфологічна заміна Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>alone in the shop and adding up my receipts at the end of the week and saying:</i> (Tartt URL).	у крамниці й підраховував недільний виторг, коли він прослизнув до мене, багатозначно похитав головою і сказав (Тартт URL).		
Participle I	Означення	<i>But then two disturbing things had happened in rapid succession</i> (Tartt URL).	Але потім одна за одною сталися дві тривожні події (Тартт URL).	Прикметник	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>But when, lightheaded and sniffling with cold, I got to the theater on Second and Thirty-Second, the French cop film I wanted to see had already started and so had the mistaken-identity thriller</i> (Tartt URL).	Та коли з проясненою головою, вдихаючи холодне повітря, я підійшов до кінотеатру на розі Другої і Тридцять другої вулиць, французький фільм про копів, який я хотів подивитися, вже почався, і також почався трилер, у якому одного бандита сплутали з іншим (Тартт URL).	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I Participle I	Обставина Обставина	<i>By day I sat on the foot of the bed straining to puzzle out the Dutch-</i>	Удень я сидів на ліжку, намагаючись розгадати телевізійні новини (утім,	Дієприслівник Особова форма дієслова	Морфологічна заміна Морфологічна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>language news on television (which was hopeless, since I knew not a word of Dutch) and when I gave up, I sat by the window staring out at the canal with my camel's-hair coat thrown over my clothes—for I'd left New York in a hurry and the things I'd brought weren't warm enough, even indoors (Tartt URL).</i>	<i>безуспішно, адже я не знав жодного нідерландського слова), а коли стомлювався, то вмощувався біля вікна й дивився на канал, накинувши на плечі пальто з верблюжої шерсті — я покинув Нью-Йорк у великому поспіху, й ті речі, що їх прихопив із собою, не гріли навіть у приміщенні (Тартт URL).</i>		заміна
Герундій	Додаток	<i>Can we not move forward on what I have proposed to your young partner, since there is no benefit to either of you in continuing this stalemate? (Tartt URL).</i>	<i>Чи не можемо ми просунутися вперед на тих умовах, які я запропонував вашому юному партнерові, бо ця патова ситуація не вигідна як йому, так і вам? (Тартт URL).</i>	Не перекладався	Опущення
Participle I Participle I	Обставина Обставина	<i>Cars whooshed by in sheets of dirty spray; rain-swollen clouds tumbled high above the skyscrapers, blowing and shifting to patches of clear blue sky, and down</i>	<i>Автомобілі обдавали нас брудними бризками; насичені водою хмари пливли над хмарочосами, то відкриваючи, то затуляючи латки чистого синього неба,</i>	Дієприслівник Дієприслівник	Морфологічна заміна Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>below, on the street, beneath the exhaust fumes, the wind felt damp and soft like spring (Tartt URL).</i>	<i>а внизу, на вулиці, під вихлопними газами машин повітря ставало вогким і ніжним, як весною (Тартт URL).</i>		
Participle I Participle I	Означення Означення	<i>Clapping, backing on his heels down the street (Tartt URL).</i>	<i>Плескаючи в долоні й тупочучи ногами по вуличній брукувці, він провадив далі (Тартт URL).</i>	Дієприслівник Дієприслівник	Морфологічна заміна Морфологічна заміна
Participle I Participle I	Означення Означення	<i>Coughing, praying there were no more live wires hanging loose, I patted and groped in the dark as all sorts of loose debris began to patter and shower down in my eyes: gravel, crumbs of plaster, shreds and chunks of god-knows-what (Tartt URL).</i>	<i>Кахикаючи, благаючи Бога, щоб попереду більше не іскрилися дроти обірваної електрики, я поповз у темряві під дощем уламків, які сипалися мені на голову й засліплювали очі: камінці, шматки тиньку, клаті та обрізки невідомо чого (Тартт URL).</i>	Дієприслівник Дієприслівник	Морфологічна заміна Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>Delivery boys from D'Agostino's and Gristede's pushed carts laden with groceries; harried executive women in heels plunged down</i>	<i>Хлопці-постачальники з «Д'Агостінос» та «Грістедес» штовхали свої візки з бакалією; заклопотані гувернантки на високих підборах ішли</i>	Дієприслівник	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>the sidewalk, dragging reluctant kindergartners behind them; a uniformed worker swept debris from the gutter into a dustpan on a stick; lawyers and stockbrokers held their palms out and knit their brows as they looked up at the sky (Tartt URL).</i>	<i>хідниками, тягнути за собою дітей, які опиралися з усіх сил, не бажаючи, щоб їх вели до дитячих садків; двірник у робі вимітав сміття з канав у совок на палиці; адвокати й біржовики підставляли під дощ долоні й насуплювали брови, дивлячись на небо (Тартт URL).</i>		
Герундій	Частина складеного присудка	<i>Do you think I like coming to your house? (Tartt URL)</i>	<i>Ти думаєш, мені приємно приїздити до вас додому? (Тартт URL)</i>	Інфінітив	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>Drawing back in surprise (Tartt URL).</i>	<i>Він здивовано відсахнувся (Тартт URL).</i>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Герундій	Частина складеного присудка	<i>Early every morning while it was still black out, before the extra clerks came on duty and the lobby started filling up, I walked downstairs for the newspapers (Tartt URL).</i>	<i>Щоранку, удосвіта, перш ніж обслуга візьметься до роботи й заповниться вестибюль, я спускався вниз по газети (Тартт URL).</i>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
Герундій	Частина складеного присудка	<i>Even after I became convinced I'd never heard a phone, that the ringing in my ears had played a trick on me, still I kept looking, locked into the mechanical gestures of searching with an unthinking, robot intensity (Tartt URL).</i>	<i>Навіть коли я переконав себе в тому, що то мені вчулося, я не чув ніякого телефону, а просто дзвін у вухах зіграв зі мною злий жарт, я все ще продовжував пошуки, занурившись у механічні рухи з бездумною інтенсивністю робота (Тартт URL).</i>	Іменник	Морфологічна заміна
Герундій	Частина складеного присудка	<i>Even my hand balks at the date; I had to push to write it down, just to keep the pen moving on the paper (Tartt URL).</i>	<i>Моя рука тремтить, коли я намагаюся вивести цю дату; мушу підсунутися ближче до столу, щоб перо продовжило свій рух папером (Тартт URL).</i>	Особова форма дієслова	Додавання
Participle I Participle I	Обставина Обставина	<i>Everyone was laughing—the kids, a street vendor, a cook in a hair net sitting on a stoop talking on a cell phone (Tartt URL).</i>	<i>Усі сміялися — діти, вуличний продавець, кухарка з сіточкою на голові, яка сиділа на сходах і розмовляла по мобільному (Тартт URL).</i>	Підрядне речення Особова форма дієслова	Синтаксична заміна Морфологічна заміна
		<i>Everything came alive in her company; she cast a charmed</i>	<i>Усе, здавалось, оживало в її товаристві; мама</i>		

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
Герундій	Підмет	<i>theatrical light about her so that to see anything through her eyes was to see it in brighter colors than ordinary—I</i>	<i>світилася чарівним театральним світлом, тож побачити що-небудь її очима означало побачити це в яскравіших, ніж зазвичай, кольорах —</i>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>remember a few weeks before she died, eating a late supper with her in an Italian restaurant</i>	<i>пригадую, як за кілька тижнів до її смерті ми вечеряли вдвох в італійському</i>	Підрядне речення	Синтаксична заміна
Participle I	Обставина	<i>down in the Village, and how she grasped my sleeve at the sudden, almost</i>	<i>ресторані у Вілліджі й вона несподівано схопила мене за рукав, показуючи майже</i>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>painful loveliness of a birthday cake with lit candles being carried in procession from the kitchen, faint circle of light wavering in across the dark ceiling and then the cake set down to blaze amidst the family, beatifying an old lady's face, smiles all round, waiters stepping away with their hands behind their backs—just an ordinary birthday dinner you might see anywhere in an</i>	<i>болочу красу освітленого свічками торта, який урочисто винесли з кухні, слабке коло світла тремтіло на темній стелі, потім торт поставили на стіл, свічки зробили обличчя старої гарнішим, а всіх довкола змусили усміхатись, офіціанти відступили назад із закладеними за спину руками, — то була звичайна собі вечеря з нагоди дня народження, з якою ви могли зіткнутися будь-де в недорогому</i>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>inexpensive downtown restaurant, and I'm sure I wouldn't even remember it had she not died so soon after, but I thought about it again and again after her death and indeed I'll probably think about it all my life: that candlelit circle, a tableau vivant of the daily, commonplace happiness that was lost when I lost her</i> (Tartt URL).	<i>ресторані, і я переконаний, що ніколи б і не згадав цей епізод, якби мама не загинула невдовзі по тому, але я знову й знову пригадував ту подію після її смерті і, либонь, думатиму про неї протягом усього життя: про те освітлене свічками коло, живу картину повсякденного звичайного щастя і відчуття втрати після того, як її не стало</i> (Tartt URL).		
Participle I	Означення	<i>Everywhere I looked, every apartment that Kitsey and I went to see, I saw potential hiding places</i> (Tartt URL).	<i>У кожному помешканні, яке ми з Кітсі оглядали, я шукав потенційні місця схованки</i> (Tartt URL).	Іменник	Морфологічна заміна
Participle I Participle I Participle I	Обставина Обставина Обставина	<i>For hours the night before I'd lain awake tortured, flopping back and forth and watching the rain slap in ragged gusts against my windowpane and</i>	<i>Усю минулу ніч я терпів люті муки, крутячись у ліжку, дивлячись, як дощ періщить у шибки мого вікна, й міркуючи, що скажу, коли мене почнуть</i>	Дієприслівник Дієприслівник Дієприслівник	Морфологічна заміна Морфологічна заміна Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>wondering what to say if confronted</i> (Tartt URL).	допитувати (Тартт URL).		
Герундій Герундій	Додаток Частина складеного присудка	<i>For only by stepping into the middle zone, the polychrome edge between truth and untruth, is it tolerable to be here and writing this at all</i> (Tartt URL).	<i>Бо лише ступивши в цю проміжну зону, в поліхромну межу між правдою і неправдою, можна було виперніти цей світ і написати ці рядки</i> (Тартт URL).	Дієприслівник Інфінітив	Морфологічна заміна Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>Gloomily, I watched the crowd of workers streaming off the crosstown bus, as joyless as a swarm of hornets</i> (Tartt URL).	<i>Я кинув похмурий погляд на робітників, гурт яких вивалювався з автобуса, сердитих, немов зрзя шершнів</i> (Тартт URL).	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>Goldie called over the roar of the street, stepping out of the way as a taxi splashed round the corner and shut its light off</i> (Tartt URL).	<i>О, моя пані, це теж зайняте! — намагався перекричати вуличний рев Золотце, відступивши на хідник, коли чергове таксі виїхало з-за рогу й вимкнуло вогник</i> (Тартт URL).	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>Goldie must have noticed this himself, because he glanced</i>	<i>Золотце, певне, це помітив, бо глянув на мене (туди, де я</i>	Дієприслівник	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>over at me (backed up evasively against the concrete planter in front of the building, looking anywhere but at her) with an air of slight disapproval (Tartt URL).</i>	<i>прихилився до бетонного вазона для квітів перед будинком, дивлячись куди завгодно, тільки не на неї) не дуже схвально (Тартт URL).</i>		
Participle I	Обставина	<i>Gray flocks of pigeons beating soundlessly (Tartt URL).</i>	<i>Сірі зграї голубів, що нечутно махають крильми (Тартт URL).</i>	Особова форма дієслова + іменник	Синтаксична заміна
Participle I Герундій Герундій Герундій	Обставина Додаток Додаток Додаток	<i>He might have been anywhere, doing anything: mopping a hospital floor, carrying a gun in some foreign jungle, picking up cigarette butts off the street (Tartt URL).</i>	<i>Він міг бути де завгодно й робити будь-що: мити в лікарні підлогу, блукаючи з рушницею в якихось чужоземних джунглях, піднімати з вулиці недопалки цигарок (Тартт URL).</i>	Інфінітив Інфінітив Інфінітив Інфінітив	Морфологічна заміна Морфологічна заміна Морфологічна заміна Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>He opened it and looked at the card— holding it out at arm's length to peer at it over the top of his glasses, then bringing it in closer. (Tartt URL).</i>	<i>Розпечатав його й подивився на картку, тримаючи її на відстані простягнутої руки, щоб прочитати текст поверх окулярів, потім підніс ближче до очей (Тартт URL).</i>	Дієприслівник	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
Герундій	Частина складеного присудка	<i>He stopped drying his glass</i> (Tartt URL).	<i>Він перестав вмитирати склянку</i> (Tartt URL).	Інфінітив	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>He'd pointed out the location van, the equipment being set up in Sheridan Square park</i> (Tartt URL).	<i>Агент показав їй на фургон із їхнім обладнанням, який стояв у парку Шеридан, відрахував гроші й поклав їх на стійку</i> (Tartt URL).	Прийменник	Морфологічна заміна
Participle I	Означення	<i>He's telling you that living things don't last—it's all temporary</i> (Tartt URL).	<i>Він повідомляє, що живі речі нетривкі — вони тимчасові</i> (Tartt URL).	Прикметник	Морфологічна заміна
Participle I	Означення	<i>Heart pounding, unable to believe my luck, I watched her walking rapidly away from me in the white satin trenchcoat</i> (Tartt URL).	<i>Моє серце калатало, і я не міг повірити своєму щастю, дивлячись, як вона віддаляється від мене у своєму білому атласному плащі</i> (Tartt URL).	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I	Означення	<i>Hiccupping, I rinsed the blood from my hands and splashed water in my sore eyes</i> (Tartt URL).	<i>Гикаючи, я змив кров із рук і бризнув водою на свої запалені очі</i> (Tartt URL).	Дієприслівник	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
Participle I	Обставина	<i>Hordes of people on the street, lighted</i>	Орди людей на вулиці, освітлені ялинки, що	Підрядне речення	Синтаксична заміна
Participle I	Обставина	<i>Christmas trees sparkling high on penthouse balconies</i>	виблискують іскрами на балконах пентгаусів, і приємна	Підрядне речення	Синтаксична заміна
Participle I	Обставина	<i>and complacent Christmas music</i>	різдвяна музика, що	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Герундій	Означення	<i>floating out of shops,</i>	переплітається з	Не перекладався	Опущення
Герундій	Означення	<i>and weaving in and out of crowds I had a</i>	юрмами людей, — і раптом у мене виникло	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>strange feeling of being already dead,</i>	дивне відчуття, ніби я вже мертвий і їду по	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>of moving in a vaster sidewalk grayness</i>	широкому сірому хідникові, якого не	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I	Означення	<i>than the street or even the city could</i>	можже вмістити ані вулиця, ані навіть	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I	Означення	<i>encompass, my soul disconnected from my</i>	місто, моя душа відокремилася від тіла	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I	Означення	<i>body and drifting among other souls in</i>	й пливе разом з іншими душами в	Прикметник	Морфологічна заміна
Participle I	Означення	<i>a mist somewhere between past and present, Walk Don't Walk, individual</i>	тумані між минулим і теперішнім, зелене світло й червоне, окремі пішоходи	Прикметник	Морфологічна заміна
		<i>pedestrians floating up strangely isolated and lonely before my eyes, blank faces plugged into earbuds and staring straight ahead, lips moving</i>	пропливають дивно самотні перед моїми очима, порожні обличчя, приєднані до навушників, дивляться прямо перед собою, губи мовчки ворушаться , а гуркіт міста приглушується, притуплюється й		

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>colored skies that muffled the noise from the street, garbage and newsprint, concrete and drizzle, a dirty winter grayness weighing like stone</i> (Tartt URL).	<i>розчавлюється важким небом гранітного кольору, яке вбирає в себе вуличний шум, сміття, газети, бетон і мряку, брудну зимову сірість, важку, мов камінь</i> (Tartt URL).		
Participle I	Означення	<i>I cannot recall ever seeing another person who really resembled her</i> (Tartt URL).	<i>Мама була рідкісною перлиною, і я ніколи не бачив жодної людини, схожої на неї</i> (Tartt URL).	Особова форма дієслова	Антонімічний переклад
Participle I	Обставина	<i>I don't care about the chest—no, no," he said, raising a hand to hush me</i> (Tartt URL).	<i>Я більше не турбуюся за комод — ні, ні, — сказав він, піднявши руку, щоб мене зупинити</i>	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Герундій	Підмет	<i>I hadn't done drugs in months but for whatever reason, an evening nodding and unconscious in my bedroom at Hobie's had begun to seem like a perfectly reasonable response to the holiday lights, the holiday crowds, the incessant</i>	<i>Я не вживав наркотики вже не один місяць, але з якоїсь причини вечірнє занурення в невідомість у своїй спальні в будинку Гобі почало здаватися мені досконало розумною реакцією на святкове світло, святкові юрми, незмовкне дзеленчання різдвяних дзвіночків із</i>	Іменник	Морфологічна заміна
Герундій	Додаток			Іменник	Морфологічна заміна
Герундій	Додаток			Іменник	Морфологічна заміна
Герундій	Додаток			Іменник	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<p><i>Christmas bells with their morbid funeral note, Kitsey's candy-pink notebook from Kate's Paperie with tabs reading MY BRIDESMAIDS MY GUESTS MY SEATING MY FLOWERS MY VENDORS MY CHECKLIST MY CATERING</i> (Tartt URL).</p>	<p>їхньою моторошною похоронною нотою, на цукерково-рожевий записник <i>Kitsey</i> з «<i>Кейтс Пейпері</i>» з підписами: «МОЇ ДРУЖКИ МОЇ ГОСТІ МОЇ РОЗМІЩЕННЯ МОЇ КВІТИ МОЇ ПОСТАЧАЛЬНИКИ МІЙ СПИСОК МІЙ БАНКЕТ» (Tartt URL).</p>		
Герундій	Частина складеного присудка	<p><i>I hate to remember how awkward we were with each other that last morning, stiff enough for the doorman to notice; any other time we would have been talking companionably enough, but that morning we didn't have much to say to each other because I'd been suspended from school</i> (Tartt URL).</p>	<p><i>Прикро тепер згадувати, якими напруженими ми були одне з одним того ранку, так що навіть швейцар це помітив; у будь-який інший час ми ставились одне до одного досить приязно, але того ранку не мали що сказати одне одному, бо мене не допустили до занять у школі</i> (Tartt URL).</p>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle	Означення	<p><i>I remembered my mom and me losing</i></p>	<p><i>Я пригадав, як ми з мамою одного разу</i></p>	Особова форма	Морфологічна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
I Participle I Participle I	Обставина Означення	<i>my dad at Bloomingdale's once, and how— mysteriously to me, at the time—she'd known to leave the store and walk straight across the street and find him here, throwing back four-dollar shots with a wheezy old Teamster and a bandanna-wearing senior who looked homeless (Tartt URL).</i>	<i>загубили тата в «Блумінгдейлі» і як — у таємничий для мене в той час спосіб — вона впевнено вийшла з крамниці, перейшла через вулицю і знайшла його тут, де татусь накачувався чарками по чотири долари за штуку в компанії з хрипким старим далеkobійником і дідом у бандані, що здавався бездомним (Tartt URL).</i>	дієслова Не перекладався Прийменник	заміна Опущення Морфологічна заміна
Герундій	Частина складеного присудку	<i>I said, when he kept on looking at me (Tartt URL).</i>	<i>Думаю, місяців два, — сказав я, коли побачив, що він не відриває від мене погляду (Tartt URL).</i>	Іменник	Морфологічна заміна
Герундій	Додаток	<i>I say "breaking" though we hadn't forced a lock or done any damage (Tom's mother was a real estate agent; we let ourselves in with spare keys lifted from the rack in her office) (Tartt URL).</i>	<i>Я кажу «проникали», хоч ми ніколи не зламали жодного замка й не завдали жодної шкоди (Томова мати була агентом із продажу нерухомості, і ми користувалися запасними ключами, узятими в її офісі)</i>	Іменник	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
			(Tartt URL).		
Participle I Participle I Participle I	Обставина Обставина Обставина	<i>I spent an unreasonable amount of time scrutinizing a tiny pair of gilt-framed oils hanging over the bureau, one of peasants skating on an ice-pond by a church, the other a sailboat flouncing on a choppy winter sea: decorative copies, nothing special, though I studied them as if they held, encrypted, some key to the secret heart of the old Flemish masters</i> (Tartt URL).	<i>Я згаяв неймовірно багато часу, пильно роздивляючись дві олійні мініатюри в позолочених рамах, які висіли над письмовим столом: на одній з них селяни каталися на ковзанах по скрижанілому ставку біля церкви, на другій у розбурханому зимовому морі борсався вітрильник, — це були декоративні копії, нічого особливого, та я вивчав їх так ретельно, ніби в них крився ключ від потаємного серця давніх фламандських майстрів</i> (Tartt URL).	Дієприслівник Підрядне речення Особова форма дієслова	Морфологічна заміна Синтаксична заміна Морфологічна заміна
Герундій Герундій	Додаток Додаток	<i>I started off loving the bird, the way you'd love a pet or something, and ended up loving the way he was painted</i> (Tartt URL).	<i>Спочатку мені подобалася пташка, як тобі, наприклад, подобається домашня тварина або щось подібне, а закінчила я тим, що мені стало подобатися, як вона</i>	Особова форма дієслова Особова форма дієслова + інфінітив	Морфологічна заміна Синтаксична заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
			написана (Тартт URL)		
Participle I Participle I	Обставина Обставина	<i>I trailed behind my mother as she zigzagged from portrait to portrait, much faster than she usually went through an exhibition, from flowers to card tables to fruit, ignoring a great many of the paintings (our fourth silver tankard or dead pheasant) and veering to others without hesitation</i> (Tartt URL)	Я плентався за матір'ю, а вона переходила від портрета до портрета набагато швидше, ніж зазвичай ходила по виставці, від квітів до ломберних столів, до фруктів, оминаючи увагою багато одних картин (четвертий за ліком срібний кухоль або мертвий фазан), а до інших підходила без вагань (Тартт URL).	Дієприслівник + іменник Особова форма дієслова	Синтаксична заміна Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>I tripped; I fell over my feet; I got up again, still hiccupping, and ran down the endless hall</i> (Tartt URL).	Я спіткнувся й упав на коліна; знову підхопився на ноги й, усе ще гикаючи , побіг по нескінченному коридору (Тартт URL).	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>I turned to find a ripe, heavyset, broadly smiling black man with a gold tooth in front, who pressed a card into my</i>	Я обернувся й побачив кремезного негра, який широко всміхався , виставивши золотий зуб (Тартт URL).	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>hand: TATTOOS BODY ART PIERCING (Tartt URL).</i>			
Герундій	Частина складеного присудка	<i>I walked right by the stop on Fifty-First Street, and the Forty-Second stop, and still I kept going to clear my head (Tartt URL).</i>	<i>Я проминув зупинку на П'ятдесят першій вулиці, потім на Сорок другій і все ще йшов і йшов, щоб провітрити собі голову (Тартт URL).</i>	Особова форма дієслова	Додавання
Герундій Герундій	Означення Означення	<i>I was not very excited at the prospect of a lot of pictures of Dutch people standing around in dark clothes, and when we pushed through the glass doors—from echoing halls into carpeted hush—I thought at first we'd gone into the wrong hall (Tartt URL).</i>	<i>Мене не дуже надихала перспектива опинитися в колі вбраних у чорне голландців, і, коли ми проитовхнулися крізь скляні двері та опинилися після гамірних холів у килимовій тишії невеличкої зали, я подумав спершу, що потрапили не туди (Тартт URL).</i>	Не перекладався Прикметник	Цілісне перетворення Морфологічна заміна
Participle I Participle I Participle	Обставина Обставина Обставина	<i>I was reaching guiltily into my pockets for some money—the money clip Kitsey had given me was too tight, I</i>	<i>Я винувато поліз до кишені, щоб дістати гроші, — Кітсі дала мені такий тугий затискач для банкнот, що я мав неабияку</i>	Підрядне речення Особова форма дієслова Дієприслівник	Синтаксична заміна Морфологічна заміна Морфологічна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
I Participle I	Обставина	<i>was having a hard time getting the bills out, as I fumbled I was aware of everyone looking at me and then—“hey!” I cried, stepping back, as the dog snarled and lunged, snapping and catching the hem of my pants leg in its needlelike teeth (Tartt URL).</i>	<i>морочу, щоб дістати звідти купюру, і раптом я побачив, як усі дивляться на мене. — Ой! — вигукнув я, відступивши назад, коли пес загарчав і вгородив мені в штанину свої гострі, як голки, зуби (Tartt URL).</i>	Особова форма дієслова	заміна Морфологічна заміна
Герундій Participle I	Додаток Обставина	<i>I LIKE TO THINK of myself as a perceptive person (as I suppose we all do) and in setting all this down, it’s tempting to pencil a shadow gliding in overhead (Tartt URL).</i>	<i>Мені хочеться думати про себе як про особу, наділену інтуїцією (а кому не хочеться?), і, описуючи все це, я мав би згадати про якусь тінь, що згущувалася над нашими головами (Tartt URL).</i>	Дієприслівник Підрядне речення	Морфологічна заміна Синтаксична заміна
Participle I	Обставина	<i>I’d been shut up in my hotel for more than a week, afraid to telephone anybody or go out; and my heart scrambled and floundered at even the most innocent noises: elevator bell, rattle of the minibar</i>	<i>Я понад тиждень не виходив із готелю, боявся навіть комусь зателефонувати, не те що вийти на вулицю; моє серце стискалося й тремтіло, почувши найневинніший звук: дзвінок ліфта,</i>	Дієприслівник	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>cart, even church clocks tolling the hour, de Westertoren, Krijtberg, a dark edge to the clangor, an inwrought fairy-tale sense of doom</i> (Tartt URL).	<i>бряжчання міні-бару, і навіть церковні дзигарі Вестеркерку й Крейтбергу, відбиваючи години, провіщали своїм бамканням, немов у моторошній казці, неминучість загибелі</i> (Тартт URL).		
Participle I	Обставина	<i>I'd seen him hanging about the shop before</i> (Tartt URL).	<i>Я бачив, як раніше він стовбичив біля крамниці</i> (Тартт URL).	Підрядне речення	Синтаксична заміна
Participle I	Обставина	<i>I'd spotted him four or five times subsequently, or someone who looked like him, lingering out front during business hours</i> (Tartt URL).	<i>Я бачив його (чи когось на нього схожого) чотири або п'ять разів поспіль, він стовбичив поблизу протягом робочого часу</i> (Тартт URL).	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Герундій Participle I	Частина складеного присудку Обставина	<i>I'd stood waiting inside the doorway, overpowered by the waft of stale beer and fascinated by the warm secretive dark of the place, the Twilight Zone glow of the jukebox and the Buck Hunter arcade</i>	<i>Я чекав у дверях, задихаючись від запаху прокислого пива й зачарований теплою таємничою темрявою, яка панувала в закладі, поблискуванням музичного автомата, як у «Сутінковій зоні», і блиманням</i>	Особова форма дієслова Іменник	Морфологічна заміна Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		game blinking away in the depths (Tartt URL).	грального автомата «Мисливець на оленів» у глибині (Тартт URL).		
Participle I Participle I Герундій	Обставина Обставина Додаток	<i>I'd thought, having successfully escaped the bar, I might see a movie—that maybe the solitude of a movie theater would set me aright, some near-empty afternoon showing of a film ending its popular run</i> (Tartt URL).	Я подумав, що оскільки я успішно втік від бару, то чом би мені не сходити в кіно — можливо, самотність кінотеатру допоможе оговтатись, який-небудь напівпорожній денний показ фільму, прокат якого вже добігає кінця (Тартт URL).	Особова форма дієслова Іменник Особова форма дієслова + іменник	Морфологічна заміна Морфологічна заміна Додавання
Герундій	Додаток	<i>I'm sure the last thing Mathilde wants is an art book but it'll be hard for her to complain much about it without sounding stupid</i> (Tartt URL).	Немає сумніву, що книжка з мистецтва — остання річ, яку Матильда хотіла б мати, але їй буде не просто пожалітися так, щоб це не звучало дурнуvато (Тартт URL)	Особова форма дієслова	Антонімічний переклад
Герундій Герундій	Частина складеного присудку Додаток	<i>I've started throwing away the letters without opening them</i> (Tartt URL).	Я почав викидати його листи, не відкриваючи їх (Тартт URL).	Особова форма дієслова Дієприслівник	Морфологічна заміна Антонімічний переклад

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
Герундій	Додаток	<i>In fact, she was half Irish, half Cherokee, from a town in Kansas near the Oklahoma border; and she liked to make me laugh by calling herself an Okie even though she was as glossy and nervy and stylish as a racehorse (Tartt URL).</i>	<i>Насправді мама була наполовину ірландка, наполовину черокі з канзаського містечка поблизу кордону з Оклагомою і незрідка викликала мій сміх, називаючи себе Окі, хоч і була така ж лискуча, нервова та стильна, як елітний скакун (Тартт URL).</i>	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I	Означення	<i>In the back of the room was a jumble of rolling garment racks with lots of plastic garment bags hanging off them, like racks by the service elevators at Bendel's or Bergdorf's (Tartt URL).</i>	<i>У глибині кімнати я побачив цілу купу металевих вішалок, із яких звисали пластикові торбини, схожих на вішалки біля службових ліфтів у «Бенделі» або «Бергдорфі» (Тартт URL).</i>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I	Означення	<i>In the past I'd Googled Boris for the hell of it—never a whisper—but then I'd never envisioned Boris as having any kind of a life that might be traceable online (Tartt URL).</i>	<i>Раніше я, бувало, намагався знайти якісь відомості про Бориса в Гуглі, але завжди марно, утім, я ніколи й не розраховував на те, що він вестиме таке життя, яке дозволить відстежити його в</i>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
			Інтернеті (Тартт URL).		
Participle I	Обставина	<i>Inside: same grimy red walls, sticky tables, broken floor tiles, strong Clorox smell, and a concave bartender with a rag over his shoulder pouring a drink for a bloodshot solitary at the bar (Tartt URL).</i>	<i>Усередині: ті самі брудно-червоні стіни, липкі столи, розбиті плити підлоги, сильний сморід дезінфекційного засобу «Клорокс», згорблений бармен із перекинutoю ганчіркою через плече наливає випити самотньому клієнтові з червоними очима біля стійки (Тартт URL).</i>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Герундій Герундій Герундій	Вставний елемент Частина складеного присудка Додаток	<i>It had all started, or begun to snowball rather, when my father had run off and left my mother and me some months before; we'd never liked him much, and my mother and I were generally much happier without him, but other people seemed shocked and distressed at the abrupt way he'd abandoned us (without money, child</i>	<i>Усе почалося чи то пак стало наростати, як снігова куля, коли мій батько кілька місяців тому пішов від нас із матір'ю; ми ніколи особливо його не любили й почувалися значно щасливішими без нього, але всі довкола переймались і обурювались тим, як раптово він нас покинув (не залишивши ані грошей, ані аліментів, ані навіть</i>	Не перекладався Іменник Особова форма дієслова	Опущення Морфологічна заміна Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<p><i>support, or forwarding address), and the teachers at my school on the Upper West Side had been so sorry for me, so eager to extend their understanding and support, that they'd given me—a scholarship student—all sorts of special allowances and delayed deadlines and second and third chances: feeding out the rope, over a matter of months, until I'd managed to lower myself into a very deep hole (Tartt URL).</i></p>	<p><i>свої адреси), і вчителі моєї школи у Верхньому Вест-Сайді так жаліли мене, так прагнули висловити своє розуміння й підтримку, що надавали мені — учневі-стипендіату — усі види спеціальної допомоги, дозволяючи виконувати шкільні завдання з запізненням, користуватися другим, а то й третім шансом, тож ця мотузочка натягувалася протягом усього цього часу, аж поки я не примудрився опустити себе в дуже глибоку яму (Тартт URL).</i></p>		
Participle I	Обставина	<p><i>It smelled like someone had been changing dirty diapers back there or maybe even taken an actual shit, and then tried to cover it up with a bunch of coconut air freshener</i></p>	<p><i>Пахло так, ніби хтось на задньому сидінні міняв дитині пелюшки або їй справді всрався, а потім спробував приховати сморід ароматом кокосового освіжувача, що пахнув лосьйоном для засмаги</i></p>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>that smelled like suntan lotion</i> (Tartt URL).	(Тартт URL).		
Participle I Participle I	Означення Обставина	<i>It was Christmas, lights twinkling on the canal bridges at night; red-cheeked dames en heren, scarves flying in the icy wind, clattered down the cobblestones with Christmas trees lashed to the backs of their bicycles</i> (Tartt URL).	<i>Було Різдво, мости через канал уночі вкривалися мерехтливими вогниками. Рожевоцокі <i>dames en heren</i> торохтіли по бруківці своїми велосипедами з прив'язаними ялинками, а їхні шарфи <i>trippeli</i> на вітрі</i> (Тартт URL).	<i>Не перекладався</i> <i>Особова форма дієслова</i>	<i>Опущення</i> <i>Морфологічна заміна</i>
Participle I	Обставина	<i>It was months since I'd been out to Tom's but though I tried to tell myself that Mr. Beeman couldn't possibly know about us going into those houses—how could he know?—my imagination was flying and darting around in panicked zig-zags</i> (Tartt URL).	<i>Минуло вже кілька місяців відтоді, як я гостював у Тома, але хоч я й намагався переконати себе, що містер Бімен не може нічого знати про те, як ми залазили до чужих будинків, — як він міг довідатися про це? — моя уява кружляла навколо цього припущення панічними зигзагами</i> (Тартт URL).	<i>Особова форма дієслова</i>	<i>Конкретизація</i>

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
Герундій Герундій	Означення Означення	<i>It was stupid to worry that Reeve would follow through on his threat of calling the law, since—I reminded myself of it, again and again—his only chance of obtaining the painting for himself was to leave me at liberty to retrieve it (Tartt URL).</i>	Було дурним припускати, що Рів виконає свою погрозу й звернеться до закону, бо — я нагадував собі про це знову й знову — його єдиним шансом здобути картину для себе було дозволити, щоб я забрав її зі своєї схованки (Тартт URL).	Особова форма дієслова Інфінітивів	Морфологічна заміна Морфологічна заміна
Герундій	Означення	<i>It's clear, from the stillness she emanates in pictures, how much she mistrusted the camera; she gives off a watchful, tigerish air of steeling herself against attack (Tartt URL).</i>	Напружений вигляд готової до атаки тигриці незаперечно доводить, як сильно вона не довіряла фотокамері (Тартт URL)..	Не переладався	Опущення
Герундій	Підмет	<i>Just thinking about that night at the Goldfarbs' made me want to be so wrecked I couldn't walk straight (Tartt URL).</i>	На одну думку про вечір, проведений у Гольдфарбів, мені хотілося так обдодватися, щоб не підвестися з ліжка (Тартт URL).	Іменник	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
Participle I Participle I	Обставина Обставина	<i>Kitsey unexpectedly thrusting a friend's newborn at me—me in all sincere horror leaping back as if from a lighted match</i> (Tartt URL).	«О, Тео! Хіба ж воно не чарівне?» — вигукнула Кітсі, несподівано тицьнувши мені в руки щойно народжене немовля своєї подруги, а я з жахом відсахнувся від нього, наче від запаленого сірника (Тартт URL).	Дієприслівник Особова форма дієслова	Морфологічна заміна Морфологічна заміна
Participle I Participle I Participle I	Обставина Обставина Обставина	<i>Like a drunk, I staggered through the rubbish—weaving and plowing, stepping high-kneed over objects, muddling through bricks and concrete and shoes and handbags and a whole lot of charred bits I didn't want to see too closely</i> (Tartt URL).	Наче п'яний, я став продиратися крізь мотлох — спотикаючись, переступаючи через різні речі, цеглу й уламки бетону, черевики й сумочки, якісь обвуглені предмети, які я не хотів роздивлятися надто пильно (Тартт URL).	Дієприслівник Не перекладався Дієприслівник	Морфологічна заміна Опущення Конкретизація
Participle I Participle I	Обставина Означення	<i>Live by the sword, die by the sword, said Boris briskly, hitting the button on his very professional-looking medical tourniquet</i>	Хто живе з мечем, від меча й загине, діловито сказав Борис, притиснувши підборіддям медичного вигляду	Дієприслівник Прикметник + іменник	Морфологічна заміна Конкретизація

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>with his chin as he was pushing up his sleeve (Tartt URL).</i>	<i>джгут і задираючи вгору рукав (Тартт URL).</i>		
Participle I	Означення	<i>Muscle guys walking paired pit bulls, inked-up Bettie Page girls in wiggle dresses, stumblebums with drag-hemmed pants and Jack O’Lantern teeth and taped-up shoes (Tartt URL).</i>	<i>Мускулясті мужики вигулювали пари пітбулів, шастали розмальовані татуюванням дівчата в розмаяних сукенках, блукали волоцюги в подертих штанях, зуби через один, як у геловінського гарбуза, черевики обмотані скотчем (Тартт URL).</i>	<i>Особова форма дієслова</i>	<i>Морфологічна заміна</i>
Герундій	Додаток	<i>My dad too had been</i>	<i>Мого батька також</i>	<i>Опущення</i>	<i>Не перекладався</i>
Participle I	Означення	<i>wildly squeamish around pregnant</i>	<i>дико нудило в оточенні вагітних жінок</i>	<i>Прикметник + іменник</i>	<i>Синтаксична заміна</i>
Participle I	Обставина	<i>women (had in fact been fired from a job for one too many ill-</i>	<i>(одного разу його навіть звільнили зі служби за одне з</i>	<i>Підрядне речення</i>	<i>Синтаксична заміна</i>
Participle I	Означення	<i>advised remarks; those breeder cracks hadn’t gone over too well at the office) and, far from the conventional “melting into goo” wisdom, he’d never been able to stand kids or babies either, much less the whole doting-parent scene,</i>	<i>зауважень на їхню адресу, гострі жарти про «свиноматок» не були популярними в його офісі), і, далекий від того, щоб розтанути від дитячої усмішки, він узагалі не міг терпіти ні малюків, ні немовлят, а тим більше сцени батьківської любові,</i>	<i>Не перекладався</i>	<i>Цілісне перетворення</i>

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<p><i>dumbly-smiling women feeling up their own bellies and guys with infants bound to their chests, would go outside to smoke or else skulk darkly at the margins</i></p> <p><i>looking like a drug pusher whenever he was forced to attend any sort of school event or kiddie party</i> (Tartt URL).</p>	<p>коли жінки з тупими усмішками погладжували свої животи, а мужики пригортали до грудей своїх малюків, — він тоді виходив покурити або забивався в якийсь темний закуток, коли мусив бути присутнім на якомусь шкільному заході або дитячій вечірці (Тартт URL).</p>		
Герундій	Додаток	<p><i>My moods were a slingshot; after being locked-down and anesthetized for years my heart was zinging and slamming itself around</i> (Tartt URL).</p>	<p>Я вистрілював почуттями, наче з рогатки; після буття замкненим та анестезованим протягом стількох років моє серце дзвеніло й стукало, літаючи (Тартт URL).</p>	Іменник	Морфологічна заміна
Герундій	Додаток	<p><i>My mother hated smoking</i> (Tartt URL)</p>	<p>Моя мати ненавиділа куріння (Тартт URL)</p>	Іменник	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<p><i>Myriam, glancing at me, said something in Ukrainian</i> (Tartt URL).</p>	<p>Міріам подивилася на мене й щось сказала українською мовою (Тартт URL).</p>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
Герундій	Підмет	<i>Nodding the night away</i> (Tartt URL).	<i>Проспати ніч до ранку</i> (Тартт URL).	Інфінітив	Генералізація
Participle I	Обставина	<i>Not knowing what to do, I started walking down St. Mark's toward Tompkins Square</i> (Tartt URL).	<i>Не знаючи, що робити, я пішов униз по Сент-Марк до Томпкінс-сквер</i> (Тартт URL).	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I	Означення	<i>Often—amidst the crackle of strewn newspapers—I drifted in and out of sleep, and my dreams for the most part were muddied with the same indeterminate anxiety that bled through into my waking hours: court cases, luggage burst open on the tarmac with my clothes scattered everywhere and endless airport corridors where I ran for planes I knew I'd never make</i> (Tartt URL).	<i>Ніч, здавалося, приходила до мене відразу пополудні. Я то засинав, то прокидався від шурхоту розкиданих газет, і мої сновидіння здебільшого були позначені тією ж тривогою, що пульсувала в моїх жилах протягом тих годин, коли я не спав: судові зали, валізи, які падали на гравій, і з них вивалювався весь мій одяг, довжелезні коридори в аеропортах, я біг ними на посадку, знаючи, що ніколи не встигну на жоден літак</i> (Тартт URL).	Підрядне речення	Синтаксична заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
Participle I	Обставина	<i>Oh, sometimes it takes us guys a while," said Race</i>	<i>О, знаси, іноді нам, мужикам, треба до цього звикнути, —</i>	Дієприслівник Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>Goldfarb complacently,</i>	<i>поблажливо сказав Рейс Гольдфарб,</i>	Іменник	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>observing my discomfort, raising</i>	<i>побачивши мій дискомфорт і</i>	Іменник	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>his voice above infants wailing and tumbling in a nanny-supervised area of the living room (Tartt URL).</i>	<i>підвищивши голос, щоб перекричати скавудіння й вовтузіння немовлят у тому куточку кімнати, який охороняли няньки (Тартт URL).</i>		Морфологічна заміна
Participle I	Означення	<i>Once—it had scared me, badly—I'd seen a guy who looked like him lingering out in front of the Barbours' building (Tartt URL).</i>	<i>Одного разу (і тоді я налякався до смерті) я побачив схожого на нього чоловіка, що стовбичив біля будинку Барбурів (Тартт URL).</i>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I	Означення	<i>Or, rather, seen me standing around with Tom Cable while he smoked, which at my school amounted to practically the same offense (Tartt URL).</i>	<i>Або радше побачив, як я стояв поряд із Томом Кейблом, коли той курил, що в моїй школі практично вважалося таким самим порушенням дисципліни (Тартт URL).</i>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
Participle I	Означення	<i>People coursed and surged around me blindly: cops, firemen, guys in hard hats, an elderly man cradling a broken elbow and a woman with a bloody nose being shooed toward Seventy-Ninth Street by a distracted policeman (Tartt URL).</i>	<i>Усюди я бачив вияви моєї власної паніки: люди бігали навколо мене, не розуміючи, чого хочуть: коп, пожежники, хлопці в касках, старий, що колисав зламану руку, й жінка з закривавленим носом, яку полісмен неухважно підштовхував до Сімдесят дев'ятої вулиці (Тартт URL).</i>	Підрядне речення	Синтаксична заміна
Participle I Participle I Participle I Герундій Participle I	Обставина Обставина Означення Додаток Означення	<i>Politely I stood around their antique farm tables, drinking myself into a stupor as they chatted about their country houses, their co-op boards, their school districts, their gym routines—that's right, seamless transition from breast feeding although we've had some big changes in the nap schedule lately, our oldest just starting pre-K and the fall color in Connecticut is stunning, oh yes, of</i>	<i>Я чемно стояв біля їхніх старовинних сільських столів, напиваючись до безпам'яті, поки вони базикали про свої замські будинки, про свої фірми, вибір шкільних і спортивних тренувань, атож, відлучили його від грудей без проблем, але довелося внести великі зміни в денне спання, наш найстарший цього року ніде до ясел, і які ж чудові кольори восени в</i>	Дієприкметник Не перекладавця Особова форма дієслова Підрядне речення Прикметник	Морфологічна заміна Цілісне перетворення Морфологічна заміна Синтаксична заміна Конкретизація

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<p><i>course, we all have our annual trip with the girls but you know these boys' trips we do twice a year, out to Vail, down to the Caribbean, last year we went fly-fishing in Scotland and we hit some really outstanding golf courses—but oh, that's right, Theo, you don't golf, you don't ski, you don't sail, do you</i> (Tartt URL).</p>	<p><i>Коннектикуті, звичайно, ми щороку їздимо туди з дівчатами, але ти ж знаєш про наші мандрівки з хлопцями двічі на рік до Вайла, а також на Карибські острови, а торік ми їздили до Шотландії, де ловили рибу на мушку, й ми натрапили на чудове поле для гри в гольф — але ж, Тео, пробач, я знаю, що ти не граєш у гольф, не їдиш на лижах, не ходиш під вітрилом, так?</i> (Тартт URL).</p>		
Participle I	Обставина	<p><i>Right," I said, thinking of the heavyset guy I'd seen out my window</i> (Tartt URL).</p>	<p><i>Ясно, — сказав я, згадавши про кремезного суб'єкта, якого побачив зі свого вікна</i> (Тартт URL).</p>	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<p><i>Rubbing his hands</i> (Tartt URL).</p>	<p><i>Він потер руки</i> (Тартт URL).</p>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Герундій	Означення	<p><i>Scared to drive out to Borough Park to meet with my cousin</i></p>	<p><i>Тепер я боюся їхати в Боро-парк, де ми домовилися</i></p>	Підрядне речення	Цілісне перетворення

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>Genka for some business he got going—afraid of getting these guys on me</i> (Tartt URL).	зустрітися з моїм братом у перших Генкою, у нас наклеюється там деякий бізнес, — але тепер я боюся, щоб ці хлопці не приклеїлися до мене		
Герундій	Іменник	<i>Sergio—seldom in the office, though often in the society pages with people like Donatella Versace — was the multimillionaire owner of my mother’s firm; “discussing things with Sergio” was akin to asking: “What would Jesus do?”</i> (Tartt URL)	Серджо, мультимільйонер і керівник фірми, у якій працювала мати, бував частіше не в офісі, а на сторінках світської хроніки разом із такими людьми, як Донателла Версаче. Обговорити справу з Серджо означало те саме, що запитати: «А що сказав би про це Христос?» (Тартт URL)	Інфінітив	Морфологічнв заміна
Герундій	Додаток	<i>She was good at what she did; she preferred working behind the camera rather than in front of it; and I knew she got a kick out of seeing her work on subway posters and on billboards in</i>	Вона робила свою справу добре; їй більше подобалося працювати за камерою, аніж позувати перед нею. І я знав, що їй подобалося бачити свої фотографії на	Інфінітив	Морфологічнв заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>Times Square</i> (Tartt URL).	реklamних цитах у метро або на Тайм-сквер (Тартт URL).		
Participle I Participle I	Обставина Обставина	<i>She'd been up until two-thirty the night before, her face tense in the glow of the computer, writing emails and trying to clear the decks for her morning out of the office</i> (Tartt URL).	Минулої ночі мама не лягала спати до пів на третю, монітор висвічував її напружене обличчя, вона писала електронні листи й намагалася дати раду справам на час своєї відсутності в офісі.	Особова форма дієслова Особова форма дієслова	Морфологічна заміна Морфологічна заміна
Participle I Participle I	Означення Означення	Snapping his fingers, cab speeding by (Tartt URL).	Він клацнув пальцями, але таксі не зупинилося (Тартт URL).	Особова форма дієслова Особова форма дієслова	Морфологічна заміна Антонімічний переклад
Participle I	Означення	<i>Some of the offices were modern and spare; others were crowded and dirty-looking, with untidy stacks of paper and books</i> (Tartt URL).	Деякі з офісів були модерними й порожніми; інші — захаращеними й брудними, з неакуратно складеними купами паперів і книжок (Тартт URL).	Прикметник	Морфологічна заміна
Герундій	Означення	<i>Somehow, mysteriously, in the</i>	У якійсь таємничій спосіб, перетинаючи	Дієприслівник	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>process of crossing Union Square, swept along in a dark eddy that had hit me from nowhere, I'd arrived at the decision to call Jerome (Tartt URL).</i>	Юніон-сквер, підхоплений темною водовертю, що накопилася на мене невідомо звідки, я прийняв рішення зателефонувати Джеромові (Тартт URL).		
Participle I Participle I	Обставина Обставина	<i>Sometimes it was fun, she said, but mostly it wasn't: swimsuits in January, shivering from flu; tweeds and woolens in summer heat, sweltering for hours amid fake autumn leaves while a studio fan blew hot air and a guy from makeup darted in between takes to powder the sweat off her face (Tartt URL).</i>	Іноді це було весело, розповідала вона, але здебільшого ні; зйомки в січні в купальних костюмах, коли доводилося тремтіти від грипу; твідові й шерстяні костюми в літню спеку, коли мусила обливатися потом посеред штучного осіннього листя, тоді як у студії лунала гаряча музика, а хлопець-візажист поміж кадрами припудрював її обличчя (Тартт URL).	Особова форма дієслова + інфінітив Особова форма дієслова + інфінітив	Синтаксична заміна Синтаксична заміна
Participle I	Обставина	<i>Stepping back quickly—the light had changed, I'd almost walked in front of a car—I</i>	Швидко відступивши назад — на світлофорі спалахнуло червоне, і я мало не опинився під колесами машини, — я	Дієприслівник	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>reeled and nearly slipped</i> (Tartt URL).	послизнувся й мало не впав (Тартт URL).		
Participle I	Обставина	<i>Such dark rings!” tracing a fingertip under one eye</i> (Tartt URL).	А звідки ці темні кола під очима? — запитав він, торкнувшись пальцем одного мого ока (Тартт URL).	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>Thanks to my fever I had a lot of weird and extremely vivid dreams, sweats where I thrashed around hardly knowing if it was day or night, but on the last and worst of these nights I dreamed about my mother: a quick, mysterious dream that felt more like a visitation</i> (Tartt URL).	Через лихоманку я пережив безліч дивних і надзвичайно яскравих марень, обливаючись потом, не знаючи , котра година, але в останню й найгіршу з тих ночей мені наснилася мати: то було швидке й таємниче сновидіння, схоже на несподіваний візит із потойбіччя (Тартт URL).	Дієприслівник	Антонімічний переклад
Participle I	Означення	<i>That exotic character unfortunately comes out a little too stark and unforgiving in photographs—her freckles covered with makeup, her hair pulled back in a ponytail at the nape</i>	Екзотичність її образу на фотографіях поставала занадто різкою й безжальною, — ластовиння вкрите шаром косметики, стягнуте у формі	Не перекладавця	Цілісне перетворення

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>of her neck like some nobleman in The Tale of Genji—and what doesn't come across at all is her warmth, her merry, unpredictable quality, which is what I loved about her most</i> (Tartt URL).	<i>кінського хвоста волосся, ніби у вельможі з «Повісті про Гендзі», — жодна зі світлин не передавала теплоти, веселих і непередбачуваних особливостей її характеру, тобто того, що мені подобалося в ній найбільше</i> (Тартт URL).		
Participle I	Означення	<i>The background—a rich chocolate black—had a complicated warmth suggesting crowded storerooms and history, the passage of time</i> (Tartt URL).	<i>Насичене шоколадно-чорне тло випромінювало тепло, яке вбирало і переповнені крамом склади, і історію, і плин часу</i> (Тартт URL).	<i>Підрядне речення</i>	<i>Синтаксична заміна</i>
Герундій	Додаток	<i>The bartender dealt from behind the counter to patrons who didn't mind paying double for not having to buy on the street</i> (Tartt URL).	<i>Барменка торгувала там із-під прилавка, продаючи товар покупцям, які були готові заплатити подвійну ціну, щоб не купувати його на вулиці</i> (Тартт URL).	<i>Інфінітив</i>	<i>Морфологічна заміна</i>
Participle	Означення	<i>The constant</i>	<i>Постійні запитання</i>	<i>Прикметник</i>	<i>Морфологічна</i>

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
I Participle I	Обставина	<p>invitations and gatherings were wearing me down: brightly-shifting whirlwinds of her friends, crowded evenings and hectic weekends that I weathered with my eyes squeezed shut and clutching on for dear life: Linsey? (Tartt URL).</p>	<p>та зібрання виснажували мене: миготлива вододверть її друзів, велелюдні вечори та лихоманкові вікенди, які я переживав із заплющеними очима, напружуючись із останніх сил: Лінсі, ні, Лоллі, пробачте... а це хто? (Tartt URL).</p>	Дієприслівник	<p>заміна</p> <p>Морфологічна заміна</p>
Герундій	Означення	<p>The envelope, interestingly, had the look of having been steamed open and resealed—by Mrs. Barbour? (Tartt URL).</p>	<p>Цікаво, що конверт мав такий вигляд, ніби його тримали над парою і витягли з нього листа — місіс Барбур? (Tartt URL).</p>	Словосполучення	Цілісне перетворення
Participle I Participle I	Означення Означення	<p>The group mind was such (private jokes and bemusement, everyone clustered round vacation videos on the iPhone) that it was hard to imagine any of them going to a movie by themselves or eating alone at a bar; sometimes, the affable sense of</p>	<p>І таким груповим було в них мислення (зрозумілі тільки їм жарти й розваги, усі юрмилися навколо відео з канікул на чьомусь айфоні), що важко було уявити собі, як хтось із них нішов сам у кіно або обідає на самоті в барі; іноді дружнє відчуття такої</p>	Особова форма дієслова Особова форма дієслова	<p>Морфологічна заміна</p> <p>Морфологічна заміна</p>

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>committee among the men particularly gave me the slight feeling of being interviewed for a job</i> (Tartt URL).	комітетної єдності, а надто серед чоловіків, створювало в мене слабке враження того, що мене запросили на співбесіду з метою взяти на роботу (Тартт URL).		
Participle I	Означення	<i>The hotel staff moved with hushed voices and quiet footsteps, eyes gliding across me coolly as if they didn't quite see me, the American man in 27 who never came down during the day; and I tried to reassure myself that the night manager (dark suit, crew cut, horn-rimmed glasses) would probably go to some lengths to avert trouble or avoid a fuss</i> (Tartt URL).	Персонал намагався не створювати зайвого шуму ані голосом, ані кроками, їхні погляди холодно ковзали по мені, так ніби вони зовсім не бачили мене, американця з двадцять сьомої кімнати, який упродовж дня не спускався вниз, і я заспокоював себе тим, що нічний порт'є (темний костюм, стрижка «їжачок», окуляри в роговій оправі) зробить усе, щоб запобігти неприємностям і зайвій метушні (Тартт URL).	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I	Вставний елемент	<i>The overhead fluorescents— vibrating, spitting on</i>	Флуоресцентне світло в мене над головою вібрало й бризкало	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
Participle I	Вставний елемент	<i>and off—made me feel queasy (Tartt URL).</i>	іскрами , у мене від нього запаморочилось у голові (Тартт URL).	Особова форма дієслова + іменник	Синтаксична заміна
Participle I	Означення	<i>Then too: I hoped that the escalating social roar which I'd been riding like a boat in a hurricane would slow, post-wedding, since all I really wanted was to get back to the halcyon days of summer when I'd had Kitsey all to myself: dinners alone, watching movies in bed (Tartt URL).</i>	А потім: я сподівався, що дедалі сильніший суспільний ураган, який підхопив мене, наче хисткий човник, після шлюбу вгамується, бо я хотів лише повернутися до безтурботних літніх днів, коли Kitsey належала тільки мені: ми лише вдвох обідали, лише вдвох дивилися кіно, лежачи в ліжку (Тартт URL).	Прикметник	Морфологічна заміна
Герундій Герундій Participle I Герундій	Додаток Додаток Обставина Додаток	<i>There was no point dwelling on my unreasoning horror of a large public wedding—enclosed spaces, claustrophobia, sudden movements, phobic triggers everywhere, for some reason the subway didn't bother me so much it had more to do with crowded</i>	Не було сенсу думати про те, який безконтрольний жах навіювали на мене думки про велике публічне весілля — закриті простори, клаустрофобія, рвучкі рухи, усюди причини для фобії, з якоїсь причини метро не вселяло мені такої тривоги, як переповнені людьми	Інфінітив Іменник Особова форма дієслова Іменник	Морфологічна заміна Морфологічна заміна Морфологічна заміна Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<p><i>buildings, always expecting something to happen, the puff of smoke, the fast-running man at the crowd's margin, I couldn't even bear being in a movie theater if there were more than ten or fifteen people in it, I would turn around with my fully paid ticket and walk right out (Tartt URL).</i></p>	<p>будівлі, де я завжди чекав чогось несподіваного — що раптом піде дим, якийсь чоловік швидко вибіжить із натовпу, я не міг терпіти навіть перебування в залі кінотеатру, коли там було більше як п'ятнадцятеро людей, у таких випадках я розвертався й виходив, байдуже, що втрачав оплачений квиток (Тартт URL).</p>		
Participle I Герундій	Обставина Додаток	<p><i>These people understood—as I did—the back alleys of the soul, whispers and shadows, money slipping from hand to hand, the password, the code, the second self, all the hidden consolations that lifted life above the ordinary and made it worth living (Tartt URL).</i></p>	<p>Ці люди розуміли — як і я — задвірки душі, шепіт і тіні, гроші, що переходили з рук у руки, паролі, коди, друге «я», усі ті приховані втіхи, які підіймали життя над рівнем повсякденності й робили його вартим того, щоб жити (Тартт URL).</p>	Підрядне речення Підрядне речення	Синтаксична заміна Синтаксична заміна
Герундій	Означення	<p><i>They had the appearance of having been dropped</i></p>	<p>Здавалося, всі попадали з великої</p>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>from a great height</i> (Tartt URL).	<i>висоти</i> (Тартт URL).		
Participle I	Означення	<i>They'd called her at her office the day before; she'd come home silent and furious; and the awful thing was that I didn't even know what I'd been suspended for, although I was about seventy-five percent sure that Mr. Beeman (en route from his office to the teachers' lounge) had looked out the window of the second-floor landing at exactly the wrong moment and seen me smoking on school property</i> (Tartt URL).	Вони зателефонували їй на роботу; мама прийшла додому мовчазна й люта; і, найжахливіше, я навіть не знав, за що мене покарали, хоч на сімдесят п'ять відсотків був певен, що містер Бімен (дорогою від свого кабінету до вчительської) невчасно визирнув у вікно другого поверху й побачив, як я кури в на шкільному подвір'ї (Тартт URL).	Підрядне речення	Синтаксична заміна
Participle I	Означення	<i>Things were looking decidedly more industrial in this direction: wooden pallets, a flatbed pushcart, a sense of crated objects being moved and stored</i>	Речі здавалися набагато індустріальнішими в цьому напрямку: дерев'яні піддони, пласкі приземкуваті візки, привиди речей у картонних ящиках, які перевозять і	Підрядне речення	Синтаксична заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		(Tartt URL).	складають один на один (Тартт URL).		
Герундій	Додаток	<i>Though he was pouchy in the face</i>	Хоч обличчя мав мішкувате від	Іменник	Морфологічна заміна
Герундій	Вставний елемент	<i>from drinking</i>	випивки (іноді, коли	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I	Означення	<i>(sometimes he turned up on the night shift</i>	чергування, від нього	Прикметник	Морфологічна заміна
Participle I	Означення	<i>smelling of J&B), still he was wiry and muscular and quick—</i>	смерділо віскі), проте був жиливим, мускулястим і	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I	Означення	<i>always kidding around, always</i>	моторним — завжди	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I	Означення	<i>having a cigarette break on the corner,</i>	бігав на перекур за ріг, коли було холодно —	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I	Означення	<i>shifting from foot to foot and blowing on</i>	переступав з ноги на ногу й дмухав на свої	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I	Означення	<i>his white-gloved hands when it was cold, telling jokes in</i>	рукавичках, розповідав	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I	Означення	<i>Spanish and cracking the other doormen up</i>	анекдоти іспанською і підбадьорював колег	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
		(Tartt URL).	(Тартт URL).		
Participle I	Означення	<i>Though the exhibition was moderately crowded, still it had the sedate, meandering feel of a backwater, a certain vacuum-sealed calm: long sighs and extravagant exhalations like a room full of students</i>	Хоч на виставці було чимало людей, та вона створювала враження тихого затону, герметично впакованого затишшя: довгі й екстравагантні зітхання нагадували переповнену кімнату, де студенти	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>taking a test</i> (Tartt URL).	<i>складають письмовий іспит</i> (Тартт URL).		
Participle I	Обставина	<i>Three or four times I'd made anonymous phone calls to the facility to reassure myself of what I already knew from obsessively visiting the website</i> (Tartt URL).	Я три або чотири рази анонімно телефонував до свого сховища, аби переконатися в тому, що вже знав, ретельно дослідивши їхній сайт (Тартт URL).	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>Um," I said, recovering, "I'll meet you in the shop."</i> (Tartt URL)	— Зустрінемося в крамниці, — сказав я, нарешті оговавши сь (Тартт URL).	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Герундій	Додаток	<i>Unfortunately, the rent on the storage unit was due in three months; and what with everything else I saw no point whatsoever in going up to pay it in person</i> (Tartt URL).	На лихо, через три місяці треба було платити черговий внесок за оренду комірки; і я не бачив найменшої можливості, щоб іти туди й заплатити особисто (Тартт URL).	Інфінітив	Морфологічна заміна
Герундій	Підмет	<i>Walking helped me work out the roll in my legs</i> (Tartt URL)	<i>Ходьба</i> допомогла мені подолати тремтіння в ногах (Тартт URL).	Іменник	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
Participle I	Означення	<i>We spent some time in front of a Hals portrait of a boy holding a skull (Tartt URL)</i>	Деякий час ми постояли перед портретом Гальса, на якому було зображено хлопця з черепом (Тартт URL).	Прийменник	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>When are we going to eat? I thought grumpily, following her up the stairs (Tartt URL).</i>	«Коли ми поїмо?» — похмуро думав собі, плентаючись за нею вгору сходами (Тартт URL).	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Герундій	Вставний елемент	<i>When I'd called Tom to tell him I'd been suspended (whispering on the land line; she had taken away my cell phone) he hadn't seemed particularly surprised to hear it (Tartt URL).</i>	Коли я зателефонував Томові сказати йому, що мене тимчасово не допустили до уроків (пошепки , бо дзвонив із домашнього телефону, мати забрала мобілку), він не видався надто здивованим, вислухавши моє повідомлення (Тартт URL).	Прислівник	Морфологічна заміна
Participle I	Означення	<i>Whenever she had a few hours to herself she always headed straight to the Frick, or MOMA, or the Met—which is why, as we stood under the</i>	Щоразу, як тільки випадало кілька вільних годин, вона відвідувала музеї Фріка, сучасного мистецтва або Метрополітен, —	Підрядне речення	Синтаксична заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>dripping portico of the museum, gazing out across hazy Fifth Avenue and the raindrops jumping white in the street</i> (Tartt URL),	тож коли ми стояли під музейним портиком, з якого скрапувала вода, і дивилися на затягнуту туманом П'яту авеню, я не здивувався, що вона, струсивши парасольку від дощових крапель, запропонувала: (Тартт URL)		
Participle I	Означення	<i>Whenever we struck a bump, my teeth</i>	<i>І щоразу, коли машина долала якусь</i>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I	Означення	<i>rattled, and so did the religious claptrap</i>	<i>нерівність, мої зуби цокотіли разом із</i>	Підрядне речення	Синтаксична заміна
Participle I	Означення	<i>dangling from the rear view mirror: medallions, a curved sword in miniature dancing on a plastic chain, and a turbaned, bearded guru who gazed into the back seat with piercing eyes, palm raised in benediction</i> (Tartt URL).	<i>релігійними брязкальцями, що звисали з дзеркала заднього огляду: медальйони, крива мініатюрна шабля, що танцювала на пластиковому ланцюжку, і бородатий гуру в тюрбані, який пронизував поглядом заднє сидіння, піднявши руку для благословення</i> (Тартт URL).	Не перекладався	Цілісне перетворення

Частина мови	Функція	Оригінал	Український переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
Participle I	Обставина	<i>With effort, I pulled myself up again; on I walked, wobbling a bit in the unstable flicker</i> (Tartt URL).	З великим зусиллям я опанував себе й пішов далі, похитуючись у миготливому світлі (Тартт URL).	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	Wrenching my pants leg loose—more laughter—I turned away and, to recover from my consternation, ducked into the next bar I saw—black awning with some red on it—and said to the bartender: “Does Katrina work here?” (Tartt URL).	Видерши свою штанину з собачих зубів — новий вибух сміху, — я відвернувся і, щоб урятуватися від переляку, пірнув у найближчий бар, накритий чорним дахом із червоними плямами, й запитав у бармена: — Катріна тут працює? (Тартт URL).	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I Participle I	Вставний елемент Вставний елемент	Yes—” closing my eyes, pinching my nose—“but he’s very insistent (Tartt URL).	Так, — погодився я, заплющивши очі й уцупнувши себе за ніс (Тартт URL).	Дієприслівник Дієприслівник	Морфологічна заміна Морфологічна заміна

Переклад вербалій російською мовою

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
Герундій Participle I Participle I	Підмет Означення Означення	<i>'Planting'</i> was a racket whereby fakes or inferior antiques were placed in private homes—often homes belonging to the elderly—to be sold to vultures clustering at the deathbed: bottom feeders so eager to rip off the old lady in the oxygen tent that they didn't realize they were being ripped off themselves (Tartt URL).	«Подсадкой» называлось мошенничество, когда всякие антикварные фальшивки или дешевки подсовывали в частные дома — чаще всего туда, где жили старички, — чтобы потом впарить их столпившимся у смертного одра стервятникам: хлявщикам, которые так рвались поскорее обобрать старушку в кислородной палатке, что и не понимали — обирают-то их (Тартт рос. URL).	Іменник Підрядне речення Дієприкметник	Морфологічна заміна Синтаксична заміна Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	“Ah,” he said, slinging his arm around my neck (Tartt URL).	— Ах, — сказал он, обхватив меня рукой за шею (Тартт рос. URL).	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I Participle I	Обставина Обставина	“And, I should ask—” stepping back to give me the once-over, then gesturing down the street as if it belonged to him—“what are you doing? (Tartt	И я должен спросить, — он сделал шаг назад, чтоб окинуть меня взглядом, потом обвел рукой улицу, будто она его была, — что ты здесь делаешь? Чем обязан	Особова форма дієслова. Особова форма дієслова + іменник	Морфологічна заміна Синтаксична заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		URL).	такому сюрпризу? (Тартт рос. URL).		
Participle I	Обставина	“Are you carsick?” I said, forgetting my own troubles for the moment (Tartt URL).	Укачало? — спросил я, на мгновение позабыв о своих переживаниях (Тартт рос. URL).	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	“But let me tell you, Theo, when you hold that little one of your own in your arms for the first time—?” (patting his wife’s pregnant tummy)— “your heart just breaks a little (Tartt URL).	Но тебе вот что скажу, Тео, когда ты впервые берешь на руки своего малыша (он похлопал беременную жену по животу)... сердце у тебя немножко рвется (Тартт рос. URL).	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	“Hello?” I said, tentatively, glancing into some of the rooms as I passed (Tartt URL).	Простите? — иногда робко выкрикивал я, заглядывая в комнаты, мимо которых проходил (Тартт рос. URL).	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	“Hi there,” said a lean steely-eyed woman, slim-hipped in black jeans, sliding forward to Boris’s side rather suddenly in a manner that made me think she was his girlfriend or wife (Tartt URL).	— Привет, — сказала стройная женщина со стальными глазами, черные джинсы — узкие бедра, которая вдруг скользнула сбоку к Борису так, что я подумал — наверное, жена или подруга (Тартт рос. URL).	Особова форма дієслова.	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	“Hmn,” he said, flipping an envelope over to look at the front (Tartt URL).	Хмм, — сказал он, перевернул конверт, посмотрел на переднюю сторону (Тартт рос.	Особова форма дієслова.	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
			URL).		
Participle I	Обставина	"I can tell you what she'd do," said my mother, sliding her membership card through the ticket window (Tartt URL).	Я тебе скажу, что она сделает, — ответила мама, просовывая в окошко кассы свой абонемент (Тартт рос. URL).	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I Participle I Participle I	Обставина Означення Означення	"I like this one too," whispered my mother, coming up alongside me at a smallish and particularly haunting still life: a white butterfly against a dark ground, floating over some red fruit (Tartt URL).	Этот мне тоже нравится, — прошептала мама, подойдя ко мне — я стоял возле маленького и особенно привязчивого натюрморта: на темном фоне белая бабочка порхает над каким-то красным фруктом. (Тартт рос. URL).	Дієприслівник Дієприкметник Особова форма дієслова	Морфологічна заміна Морфологічна заміна Морфологічна заміна
Participle I Participle I	Обставина Означення	"Look," he'd said, cutting me off, "don't be stupid, Theo, nobody knows a thing, just keep your fucking mouth shut"; and before I could get out another word, he said, "Sorry, I've got to go," and hung up (Tartt URL).	Слушай, — сказал он, перебив меня, — не тупи, Тео, никто ничего не знает, просто держи пасть на замке, — и добавил, не дав мне вставить ни слова: — Извини, мне пора. — Он бросил трубку (Тартт рос. URL).	Дієприслівник. Не перекладався	Морфологічна заміна Опущення
Participle I	Обставина	"No, no, this way," said my mother, catching my sleeve (Tartt URL).	Нет-нет, сюда, — сказала мама, поймав меня за рукав. (Тартт рос. URL).	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle	Обставина	"No," my mother called, fishing in her	— Не надо, — крикнула в ответ мама, пытаясь	Дієприслівник	Синтаксична

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
I		<i>bag for her tiny candy-striped collapsible, “don’t bother, Goldie, I’m all set—” (Tartt URL).</i>	выудить из сумочки своей крошечный складной красно-белый, как карамелька, зонтик, — не беспокойтесь, Золотко, все есть... (Тартт рос. URL).	+ інфінітив	заміна
Participle I	Обставина	<i>“Nope,” said the scorched redhead at the bar, not even looking at me as she pulled her pint (Tartt URL).</i>	— Не-а, — отозвалась огненно-рыжая деваха за стойкой, она наливала пиво и даже не глянула в мою сторону (Тартт рос. URL).	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I Participle I	Обставина Обставина	<i>“Oh, God,” I said, putting the card down on the table and looking away (Tartt URL).</i>	О божже, — сказал я, бросил бланк на стол, отвернулся (Тартт рос. URL).	Особова форма дієслова Особова форма дієслова	Морфологічна заміна Морфологічна заміна
Participle I Participle I	Обставина Обставина	<i>“Okay,” she said, turning from the window and handing me my badge, “help me keep an eye on the time, will you? (Tartt URL)</i>	Так, — сказала она, отходя от окошка и вручив мне значок, — ты тоже следи за временем, хорошо? (Тартт рос. URL)	Дієприслівник Дієприслівник	Морфологічна заміна Морфологічна заміна
Participle I Participle I	Обставина Обставина	<i>“Right,” I said politely, going into the kitchen and pouring myself a huge vodka (Tartt</i>	— Хорошо, — вежливо сказал я, заходя на кухню и наливая себе водки.	Дієприслівник Дієприслівник	Морфологічна заміна Морфологічна

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
I		URL).			заміна
Participle I	Обставина	“The famous Potter,” she said, extending a long white hand ringed to the knuckles in silver (Tartt URL).	Знаменитый Поттер, — сказала она, протянув мне длинные белые пальцы, до костяшек унизанные серебром (Тартт рос. URL).	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	“There’s another bomb,” yelled the attendant without looking at me (Tartt URL).	Там еще одна бомба! — проорал в ответ санитар, даже не взглянув на меня (Тартт рос. URL).	Дієприслівник	Антонімічний переклад
Participle I	Означення	“They really knew how to work this edge, the Dutch painters— ripeness sliding into rot (Tartt URL).	Уж они умели дожать эту грань, голландские художники — как спелость переходит в гниль (Тартт рос. URL).	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	“Wait,” he said, starting into the lobby, to the collection of lost and forgotten umbrellas that he saved in a brass can by the fireplace and re-distributed on rainy days (Tartt URL).	— Погодите! — бросил он, кинувшись в парадное, где в медном коробе у камина лежала огромная коллекция забытых и потерянных зонтов, которые в дождливую погоду обретали новых хозяев (Тартт рос. URL).	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I Participle	Обставина Обставина	“Watch it!” said Goldie, leaping aside as the taxi plowed to a stop—and then	— Осторожно! — крикнул Золотко, отпрыгивая в сторону, когда такси причалило.	Дієприслівник Особова форма	Морфологічна заміна Морфологічна

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
I		<i>observing that my mother had no umbrella</i> (Tartt URL).	<i>Тут он заметил, что у мамы нет зонтика</i> (Тартт рос. URL).	дієслова	заміна
Participle I	Обставина	<i>A drenched crowd of Asian senior citizens surged past, after a crisp stewardessy guide; bedraggled Girl Scouts huddled whispering near the coat check; beside the information desk stood a line of military-school cadets in gray dress uniforms, hats off, clasped hands behind their backs</i> (Tartt URL).	<i>Мимо нас вслед за деловой, похожей на стюардессу женщиной-гидом проищуриала насквозь промокая толпа пожилых азиатов; забрызганные грязью герлскауты, перешептываясь, сгрудились у гардероба; возле стойки справок вытянулась очередь кадетов из военной школы — серая форма, руки за спинами, фуражки долой.</i> (Тартт рос. URL).	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I Герундій Participle I	Означення Додаток Обставина	<i>A glance was exchanged—the heft of which I recognized instantly from our shoplifting days, when we had been able to say Let’s go or here he comes without uttering a word—and Boris, seeming flustered, ran his hands through his hair and looked at me intently</i> (Tartt URL).	<i>Они обменялись взглядами, смысл которого я признал сразу, после нашего-то воровства по супермаркетам, когда мы без единого слова могли сказать: Пошли или Вон он идет, — и Борис, заметно разволновавшись, запустил руки в волосы и пристально на меня</i>	Словосполуч. Не перекладався Не перекладався	Синтаксична заміна Опущення Опущення

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
			взглянул (Тартт рос. URL).		
Participle I	Означення	<i>Above all else: I was worried sick that Mr. Beeman had found out, somehow, that Tom Cable and I had been breaking into empty vacation houses when I went to stay with him out in the Hamptons</i> (Tartt URL).	<i>Помимо всего прочего, я до ужаса боялся, что мистер Биман каким-то образом узнал, что мы с Томом Кейблом залезли в несколько пустых летних коттеджей, когда я гостил у него в Хэмптоне</i> (Тартт рос. URL).	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I Participle I	Обставина Обставина	<i>Agitated, gnawing at my thumbnail, I stared at the cabs flying past Goldie's upraised arm</i> (Tartt URL).	<i>Уставившись на такси, которые пролетали мимо вытянутой руки Золотка, я нервничал и жевал заусенец на большом пальце</i> (Тартт рос. URL).	Підрядне речення Особова форма дієслова	Синтаксична заміна Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>Ah, the smell of old men and desperation," my mother had said wryly, wrinkling her nose as she exited the bar with her shopping bags and caught me by the hand</i> (Tartt URL).	<i>Фу, пахнет старостью и отчаянием. — Мама вышла из бара с пакетами в руках, ухватила меня за руку, криво усмехнулась, сморщила нос</i> (Тартт рос. URL).	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I Participle I	Обставина Обставина	<i>All that remained were a host of holiday movies and intolerable romantic comedies: posters of bedraggled brides,</i>	<i>Оставались только рождественские киношки и невыносимые романтические комедии: на плакатах всклокоченные невесты,</i>	Дієприкметник Дієприкметник	Морфологічна заміна Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>battling bridesmaids, a dismayed dad in a Santa hat with two howling babies in his arms</i> (Tartt URL).	<i>дерущиеся подружки невесты, озадаченный папаша в красном колпаке держит двух орущих младенцев</i> (Тартт рос. URL).		
Герундій Participle I Participle I	Підмет Обставина Обставина	<i>Although—really very irritating to see some bone head sitting there smoking out of a crack pipe and make some pronouncement of how dirty and unsafe, they would never use a needle, you know?</i> (Tartt URL).	<i>Хотя до чего же меня бесят дебилы, которые сосут трубки с крэком и рассуждают про то, какая это, мол, грязь, как это опасно и что они-то никогда колотья не будут, прикинь?</i> (Тартт рос. URL).	Особова форма дієслова Не перекладався Особова форма дієслова	Морфологічна заміна Опущення Морфологічна заміна
Participle I Participle I	Вставний елемент Вставний елемент	<i>And hey—” releasing me, flicking me with thumb and forefinger on the temple—“same glasses on the face?</i> (Tartt URL).	<i>И слушай, — он отпустил меня, чиркнул сложенными щепотью пальцами мне по виску, — очки-то те же?</i> (Тартт рос. URL).	Особова форма дієслова Особова форма дієслова	Морфологічна заміна Морфологічна заміна
Герундій Герундій	Вставний елемент Вставний елемент	<i>And if not for the third thing (meeting and marrying my father—not so lucky as the first two) she would almost certainly have finished her master’s and gone on for her PhD</i> (Tartt URL).	<i>И если бы не третьё (встреча с моим отцом и их свадьба — невелика удача по сравнению с первыми двумя), она совершенно точно получила бы степень магистра, а потом и доктора.</i> (Тартт рос. URL).	Іменник Іменник	Морфологічна заміна Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>And see here especially,” she said,</i>	<i>Особенно здесь, видишь, — сказала она,</i>	Дієприслівник	Морфологічна

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>reaching over my shoulder to trace in the air with her finger, “this passage—the butterfly.” (Tartt URL)</i>	<i>протянув</i> руку у мене из-за плеча, чтобы прочертить форму в воздухе (Tartt рос. URL).		заміна
Participle I	Обставина	<i>And while I still stood unable to believe it, people streaming round us on either side, he laughed and barged forward to throw his arms around me (Tartt URL).</i>	<i>И пока я так стоял, не в силах поверить тому, что случилось, а люди обтекали нас с обеих сторон, он, хохоча, рванул ко мне и заключил в объятия (Tartt рос. URL).</i>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Герундій	Обставина	<i>And, I mean, actually it’s incredible how much you can learn about a painting by spending a lot of time with a reproduction, even not a very good reproduction (Tartt URL).</i>	<i>И в общем-то невероятно, сколько всего можно узнать о картине, если долго-долго смотреть на репродукцию, даже если репродукция не лучшего качества (Tartt рос. URL).</i>	Підрядне речення	Синтаксична заміна
Participle I	Обставина	<i>Apparently I’d inherited it from him and, who knew, maybe Grandpa Decker as well, this violent procreative disgust buzzing loudly in my bloodstream; it felt inborn, wired-in, genetic(Tartt URL).</i>	<i>Похоже, я это от него унаследовал и, как знает, может, от деда Декера — это грохочущее в крови омерзение перед необходимостью размножиться: казалось, что у меня это врожденное, встроенное, генетическое (Tartt рос. URL).</i>	Дієприкметник	Морфологічна заміна
Participle I Participle	Вставний	<i>As we jolted up the avenue (my mother</i>	<i>Пока нас трясло вдоль авеню (мама выглядела</i>	Особова форма	Морфологічна

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
I Participle I Participle I Participle I Participle I	елемент Вставний елемент Означення Обставина Обставина Обставина	<i>looking miserable, clutching at the armrest to brace herself) I stared out the window at the dyspeptic workaday faces (worried-looking people in raincoats, milling in grim throngs at the crosswalks, people drinking coffee from cardboard cups and talking on cell phones and glancing furtively side to side) and tried hard not to think of all the unpleasant fates that might be about to befall me: some of them involving juvenile court, or jail (Tartt URL).</i>	<i>жалко и цеплялась за подлокотник), я глядел в окно на диспептические офисные лица (люди с беспокойными взглядами, одетые в дождевики, мнутя в мрачной уличной толпе, пьют кофе из картонных стаканчиков, говорят по мобильным, искоса поглядывают по сторонам) и изо всех сил старался не думать о бедах, которые меня поджидают: среди них фигурировали суд по делам несовершеннолетних и тюрьма (Tartt рос. URL).</i>	дієслова Особова форма дієслова Прикметник Особова форма дієслова Особова форма дієслова Особова форма дієслова	заіна Морфологічна заіна Морфологічна заміна Морфологічна заміна Морфологічна заміна Морфологічна заміна
Participle I Participle I	Обставина Обставина	<i>At night I lay staring into the dark, fantasizing about a specially built fireproof cabinet where I could lock it away in safety (Tartt URL).</i>	<i>По ночам я пялился в темному, воображал себе специальный встроенный огнеупорный сейф, где она у меня будет надежно храниться (Tartt рос. URL).</i>	Особова форма дієслова Особова форма дієслова	Морфологічна заміна Морфологічна заміна
Participle I	Означення	<i>At the next theater, ten or twelve blocks down, it was the same story: the CIA film had</i>	<i>Еще кварталов десять-двенадцать, другой кинотеатр, но та же история: фильм про</i>	Прикметник	Конкретизація

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>started, as had the well-reviewed biopic of a 1940s leading lady</i> (Tartt URL).	<i>цэрэушников уже начался, и собравший хорошие отзывы байопик про известную актрису сороковых — тоже</i> (Тартт рос. URL).		
Participle I	Обставина	<i>At the T-junction I looked this way and that, not knowing where to turn</i> (Tartt URL).	<i>Дойдя до развилки, я глянул в одну сторону, в другую, не зная, куда свернуть</i> (Тартт рос. URL).	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>Because when I first saw little Blaine?” (sticky-faced, staggering around unattractively at his feet) “and gazed into those big blue eyes?</i> (Tartt URL).	<i>Помню, когда я впервые увидел малютку Блейна — (лицо вымазано чем-то липким, тупо тычется из угла в угол), — и заглянул в его голубые глазищи... в эти чистые голубые глазки... Я как заново родился</i> (Тартт рос. URL).	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Герундій	Додаток	<i>Bollywood pop—turned down to a low, almost subliminal whine—spiraled and sparkled hypnotically, just at the threshold of my hearing</i> (Tartt URL).	<i>Болливудская попса, убавленная до тихого, почти подсознательного нытья, гипнотически свивалась и посверкивала где-то на самом краю моего сознания</i> (Тартт рос. URL).	Іменник	Морфологічна заміна
Герундій Герундій	Підмет Підмет	<i>Breaking and entering was a crime; people went to jail for it</i> (Tartt URL).	<i>Незаконное проникновение в чужой дом — преступление, людей за это в тюрьму сажают</i> (Тартт рос.	Словосполуч. Не перекладався	Цілісне перетворення Опущення

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
			URL).		
Participle I Герундій	Обставина Частина складеного присудку	<i>But at the last moment, starting in the doorway so the bartender glanced over at me, I turned away and kept walking</i> (Tartt URL).	<i>Но в самый последний момент — я уже стоял в дверях, бармен на меня поглядел — я развернулся и ушел</i> (Тартт рос. URL).	Особова форма дієслова Особова форма дієслова	Морфологічна заміна Морфологічна заміна
Герундій Герундій	Означення Означення	<i>But during those years of standing around and pretending to be in college—posing in mock campus settings in stiff pairs and threes, books clutched to her chest—she'd managed to sock away enough money to send herself to college for real: art history at NYU</i> (Tartt URL).	<i>Но за те годы, пока она стояла перед камерой и притворялась, что учится в колледже — в декорациях, изображавших студенческий городок, втиснувшись в кадр вдвоем, втроем, с прижатыми к груди учебниками, — она ухитрилась скопить достаточно денег на настоящую учебу и поступила на историю искусств в Нью-Йоркский университет</i> (Тартт рос. URL).	Особова форма дієслова Особова форма дієслова	Морфологічна заміна Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>But I was blind and deaf to the future; my single, crushing, worry was the meeting at school</i> (Tartt URL).	<i>Но в отношении будущего я был слеп и глух, меня волновала и угнетала только предстоящая встреча в школе</i> (Тартт рос. URL).	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I	Означення	<i>But instead of joining the stream of shoppers</i>	<i>Но вместо того, чтоб смешаться с толпой</i>	Прикметник	Морфологічна

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<p><i>pouring down the stairs to the station I felt so empty and distracted, so lost and tired and unwell, I stopped instead to look in at the dirty window of the Subway Inn, straight across from the loading dock at Bloomingdale's, a time warp straight out of The Lost Weekend and unchanged since my father's drinking days</i> (Tartt URL).</p>	<p>покупателей, которые рекой стекали вниз по ступенькам, я — опустошенный, потерянный, усталый, больной — остановился и заглянул в грязное окошко бара «Подземка», что напротив погрузочной эстакады «Блумингдейла», ну ни дать ни взять — временная петля прямо из «Потерянного уик-энда», с запойных отцовских времен даже не переменялся (Тартт рос. URL).</p>		заміна
Герундій Participle I	Означення Означення	<p><i>But it was impossible to even think of going up there with Reeve like a cat waiting for me to scurry across the floor</i>(Tartt URL).</p>	<p>Но и думать было нечего, чтоб туда пойти, когда Рив, будто кот, так и ждет, что я наконец-то прошмыгну мимо него по полу (Тартт рос. URL).</p>	Підрядне речення Особова форма дієслова	Синтаксична заміна Морфологічна заміна
Participle I Participle I	Обставина Означення	<p><i>But just then—so suddenly that we all jumped—a cab with its light on skidded across the lane to us, throwing up a fan of sewer-smelling water</i> (Tartt URL).</p>	<p>И ровно в ту же секунду — так неожиданно, что мы все аж вздрогнули — такси с зеленым огоньком заскользило прямо к нам, разбрызгивая веером из под колес пахнущую канализацией воду (Тартт рос. URL).</p>	Дієприслівник Дієприкметник + іменник	Морфологічна заміна Синтаксична заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
Герундій	Додаток	<i>But then the second unfortunate thing had happened: because only a few days earlier Grisha had shocked me, thoroughly, by sidling up with a sideways tick of his head when I was alone in the shop and adding up my receipts at the end of the week and saying (Tartt URL).</i>	<i>Но тут как раз приключилась вторая неприятная вещь: буквально за несколько дней до этого Гриша меня здорово напугал — я сидел в магазине один, подсчитывал недельную выручку, а он проскользнул туда, многозначительно подергал головой и сказал (Тартт рос. URL).</i>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Герундій	Додаток			Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина			Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I	Означення	<i>But then two disturbing things had happened in rapid succession (Tartt URL).</i>	<i>Но тут, одна за другой, случились две очень неприятные вещи (Тартт рос. URL).</i>	Прикметник	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>But when, lightheaded and sniffing with cold, I got to the theater on Second and Thirty-Second, the French cop film I wanted to see had already started and so had the mistaken-identity thriller (Tartt URL).</i>	<i>Но когда я — голова кружится, в носу похлюпывает — добрался до кинотеатра на пересечении Второй и Тридцать второй, французский фильм про полицейских уже начался, и тот триллер, где одного мужика с другим перепутали, — тоже (Тартт рос. URL).</i>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>By day I sat on the foot of the bed straining to puzzle out the Dutch-language news on television (which was hopeless, since I knew</i>	<i>Днем я сидел на кровати, изо всех сил пытаюсь разобрать хоть что-то в голландских новостях по телевизору (бесполезно, ведь по-голландски я не</i>	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина			Особова форма дієслова	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<p><i>not a word of Dutch) and when I gave up, I sat by the window staring out at the canal with my camel's-hair coat thrown over my clothes—for I'd left New York in a hurry and the things I'd brought weren't warm enough, even indoors</i> (Tartt URL).</p>	<p>знал ни слова), а затем сдавался, садился к окну и, кутаясь в наброшенное на плечи пальто из верблюжьей шерсти, часами глядел на канал: я уезжал из Нью-Йорка в спешке, и вещи, которые я привез с собой, не спасали от холода даже в помещении (Тартт рос. URL).</p>		
Герундій	Додаток	<p><i>Can we not move forward on what I have proposed to your young partner, since there is no benefit to either of you in continuing this stalemate?</i> (Tartt URL).</p>	<p><i>Не стоит ли нам обсудить предложение, которое я сделал вашему юному партнеру, поскольку ни вам, ни ему эта патовая ситуация не выгодна?</i> (Тартт рос. URL).</p>	Не перекладався	Цілісне перетворення
Participle I Participle I	Обставина Обставина	<p><i>Cars whooshed by in sheets of dirty spray; rain-swollen clouds tumbled high above the skyscrapers, blowing and shifting to patches of clear blue sky, and down below, on the street, beneath the exhaust fumes, the wind felt damp and soft like spring</i> (Tartt URL).</p>	<p><i>Автомобили рассекали пласты грязной воды, набухшие дождем облака теснились над небоскребами, расступаясь и разъезжаясь, чтобы показать клочки чистого голубого неба, а внизу, на улице, под выхлопными газами воздух был влажным и нежным, как весна</i> (Тартт рос. URL).</p>	Дієприслівник Дієприслівник	Морфологічна заміна Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
Participle I Participle I	Означення Означення	<i>Clapping, backing on his heels down the street</i> (Tartt URL).	<i>Захлопал в ладоши, снова понятился вниз по улице</i> (Тартт рос. URL).	Особова форма дієслова Особова форма дієслова	Морфологічна заміна Морфологічна заміна
Participle I Participle I	Означення Означення	<i>Coughing, praying there were no more live wires hanging loose, I patted and groped in the dark as all sorts of loose debris began to patter and shower down in my eyes: gravel, crumbs of plaster, shreds and chunks of god-knows-what</i> (Tartt URL).	<i>Кашляя, молясь, чтобы там только не оказалось еще висящих проводов под напряжением, я шарил руками в темноте, а в глаза мне лез и сыпался мусор: щебень, ломти штукатурки, обрывки и куски бож знает чего</i> (Тартт рос. URL).	Дієприслівник Дієприслівник	Морфологічна заміна Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>Delivery boys from D'Agostino's and Gristede's pushed carts laden with groceries; harried executive women in heels plunged down the sidewalk, dragging reluctant kindergartners behind them; a uniformed worker swept debris from the gutter into a dustpan on a stick; lawyers and stockbrokers held their palms out and knit their</i>	<i>Разносчики из «Д'Агостино» и «Гриstedес» толкали тележки, нагруженные продуктами; измотанные менеджерши на шпильках цокали по тротуарам, таща за собой упирающихся дошкольников; дворник в форменной одежде сметал мусор, выплывший из канав, в совок на длинной ручке; юристы и биржевики выставляли в воздух раскрытые ладони и</i>	Дієприслівник	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>brows as they looked up at the sky</i> (Tartt URL).	<i>морщили брови, взглядывая на небо</i> (Тартт рос. URL).		
Герундій	Частина складеного присудка	<i>Do you think I like coming to your house?</i> (Tartt URL)	<i>Ты что, думаешь, мне нравится к вам домой ездить?</i> (Тартт рос. URL)	Інфінітив	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>Drawing back in surprise</i> (Tartt URL).	<i>Он удивленно отшатнулся</i> (Тартт рос. URL).	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Герундій	Частина складеного присудка	<i>Early every morning while it was still black out, before the extra clerks came on duty and the lobby started filling up, I walked downstairs for the newspapers</i> (Tartt URL).	<i>Рано утром, пока не рассвело, пока не вышел на работу весь персонал и в холле только начинали появляться люди, я спускался вниз за газетами</i> (Тартт рос. URL).	Не перекладався	Цілісне перетворення
Герундій	Частина складеного присудка	<i>Even after I became convinced I'd never heard a phone, that the ringing in my ears had played a trick on me, still I kept looking, locked into the mechanical gestures of searching with an unthinking, robot intensity</i> (Tartt URL).	<i>И даже после того, как я убедил себя, что не слышал никакого телефона, что это звон в ушах я принял за звонок, я продолжал искать, замкнувшись в механических движениях с сосредоточенной тупостью работа</i> (Тартт рос. URL).	Інфінітив	Морфологічна заміна
Герундій	Частина складеного присудка	<i>Even my hand balks at the date; I had to push to write it down, just to</i>	<i>Даже моя рука отдергивается от этой даты, нужно сделать</i>	Інфінітив	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
	присудка	<i>keep the pen moving on the paper</i> (Tartt URL).	усилие, чтобы записать ее, чтобы заставить ручку коснуться бумаги (Тартт рос. URL).		
Participle I Participle I	Обставина Обставина	<i>Everyone was laughing—the kids, a street vendor, a cook in a hair net sitting on a stoop talking on a cell phone</i> (Tartt URL).	<i>Все хохотали — подростки, уличный торговец, повариха с волосами под сеточкой, которая сидела на ступеньках и болтала по мобильному</i> (Тартт рос. URL).	Особова форма дієслова Особова форма дієслова	Морфологічна заміна Морфологічна заміна
Герундій Participle I Participle I Participle I Participle I	Підмет Обставина Обставина Обставина Обставина	<i>Everything came alive in her company; she cast a charmed theatrical light about her so that to see anything through her eyes was to see it in brighter colors than ordinary—I remember a few weeks before she died, eating a late supper with her in an Italian restaurant down in the Village, and how she grasped my sleeve at the sudden, almost painful loveliness of a birthday cake with lit candles being carried in procession from the kitchen, faint circle of light wavering in across the dark ceiling</i>	<i>В ее обществе все оживало, она излучала колдовской театральный свет, так что смотреть на мир ее глазами означало видеть его куда ярче обычного: помню, как мы с ней ужинали в итальянском ресторанчике в Гринич-Виллидж за пару недель до ее смерти и как она ухватила меня за рукав, когда из кухни вдруг вынесли почти что до боли прекрасный праздничный торт с зажженными свечами, как на темном потолке дрожал слабый круг света и как потом торт поставили сиять в центре семейного</i>	Особова форма дієслова Особова форма дієслова Особова форма дієслова Особова форма дієслова Особова форма дієслова	Конкретизація Морфологічна заміна Морфологічна заміна Морфологічна заміна Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<p><i>and then the cake set down to blaze amidst the family, beatifying an old lady's face, smiles all round, waiters stepping away with their hands behind their backs—just an ordinary birthday dinner you might see anywhere in an inexpensive downtown restaurant, and I'm sure I wouldn't even remember it had she not died so soon after, but I thought about it again and again after her death and indeed I'll probably think about it all my life: that candlelit circle, a tableau vivant of the daily, commonplace happiness that was lost when I lost her (Tartt URL).</i></p>	<p><i>торжества, как он расцветил лицо старушки и вокруг засверкали улыбки, а официанты отошли назад, сложив руки за спины — самый обычный праздничный ужин в честь дня рождения, на который можно наткнуться в любом недорогом ресторане в даунтауне, который я бы и не запомнил вовсе, не умри она вскоре, но после ее смерти я снова и снова вспоминал его и, наверное, буду вспоминать всю жизнь: кружок свечного света, живая картинка повседневного обычного счастья, которое я потерял вместе с ней (Тартт рос. URL).</i></p>		
Participle I	Означення	<p><i>Everywhere I looked, every apartment that Kitsey and I went to see, I saw potential hiding places (Tartt URL).</i></p>	<p><i>Куда ни гляну, какую квартиру мы с Китси ни зайдём посмотреть, я везде присматриваю место для тайника (Тартт рос. URL).</i></p>	Іменник	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<p><i>For hours the night before I'd lain awake</i></p>	<p><i>Всю ночь накануне я промучился без сна,</i></p>	Дієприслівник	Морфологічна

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
Participle I Participle I	Обставина Обставина	<i>tortured, flopping back and forth and watching the rain slap in ragged gusts against my windowpane and wondering what to say if confronted</i> (Tartt URL).	<i>ворочаясь с боку на бок, наблюдая, как зубчатые кляксы дождя шлепают по подоконнику, раздумывая, что же сказать, если все выплывет</i> (Тартт рос. URL).	Дієприслівник Дієприслівник	заміна Морфологічна заміна Морфологічна заміна
Герундій Герундій	Додаток Частина складеного присудка	<i>For only by stepping into the middle zone, the polychrome edge between truth and untruth, is it tolerable to be here and writing this at all</i> (Tartt URL).	<i>Потому что, только ступив в эту промежуточную зону, в полихромный просвет между правдой и неправдой, можно было вытерпеть этот мир и написать эти страницы</i> (Тартт рос. URL).	Дієприслівник Інфінітив	Морфологічна заміна Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>Gloomily, I watched the crowd of workers streaming off the crosstown bus, as joyless as a swarm of hornets</i> (Tartt URL).	<i>Я угрюмо смотрел, как толпа рабочих вытекает из городского автобуса — мрачная, как осиный рой</i> (Тартт рос. URL).	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>Goldie called over the roar of the street, stepping out of the way as a taxi splashed round the corner and shut its light off</i> (Tartt URL).	<i>Ах, сударыня, и этот занят, — крикнул нам Золотко через уличный рев, уворачиваясь от такси, которое проплыло за угол и погасило огонек</i> (Тартт рос. URL).	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>Goldie must have noticed this himself, because he glanced over at me (backed up</i>	<i>Золотко, верно, и сам это заметил, потому что глянул на меня (уклончиво прижавшегося к</i>	Дієприкметник	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>evasively against the concrete planter in front of the building, looking anywhere but at her) with an air of slight disapproval (Tartt URL).</i>	<i>бетонной клумбе перед домом, смотревшего во все стороны, но только не на нее) с легким неодобрением (Тартт рос. URL).</i>		
Participle I	Обставина	<i>Gray flocks of pigeons beating soundlessly (Tartt URL).</i>	<i>Взывают беззвучно серые стайки голубей (Тартт рос. URL).</i>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I Герундій Герундій Герундій	Обставина Додаток Додаток Додаток	<i>He might have been anywhere, doing anything: mopping a hospital floor, carrying a gun in some foreign jungle, picking up cigarette butts off the street (Tartt URL).</i>	<i>Он мог быть где угодно и что угодно делать: мыть полы в больнице, продираться с ружьем в руках сквозь какие-нибудь джунгли, подбирать окурки на улицах (Тартт рос. URL).</i>	Інфінітив Інфінітив Інфінітив Інфінітив	Морфологічна заміна Морфологічна заміна Морфологічна заміна Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>He opened it and looked at the card— holding it out at arm's length to peer at it over the top of his glasses, then bringing it in closer (Tartt URL).</i>	<i>Открыл, взглянул на карточку — вытянул руку, вгляделся в нее поверх очков, потом поднес поближе к глазам (Тартт рос. URL).</i>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Герундій	Частина складеного присудка	<i>He stopped drying his glass (Tartt URL).</i>	<i>Он перестал вытирать стакан (Тартт рос. URL).</i>	Інфінітив	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
Participle I	Обставина	<i>He'd pointed out the location van, the equipment being set up in Sheridan Square park (Tartt URL).</i>	<i>Он указал на фургон съёмочной группы, на оборудование, которое расставляли в парке на Шеридан-сквер, отсчитал банкноты, разложил их на столе (Тартт рос. URL).</i>	Підрядне речення	Синтаксична заміна
Participle I	Означення	<i>He's telling you that living things don't last—it's all temporary (Tartt URL).</i>	<i>Он говорит тебе, что живое длится недолго, что все — временно (Тартт рос. URL).</i>	Іменник (субстантив.)	Морфологічна заміна
Participle I	Означення	<i>Heart pounding, unable to believe my luck, I watched her walking rapidly away from me in the white satin trenchcoat (Tartt URL).</i>	<i>Не веря своей удаче, я с колющимся сердцем наблюдал, как ее белый атласный тренч быстро удаляется от меня (Тартт рос. URL).</i>	Дієприкметник	Морфологічна заміна
Participle I	Означення	<i>Hiccupping, I rinsed the blood from my hands and splashed water in my sore eyes (Tartt URL).</i>	<i>Икая, я смыл кровь с рук и поплескал водой в воспаленные глаза. (Тартт рос. URL).</i>	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>Hordes of people on the street, lighted Christmas trees</i>	<i>Толпы народу на улицах, сверкают в вышине на балконах пентхаусов</i>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>sparkling high on penthouse balconies</i>	<i>украшенные гирляндами елки, доносятся из</i>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>and complacent Christmas music</i>	<i>магазинов благодушные рождественские песенки,</i>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Герундій	Означення	<i>floating out of shops, and weaving in and out of crowds I had a</i>	<i>вдруг — странное ощущение, что я уже</i>	Підрядне речення	Синтаксична заміна
Participle	Означення	<i>strange feeling of being</i>	<i>умер, что передвигаюсь в</i>	Підрядне	Синтаксична

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
I Participle I Participle I Participle I Participle I	Обставина Обставина Означення Означення Означення	<p><i>already dead, of moving in a vaster sidewalk grayness than the street or even the city could encompass, my soul disconnected from my body and drifting among other souls in a mist somewhere between past and present, Walk Don't Walk, individual pedestrians floating up strangely isolated and lonely before my eyes, blank faces plugged into earbuds and staring straight ahead, lips moving silently, and the city noise dampened and deafened, under crushing, granite-colored skies that muffled the noise from the street, garbage and newsprint, concrete and drizzle, a dirty winter grayness weighing like stone</i> (Tartt URL).</p>	<p><i>тротуарной серости шире улицы, шире самого города, и душа моя отлепилась от тела, и ее — вместе с другими душами — несет куда-то в тумане между прошлым и настоящим, красный — зеленый, проплывают у меня перед глазами отдельные пешеходы, до странного обособленные, одинокие, подсоединены к наушникам пустые лица, глаза смотрят строго перед собой, губы шевелиются безмолвно — притуплен, прикручен городской шум, под давящим гранитным небом, которое глушит улицы — мусор, газеты, бетон и изморось, увесистый бульжник грязной зимней серости</i> (Тартт рос. URL).</p>	речення Особова форма дієслова Особова форма дієслова Особова форма дієслова Дієприкметник Не перекладався	заміна Морфологічна заміна Морфологічна заміна Морфологічна заміна Морфологічна заміна Цілісне перетворення
Participle I	Означення	<p><i>I cannot recall ever seeing another person who really resembled her</i> (Tartt URL).</p>	<p><i>Я не встречал никого, похожего на нее</i> (Тартт рос. URL).</p>	Особова форма дієслова	Антонімічний переклад

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
Participle I	Обставина	<i>I don't care about the chest—no, no," he said, raising a hand to hush me (Tartt URL).</i>	<i>Нет-нет, — он поднял руку, показывая, чтоб я помолчал (Тартт рос. URL).</i>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Герундій	Підмет	<i>I hadn't done drugs in months but for whatever reason, an evening nodding and unconscious in my bedroom at Hobie's had begun to seem like a perfectly reasonable response to the holiday lights, the holiday crowds, the incessant Christmas bells with their morbid funeral note, Kitsey's candy-pink notebook from Kate's Paperie with tabs reading MY BRIDESMAIDS MY GUESTS MY SEATING MY FLOWERS MY VENDORS MY CHECKLIST MY CATERING (Tartt URL).</i>	<i>Я не употреблял уже довольно давно, но вдруг отчего-то вечернее соскальзывание в неосознанку дома у Хоби, у себя в спальне вдруг показалось мне совершенно логичной реакцией на все эти праздничные огоньки, праздничные толпы, зловещие похоронные нотки неумолчного перезвона рождественских колокольчиков, конфетно-розовый блокнот Китси из «Кейтс Пейпери» с колонками ПОДРУЖКИ НЕВЕСТЫ ГОСТИ РАССАДКА ЦВЕТЫ ОРГАНИЗАТОРЫ СПИСОК ДЕЛ БАНКЕТ (Тартт рос. URL).</i>	Іменник	Морфологічна заміна
Герундій	Додаток		Іменник	Конкретизація	
Герундій	Додаток		Іменник	Морфологічна заміна	
Герундій	Додаток		Іменник	Морфологічна заміна	
Герундій	Частина складеного присудка	<i>I hate to remember how awkward we were with each other that last morning, stiff enough for the doorman to notice; any other time</i>	<i>Ненавижу вспоминать, как натянута мы с ней общались в то утро — настолько, что нашу скованность заметил даже швейцар; будь все</i>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>we would have been talking companionably enough, but that morning we didn't have much to say to each other because I'd been suspended from school</i> (Tartt URL).	<i>по-другому — и мы бы с ней по-дружески болтали, но в то утро нам было нечего сказать друг другу, потому что меня временно отстранили от занятий</i> (Тартт рос. URL).		
Participle I Participle I Participle I	Означення Обставина Означення	<i>I remembered my mom and me losing my dad at Bloomingdale's once, and how—mysteriously to me, at the time—she'd known to leave the store and walk straight across the street and find him here, throwing back four-dollar shots with a wheezy old Teamster and a bandanna-wearing senior who looked homeless</i> (Tartt URL).	<i>Я вспомнил, как мы с мамой однажды потеряли отца в «Блумингсдейле» и как она — для меня тогда это было загадкой — отчего-то знала, что он найдется, если выйти из магазина, перейти улицу и зайти сюда, где отец накачивался стопками по четыре доллара вместе с хрипатым старым дальнбойщиком и бездомного вида стариканом в бандане</i> (Тартт рос. URL).	Особова форма дієслова Не перекладався Не перекладався	Морфологічна заміна Опущення Опущення
Герундій	Частина складеного присудку	<i>I said, when he kept on looking at me</i> (Tartt URL).	<i>Пару місяців... — нарешті відповів я, тому що Хоби не сводил с меня глаз</i> (Тартт рос. URL).	Словосполуч.	Антонімічний переклад
Герундій	Додаток	<i>I say "breaking" though we hadn't forced a lock or done any damage</i> (Tom's mother was a real	<i>Я сказал «залезли», хоть мы и не вскрывали замков, и ничего не ломали (мать Тома работала агентом по</i>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>estate agent; we let ourselves in with spare keys lifted from the rack in her office)</i> (Tartt URL).	<i>недвижимости, и мы открывали двери запасными ключами, утянутыми из ее офиса)</i> (Тартт рос. URL).		
Participle I	Обставина	<i>I spent an unreasonable amount</i>	<i>Непростительно много времени я провел,</i>	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>of time scrutinizing a tiny pair of gilt-framed oils hanging over the</i>	<i>разглядывая пару крохотных картинок маслом, висевших над</i>	Дієприкметник	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>bureau, one of peasants skating on an ice-pond by a church, the other a sailboat flouncing on a choppy winter sea: decorative copies, nothing special, though I studied them as if they held, encrypted, some key to the secret heart of the old Flemish masters</i> (Tartt URL).	<i>бюро: на одной крестьяне катались возле церкви на коньках по затянтому льдом пруду, на другой неспокойное зимнее море подбрасывало лодку — картинки для декора, ничего особенного, но я изучал их так, будто в них был зашифрован ключ к самым сокровенным таинствам старых фламандских мастеров</i> (Тартт рос. URL).	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Герундій	Додаток	<i>I started off loving the bird, the way you'd</i>	<i>Сначала я полюбила птицу, ну, как домашнее</i>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Герундій	Додаток	<i>love a pet or something, and ended up loving the way he was painted</i> (Tartt URL).	<i>животное, что-то вроде того, а потом влюбилась в то, как она была написана</i> (Тартт рос. URL)	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>I trailed behind my mother as she zigzagged from portrait</i>	<i>Я следовал за мамой, пока она зигзагами перемещалась от</i>	Особова форма дієслова Особова форма	Морфологічна заміна Морфологічна

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
Participle I	Обставина	<i>to portrait, much faster than she usually went through an exhibition, from flowers to card tables to fruit, ignoring a great many of the paintings (our fourth silver tankard or dead pheasant) and veering to others without hesitation (Tartt URL)</i>	<i>портрета к портрету, гораздо быстрее, чем обычно на выставках — от цветов к ломберным столам, к фруктам; много картин она просто пропускала (четвертая по счету серебряная кружка или мертвый фазан), к каким-то сворачивала без промедления (Tartt рос. URL).</i>	дієслова	заміна
Participle I	Обставина	<i>I tripped; I fell over my feet; I got up again, still hiccupping, and ran down the endless hall (Tartt URL).</i>	<i>Я споткнулся, шлепнулся, снова вскочил, все еще икая, и помчался по бесконечному коридору (Tartt рос. URL).</i>	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>I turned to find a ripe, heavyset, broadly smiling black man with a gold tooth in front, who pressed a card into my hand: TATTOOS BODY ART PIERCING (Tartt URL).</i>	<i>Я обернулся и увидел смачного чернокожего крепьшиа с широкой улыбкой и золотым зубом, который всучил мне визитку: ТАТУ, ПИРСИНГ, БОДИ-АРТ (Tartt рос. URL).</i>	Іменник	Морфологічна заміна
Герундій	Частина складеного присудка	<i>I walked right by the stop on Fifty-First Street, and the Forty-Second stop, and still I kept going to clear my head (Tartt URL).</i>	<i>Я прошагал мимо остановки на Пятьдесят первой улице, потом мимо остановки на Сорок второй и шел дальше, не останавливаясь, чтобы развеяться (Tartt рос. URL).</i>	Особова форма дієслова	Додавання

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
Герундій Герундій	Означення Означення	<i>I was not very excited at the prospect of a lot of pictures of Dutch people standing around in dark clothes, and when we pushed through the glass doors—from echoing halls into carpeted hush—I thought at first we'd gone into the wrong hall (Tartt URL).</i>	<i>Меня не слишком вдохновляла перспектива разглядывать кучу картин с голландцами в темной одежде, и поэтому, когда мы толкнули стеклянную дверь — из гулко́го холла понав в ковролиновую тишину, — я поначалу подумал, что мы ошиблись залом (Tartt рос. URL).</i>	Не перекладався Прикметник	Цілісне перетворення Морфологічна заміна
Participle I Participle I Participle I Participle I	Обставина Обставина Обставина Обставина	<i>I was reaching guiltily into my pockets for some money—the money clip Kitsey had given me was too tight, I was having a hard time getting the bills out, as I fumbled I was aware of everyone looking at me and then—“hey!” I cried, stepping back, as the dog snarled and lunged, snapping and catching the hem of my pants leg in its needlelike teeth (Tartt URL).</i>	<i>Я виновато полез за деньгами — Китси подарила мне слишком тугой зажим для банкнот, я никак не мог вытащить купюру, копался в кармане и чувствовал, как на меня все смотрят, а потом — «Эй!», вскрикнул я, отшатнувшись, когда пес зарычал и кинулся на меня, щелкнув зубами, вцепившись игольчатыми зубками мне в штанину (Tartt рос. URL).</i>	Словосполуч. Особова форма дієслова Дієприслівник Дієприслівник Дієприслівник	Антонімічний переклад Морфологічна заміна Морфологічна заміна Морфологічна заміна Морфологічна заміна
Герундій Participle I	Додаток Обставина	<i>I LIKE TO THINK of myself as a perceptive person (as I suppose we all do) and in setting</i>	<i>Хотелось бы думать, что я человек, не лишенный интуиции (ну а кто себя таковым не</i>	Інфінітив Дієприкметник	Конкретизація Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>all this down, it's tempting to pencil a shadow gliding in overhead</i> (Tartt URL).	<i>считает), поэтому соблазн вписать сюда тень, сгущающуюся над нашими головами, очень велик</i> (Тартт рос. URL).		
Participle I	Обставина	<i>I'd been shut up in my hotel for more than a week, afraid to telephone anybody or go out; and my heart scrambled and floundered at even the most innocent noises: elevator bell, rattle of the minibar cart, even church clocks tolling the hour, de Westertoren, Krijtberg, a dark edge to the clangor, an inwrought fairy-tale sense of doom</i> (Tartt URL).	<i>Уже больше недели я безвылазно сидел в отеле, боясь позвонить кому-нибудь или выйти из номера, и сердце у меня трепыхалось и подпрыгивало от самых невинных звуков: звяканья лифта, дребезжания тележки с бутылочками для минибара, и даже колокольный звон, доносившийся из церкви Крейтберг и с башни Вестерторен, звучал мрачным лязганьем, возвещая, будто в сказке, о грядущей гибели</i> (Тартт рос. URL).	Не перекладався	Опущення
Participle I	Обставина	<i>I'd seen him hanging about the shop before</i> (Tartt URL).	<i>Я уже видел его возле магазина</i> (Тартт рос. URL).	Не перекладався	Опущення
Participle I	Обставина	<i>I'd spotted him four or five times subsequently, or someone who looked like him, lingering out front during business</i>	<i>Я видел его четыре или пять раз кряду, ну или кого-то на него похожего — он вечно околачивался у входа в рабочие часы</i>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>hours</i> (Tartt URL).	(Тартт рос. URL).		
Герундій Participle I	Частина складеного присудку Обставина	<i>I'd stood waiting inside the doorway, overpowered by the waft of stale beer and fascinated by the warm secretive dark of the place, the Twilight Zone glow of the jukebox and the Buck Hunter arcade game blinking away in the depths</i> (Tartt URL).	<i>Я ждал ее в дверях, оглушенный вонью прокисшего пива, замороженный тайной, темной теплотой этого места, посверкиванием — как из Сумеречной зоны — музыкального проигрывателя, перемигиванием в темноте игрового автомата со стрелялкой «Охотник на оленей»</i> (Тартт рос. URL).	Особова форма дієслова Іменник	Морфологічна заміна Морфологічна заміна
Participle I Participle I Герундій	Обставина Обставина Додаток	<i>I'd thought, having successfully escaped the bar, I might see a movie—that maybe the solitude of a movie theater would set me aright, some near-empty afternoon showing of a film ending its popular run</i> (Tartt URL).	<i>Я думал, раз уж я такой молодец и не пошел в бар, может, в кино схожу — может, кинозальное уединение поставит меня на ноги, какой-нибудь полупустой послеобеденный сеанс фильма, который вот-вот выйдет из проката</i> (Тартт рос. URL).	Особова форма дієслова Іменник Не перекладався	Антонімічний переклад Морфологічна заміна Цілісне перетворення
Герундій	Додаток	<i>I'm sure the last thing Mathilde wants is an art book but it'll be hard for her to complain much about it without sounding stupid</i> (Tartt URL).	<i>Уверена, что Матильда меньше всего на свете хочет получить в подарок книгу по искусству, но жаловаться она вряд ли будет, чтобы не выставит себя душой</i> (Тартт рос. URL)	Підрядне речення	Антонімічний переклад

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
Герундій Герундій	Частина складеного присудку Додаток	<i>I've started throwing away the letters without opening them</i> (Tartt URL).	<i>Я уже выбрасываю его письма, не читая</i> (Тартт рос. URL).	Особова форма дієслова Дієприслівник	Морфологічна заміна Антонімічний переклад
Герундій	Додаток	<i>In fact, she was half Irish, half Cherokee, from a town in Kansas near the Oklahoma border; and she liked to make me laugh by calling herself an Okie even though she was as glossy and nervy and stylish as a racehorse</i> (Tartt URL).	<i>На самом деле же она была наполовину ирландкой, наполовину чероки, родом из канзасского городка на границе с Оклахомой; она любила смешить меня, говоря про себя «оки-доки», хотя вся была лощеная, нервная, тонкая, будто скаковая лошадь</i> (Тартт рос. URL).	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I	Означення	<i>In the back of the room was a jumble of rolling garment racks with lots of plastic garment bags hanging off them, like racks by the service elevators at Bendel's or Bergdorf's</i> (Tartt URL).	<i>В самом конце ее сгрудилась куча передвижных вешалок, с которых свисали охапки пластиковых чехлов для одежды — такие же вешалки стояли возле служебных лифтов в «Бергдорфе» или «Бенделе»</i> (Тартт рос. URL).	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I	Означення	<i>In the past I'd Googled Boris for the hell of it—never a whisper—but then I'd never envisioned Boris as having any kind of a</i>	<i>Я раньше, бывало, часто гуглил Бориса, ну а вдруг что, но нет, ни строчки, правда, я никогда и не думал, что у Бориса жизнь сложится как-то</i>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>life that might be traceable online</i> (Tartt URL).	<i>так, что ее можно будет отследить в интернете</i> (Тартт рос. URL).		
Participle I	Обставина	<i>Inside: same grimy red walls, sticky tables, broken floor tiles, strong Clorox smell, and a concave bartender with a rag over his shoulder pouring a drink for a bloodshot solitary at the bar</i> (Tartt URL).	<i>Внутри: все те же засаленные грязные стены, липкие столики, битая плитка на полу, вонь «Клорокса» и изнуренный бармен с тряпкой через плечо наливает выпить одинокому красноглазика у стойки</i> (Тартт рос. URL).	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Герундій Герундій Герундій	Вставний елемент Частина складеного присудка Додаток	<i>It had all started, or begun to snowball rather, when my father had run off and left my mother and me some months before; we'd never liked him much, and my mother and I were generally much happier without him, but other people seemed shocked and distressed at the abrupt way he'd abandoned us (without money, child support, or forwarding address), and the teachers at my school on the Upper West Side had been so sorry for me, so eager to extend</i>	<i>Все началось, а скорее понеслось вниз по наклонной за пару месяцев до этого, когда отец бросил нас с мамой; мы с ней никогда его особенно не любили и в общем-то без него были куда счастливее, но все вокруг приходили в ужас, узнав, как внезапно он исчез (не оставив нам ни денег, ни алиментов, ни обратного адреса), и мои учителя в школе в Верхнем Вест-Сайде так жалели меня, так рвались оказать поддержку и проявить понимание, что мне — ученику-стипендиату —</i>	Прикметник Іменник Підрядне речення	Морфологічна заміна Морфологічна заміна Синтаксична заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<p><i>their understanding and support, that they'd given me—a scholarship student—all sorts of special allowances and delayed deadlines and second and third chances:</i></p> <p>feeding out the rope, over a matter of months, until I'd managed to lower myself into a very deep hole (Tartt URL).</p>	<p>позволяли многое: сдавать работы с опозданием, по два-три раза переписывать контрольные, и на такой вот веревочке, которая вилась месяцами, я ухитрился спустить себя в глубокую дыру (Tartt рос. URL).</p>		
Participle I	Обставина	<p><i>It smelled like someone had been changing dirty diapers back there or maybe even taken an actual shit, and then tried to cover it up with a bunch of coconut air freshener that smelled like suntan lotion (Tartt URL).</i></p>	<p>Пахло так, будто на заднем сиденье ребенка меняли грязные подгузники, а может быть, там и в самом деле кто-то обосрался, и вонь потом попытались замаскировать букетом освежителей воздуха с кокосовым ароматом, которые пахли кремом для загара (Tartt рос. URL).</p>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I Participle I	Означення Обставина	<p><i>It was Christmas, lights twinkling on the canal bridges at night; red-cheeked dames en heren, scarves flying in the icy wind, clattered down the cobblestones</i></p>	<p>Было Рождество, мосты через каналы по вечерам посверкивали огоньками, громыхали по булыжным мостовым велосипеды с привязанными к багажникам елками,</p>	Особова форма дієслова Дієприкметник	Морфологічна заміна Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>with Christmas trees lashed to the backs of their bicycles</i> (Tartt URL).	<i>которые везли румяные дамен en heren в развевающихся на ледяном ветру шарфах</i> (Тартт рос. URL).		
Participle I	Обставина	<i>It was months since I'd been out to Tom's but though I tried to tell myself that Mr. Beeman couldn't possibly know about us going into those houses—how could he know?—my imagination was flying and darting around in panicked zig-zags</i> (Tartt URL).	<i>С тех пор как я гостил у Тома, прошло уже несколько месяцев, но как бы я ни старался убедить себя, что про дома, куда мы лазили, мистер Биман, конечно же, не знает — да и откуда он мог узнать, — мое воображение билось и металось у меня в голове паническими зигзагами</i> (Тартт рос. URL).	Особова форма дієслова	Конкретизація
Герундій	Означення	<i>It was stupid to worry that Reeve would follow through on his threat of calling the law, since—I reminded myself of it, again and again—his only chance of obtaining the painting for himself was to leave me at liberty to retrieve it</i> (Tartt URL).	<i>Хотя глупо было тревожиться из-за того, что Рив ее выполнит и пойдет в полицию, потому что — я снова и снова твердил себе это — он может заполучить картину, только если я смогу спокойно изъять ее из хранилища</i> (Тартт рос. URL).	Особова форма дієслова Інфінітив	Морфологічна заміна Морфологічна заміна
Герундій	Означення	<i>It's clear, from the stillness she emanates in pictures, how much she mistrusted the</i>	<i>По той оцепенелости, которой так и веет от ее фотографий, сразу видно, насколько она не</i>	Не переладався	Опущення

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>camera; she gives off a watchful, tigerish air of steeling herself against attack (Tartt URL).</i>	доверяла камере; в ней чувствуется пристальное внимание тигра, который весь схватывается сталью перед прыжком (Тартт рос. URL).		
Герундій	Підмет	<i>Just thinking about that night at the Goldfarbs' made me want to be so wrecked I couldn't walk straight (Tartt URL).</i>	Стоило только вспомнить про тот вечер у Голдфарбов, и мне захотелось нализаться так, чтоб на ноги встать было нельзя (Тартт рос. URL).	Інфінітив	Морфологічнав заміна
Participle I Participle I	Обставина Обставина	<i>Kitsey unexpectedly thrusting a friend's newborn at me—me in all sincere horror leaping back as if from a lighted match (Tartt URL).</i>	<i>Китси неожиданно сует мне под нос подружьиного младенчика, а я с искренним ужасом отпрыгиваю от него, как от зажженной спички (Тартт рос. URL).</i>	Особова форма дієслова Особова форма дієслова	Морфологічнав заміна Морфологічнав заміна
Participle I Participle I Participle I	Обставина Обставина Обставина	<i>Like a drunk, I staggered through the rubbish—weaving and plowing, stepping high-kneed over objects, muddling through bricks and concrete and shoes and handbags and a whole lot of charred bits I didn't want to see too closely (Tartt URL).</i>	<i>На заплетающихся ногах, будто пьяный, я пробрался сквозь развалины — проталкиваясь, вворачиваясь вперед, высоко задирая ноги, волоча их по кирпичам, мимо тувель, сумочек и куч обугленных комков, в которые я не хотел всматриваться. (Тартт рос. URL).</i>	Дієприслівник Дієприслівник Не перекладався	Морфологічнав заміна Морфологічнав заміна Цілісне перетворення

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
Participle I Participle I	Обставина Означення	<i>Live by the sword, die by the sword, said Boris briskly, hitting the button on his very professional-looking medical tourniquet with his chin as he was pushing up his sleeve (Tartt URL).</i>	<i>Поднявший меч, от меча и погибнет, деловито сказал Борис, прижав подбородком зажим на медицинского вида жгуте, задирая повыше рукав (Tartt рос. URL).</i>	Дієприслівник Прикметник + іменник	Морфологічна заміна Конкретизація
Participle I	Означення	<i>Muscle guys walking paired pit bulls, inked-up Bettie Page girls in wiggle dresses, stumblebums with drag-hemmed pants and Jack O’Lantern teeth and taped-up shoes (Tartt URL).</i>	<i>Накачанные мужики выгуливают парочку питбулей, идут зататуированные телочки в платьицах-карандашах а-ля Бетти Пейдж, бомжи — разлохмаченные итанины, зубы через один, как у хэллоуинской тыквы, замотанные скотчем ботинки (Tartt рос. URL).</i>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Герундій Participle I Participle I Participle I	Додаток Означення Обставина Означення	<i>My dad too had been wildly squeamish around pregnant women (had in fact been fired from a job for one too many ill-advised remarks; those breeder cracks hadn’t gone over too well at the office) and, far from the conventional “melting into goo” wisdom, he’d never</i>	<i>Отца от беременных тоже до смерти тошило (его, кстати, однажды уволили с работы за очередное неуместное замечание на этот счет, шуточки про свиноматок в офисе как-то не пошли), и какое там всеобщее «растекание в сопли», он не переносил ни детей, ни младенцев, не говоря уже</i>	Іменник Прикметник + іменник Підрядне речення Не перекладався	Морфологічна заміна Синтаксична заміна Синтаксична заміна Цілісне перетворення

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>been able to stand kids or babies either, much less the whole doting-parent scene, dumbly-smiling women feeling up their own bellies and guys with infants bound to their chests, would go outside to smoke or else skulk darkly at the margins looking like a drug pusher whenever he was forced to attend any sort of school event or kiddie party</i> (Tartt URL).	<i>о счастливых семейных сценах, когда женщины с дебильными улыбками начинали наглаживать животы, а мужики прижимали к груди детишек, он выскакивал покурить или, особенно если оказывался на школьном празднике или детской вечеринке, мрачно забивался в угол и торчал там с таким видом, будто наркотики толкать собирался</i> (Тартт рос. URL).		
Герундій	Додаток	<i>My moods were a slingshot; after being locked-down and anesthetized for years my heart was zinging and slamming itself around</i> (Tartt URL).	<i>Я выстреливал чувствами, как из рогатки, мое сердце, запертое и обездвиженное на долгие годы, теперь описывало в груди круги</i> (Тартт рос. URL).	Дісприкметник	Морфологічна заміна
Герундій	Додаток	<i>My mother hated smoking</i> (Tartt URL)	<i>А курение моя мать терпеть не могла</i> (Тартт рос. URL)	Іменник	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>Myriam, glancing at me, said something in Ukrainian</i> (Tartt URL).	<i>Мириам глянула на меня, сказала что-то по-украински</i> (Тартт рос. URL).	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Герундій	Підмет	<i>Nodding the night away</i> (Tartt URL).	<i>Продремать всю ночь</i> (Тартт рос. URL).	Інфінітив	Морфологічна

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
					заміна
Participle I	Обставина	<i>Not knowing what to do, I started walking down St. Mark's toward Tompkins Square (Tartt URL).</i>	<i>Не зная, что делать, я зашагал по Сент-Марк в сторону Томпкинс-сквер (Тартт рос. URL).</i>	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I	Означення	<i>Often—amidst the crackle of strewn newspapers—I drifted in and out of sleep, and my dreams for the most part were muddied with the same indeterminate anxiety that bled through into my waking hours: court cases, luggage burst open on the tarmac with my clothes scattered everywhere and endless airport corridors where I ran for planes I knew I'd never make (Tartt URL).</i>	<i>То и дело — под хруст разбросанных вокруг газет — я засыпал и просыпался, и сны мои по большей части были пропитаны той же бесформенной тревогой, которой кровоточило мое бодрствование: залы суда, лопнувший на взлетной полосе чемодан, моя одежда повсюду и бесконечные коридоры в аэропортах, по которым я бежу на самолет, зная, что никогда на него не успею (Тартт рос. URL).</i>	Іменник	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>Oh, sometimes it takes us guys a while," said Race Goldfarb</i>	<i>Ну, знаешь, нам-то, мужикам, бывает, надо пообвыкнуться, —</i>	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>complacently, observing my</i>	<i>самодовольно заметил Рейс Голдфарб, увидев,</i>	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>discomfort, raising his voice above infants</i>	<i>что я не в своей тарелке, повысив голос, чтоб</i>	Іменник	Морфологічна заміна
Participle I		<i>wailing and tumbling in a nanny-supervised</i>	<i>переорать возню и вой младенцев в охраняемом</i>	Іменник	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
I	Обставина	<i>area of the living room</i> (Tartt URL).	няньками <i>уголке гостинной</i> (Тартт рос. URL).		заміна
Participle I	Означення	<i>Once—it had scared me, badly—I'd seen a guy who looked like him lingering out in front of the Barbours' building</i> (Tartt URL).	<i>Однажды — и я тогда до смерти перепугался — мне показалось, что я заметил его возле дома Барбуров</i> (Тартт рос. URL).	<i>Не перекладався</i>	Опущення
Participle I	Означення	<i>Or, rather, seen me standing around with Tom Cable while he smoked, which at my school amounted to practically the same offense</i> (Tartt URL).	<i>Точнее, видел, как я стоял рядом с Томом Кейблом, пока он курил, что в моей школе практически приравнивалось к курению</i> (Тартт рос. URL).	<i>Підрядне речення</i>	<i>Синтаксична заміна</i>
Participle I	Означення	<i>People coursed and surged around me blindly: cops, firemen, guys in hard hats, an elderly man cradling a broken elbow and a woman with a bloody nose being shoed toward Seventy-Ninth Street by a distracted policeman</i> (Tartt URL).	<i>Вокруг меня слепотыкались, вертелись люди: полицейские, пожарные, мужики в касках, пожилой мужчина держится за сломанный локоть, полицейский рассеянно подталкивает женщину с разбитым носом в направлении Семьдесят девятой улицы</i> (Тартт рос. URL).	<i>Особова форма дієслова</i>	<i>Морфологічна заміна</i>
Participle I Participle	Обставина Обставина	<i>Politely I stood around their antique farm tables, drinking myself into a stupor as they</i>	<i>Я вежливо стоял возле их деревенских столов под старину и надирался в клинч, пока они</i>	<i>Особова форма дієслова</i> <i>Не</i>	<i>Морфологічна заміна</i> <i>Цілісне</i>

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
I Participle I Герундій Participle I	Означення Додаток Означення	<p><i>chatted about their country houses, their co-op boards, their school districts, their gym routines—that’s right, seamless transition from breast feeding although we’ve had some big changes in the nap schedule lately, our oldest just starting pre-K and the fall color in Connecticut is stunning, oh yes, of course, we all have our annual trip with the girls but you know these boys’ trips we do twice a year, out to Vail, down to the Caribbean, last year we went fly-fishing in Scotland and we hit some really outstanding golf courses—but oh, that’s right, Theo, you don’t golf, you don’t ski, you don’t sail, do you (Tartt URL).</i></p>	<p><i>трещали про свои загородные дома, управляющие компании, выбор школ и спортивные тренировки — да-да, от груди отлучили без проблем, а вот с дневным сном у нас теперь все переигралось, старшенький вот-вот пойдет в ясли, до чего же красиво в Коннектикуте осенью, о да, разумеется, мы с девочками туда выбираемся раз в год, но, знаешь, мы вот с парнями туда два раза в год ездим, в Вейл, на Карибы, в прошлом году ездили в Шотландию, рыбачить на мушку, а мы тут наткнулись на потрясающее поле для гольфа — ой, да, Тео, ты же в гольф не играешь, и не катаешься на лыжах, и под парусом тоже не ходишь, верно? (Tartt рос. URL).</i></p>	<p>перекладавчя</p> <p>Особова форма дієслова</p> <p>Інфінітив + іменник</p> <p>Прикметник</p>	<p>перетворення</p> <p>Морфологічна заміна</p> <p>Синтаксична заміна</p> <p>Конкретизація</p>
Participle I	Обставина	<p><i>Right,” I said, thinking of the heavyset guy I’d seen out my window (Tartt URL).</i></p>	<p><i>Ясно, — сказал я, сразу вспомнив крепыша, которого видел тогда в окне (Tartt рос. URL).</i></p>	Дієприслівник	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
Participle I	Обставина	<i>Rubbing his hands</i> (Tartt URL).	<i>Потер</i> ладони одна о другую (Тартт рос. URL).	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Герундій	Означення	<i>Scared to drive out to Borough Park to meet with my cousin Genka for some business he got going—afraid of getting these guys on me</i> (Tartt URL).	Боюсь теперь в Боро-Парк ехать, я там забился встретиться с моим двоюродным братаном Генкой, у нас с ним кой-какой бизнес наклеивается — боюсь, сядут мне на хвост (Тартт рос. URL).	Не перекладався	Цілісне перетворення
Герундій	Іменник	<i>Sergio-seldom in the office, though often in the society pages with people like Donatella Versace – was the multimillionaire owner of my mother’s firm; “discussing things with Sergio” was akin to asking: “What would Jesus do?”</i> (Tartt URL)	Серджио, который редко появлялся в офисе, все чаще — на страницах светской хроники вместе с людьми вроде Донателлы Версаче, был multimillionerом и владельцем агентства, где работала мама, «обсудить с ним что-то» все равно что спросить: «А что бы сделал Иисус на моем месте?» (Тартт рос. URL)	Інфінітив	Морфологічне заміна
Герундій	Додаток	<i>She was good at what she did; she preferred working behind the camera rather than in front of it; and I knew she got a kick out of seeing her work on</i>	Получалось у нее хорошо, находится за камерой ей нравилось больше, чем перед ней, и я знал, что ей приятно видеть свои работы на плакатах в подземке или на	Інфінітив	Морфологічне заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>subway posters and on billboards in Times Square (Tartt URL).</i>	<i>рекламных цитах на Таймс-сквер (Tartt рос. URL).</i>		
Participle I Participle I	Обставина Обставина	<i>She'd been up until two-thirty the night before, her face tense in the glow of the computer, writing emails and trying to clear the decks for her morning out of the office (Tartt URL).</i>	<i>Ночью она до половины третьего сидела за компьютером — монитор высвечивал ее напряженное лицо — и писала письма, пытаясь как-то разгрести дела на время своего отсутствия (Tartt рос. URL).</i>	Особова форма дієслова Дієприслівник	Морфологічна заміна Морфологічна заміна
Participle I Participle I	Означення Означення	<i>Snapping his fingers, cab speeding by (Tartt URL).</i>	<i>Щелкнул пальцами, такси пронеслось мимо (Tartt рос. URL).</i>	Особова форма дієслова Особова форма дієслова	Морфологічна заміна Морфологічна заміна
Participle I	Означення	<i>Some of the offices were modern and spare; others were crowded and dirty-looking, with untidy stacks of paper and books (Tartt URL).</i>	<i>Одни кабинеты были просторными и современными, другие — тесными и неприбранными, с наваленными в беспорядке стопками бумаг и книг (Tartt рос. URL).</i>	Дієрикетник	Морфологічна заміна
Герундій	Означення	<i>Somehow, mysteriously, in the process of crossing Union Square, swept along in a dark eddy that had hit me from nowhere, I'd arrived at</i>	<i>Каким-то загадочным образом, пока я шел через Юнион-сквер, пока несея в ни с того, ни с сего подрубившем меня вихре черноты, я вдруг придумал, что надо</i>	Особова форма дієслова	Генералізація

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>the decision to call Jerome (Tartt URL).</i>	<i>позвонить Джерому (Тартт рос. URL).</i>		
Participle I Participle I	Обставина Обставина	<i>Sometimes it was fun, she said, but mostly it wasn't: swimsuits in January, shivering from flu; tweeds and woolens in summer heat, sweltering for hours amid fake autumn leaves while a studio fan blew hot air and a guy from makeup darted in between takes to powder the sweat off her face (Tartt URL).</i>	<i>Иногда было весело, рассказывала она, но только иногда; в январе они снимались в купальниках, дрожжа от гриппозного озноба, а летом жарились в твиде и трикотаже среди искусственных осенних листьев — вентилятор гонял туда-сюда горячий воздух, а визажист метался между кадрами, чтобы успеть запудрить пот у нее на лице (Тартт рос. URL).</i>	Дієприслівник Особова форма дієслова	Морфологічна заміна Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>Stepping back quickly—the light had changed, I'd almost walked in front of a car—I reeled and nearly slipped (Tartt URL).</i>	<i>Быстро отскочив назад — загорелся красный, и я чуть было не выскочил под машину, — я поскользнулся и чуть не упал (Тартт рос. URL).</i>	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>Such dark rings!" tracing a fingertip under one eye (Tartt URL).</i>	<i>И темные круги! — Он провел пальцем под глазом (Тартт рос. URL).</i>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>Thanks to my fever I had a lot of weird and extremely vivid dreams, sweats where I</i>	<i>Из-за лихорадки мои сны были странными и до невероятного реальными, и я бился в поту, не зная,</i>	Дієприслівник	Антонімічний переклад

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>thrashed around hardly knowing if it was day or night, but on the last and worst of these nights I dreamed about my mother: a quick, mysterious dream that felt more like a visitation (Tartt URL).</i>	<i>какое теперь время суток, но в ту, последнюю, в самую ужасную ночь я увидел во сне маму: быстрое, загадочное видение, будто визит с того света (Тартт рос. URL).</i>		
Participle I	Означення	<i>That exotic character unfortunately comes out a little too stark and unforgiving in photographs—her freckles covered with makeup, her hair pulled back in a ponytail at the nape of her neck like some nobleman in The Tale of Genji—and what doesn't come across at all is her warmth, her merry, unpredictable quality, which is what I loved about her most (Tartt URL).</i>	<i>Ее экзотическая природа на фото, к сожалению, получалась слишком резкой и безжалостной — веснушки спрятаны под слоем тональника, волосы собраны в низкий хвост, будто у благородного мужа из «Повести о Гэндзи», — и за кадром оставалась вся ее теплота, вся ее веселая непредсказуемость, которую я так любил в ней (Тартт рос. URL).</i>	<i>Не перекладавця</i>	<i>Цілдівне перетворення</i>
Participle I	Означення	<i>The background—a rich chocolate black—had a complicated warmth suggesting crowded storerooms and history, the passage of time (Tartt</i>	<i>Фон — насыщенный шоколадно-черный — излучал затейливое тепло, отдававшее набитыми кладовыми и историей, ходом времени (Тартт рос. URL).</i>	<i>Дісприкметник</i>	<i>Морфологічна заміна</i>

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		URL).			
Герундії	Додаток	<i>The bartender dealt from behind the counter to patrons who didn't mind paying double for not having to buy on the street</i> (Tartt URL).	Якобы барменша там толкала постоянным клиентам из-под прилавка, если те готовы были платить вдвое за то, что не берут товар на улице (Тартт рос. URL).	Інфінітив	Морфологічна заміна
Participle I Participle I	Означення Обставина	<i>The constant invitations and gatherings were wearing me down: brightly-shifting whirlwinds of her friends, crowded evenings and hectic weekends that I weathered with my eyes squeezed shut and clutching on for dear life: Linsey?</i> (Tartt URL).	Меня уже вымотали бесконечные приглашения и сборища: мельтешащий водоворот ее друзей, многолюдные вечера, лихорадочные выходные, которые я выносил, крепко зажмурившись, напрягаясь из последних сил: Линси? (Тартт рос. URL).	Дієприкметник Дієприслівник	Морфологічна заміна Морфологічна заміна
Герундії	Означення	<i>The envelope, interestingly, had the look of having been steamed open and resealed—by Mrs. Barbour?</i> (Tartt URL).	Примечательно, что конверт выглядел так, будто его кто-то отпарил и вскрыл — миссис Барбур? (Тартт рос. URL).	Підрядне речення	Синтаксична заміна
Participle I Participle I	Означення Означення	<i>The group mind was such (private jokes and bemusement, everyone clustered round vacation videos on the iPhone) that it was hard to imagine any of</i>	<i>И такое групповое у них было мышление (шуточки для своих, пересмешки, все томятся вокруг айфонов, смотрят отпускное видео), что и представить было</i>	Особова форма дієслова Особова форма дієслова	Морфологічна заміна Конкретизація

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>them going to a movie by themselves or eating alone at a bar; sometimes, the affable sense of committee among the men particularly gave me the slight feeling of being interviewed for a job (Tartt URL).</i>	<i>нельзя, как кто-нибудь из них идет один в кино или обедает в одиночестве, из-за этой вот компанейской комитетности, особенно среди мужчин, мне иногда казалось, будто я сизжу на собеседовании (Тартт рос. URL).</i>		
Participle I	Означення	<i>The hotel staff moved with hushed voices and quiet footsteps, eyes gliding across me coolly as if they didn't quite see me, the American man in 27 who never came down during the day; and I tried to reassure myself that the night manager (dark suit, crew cut, horn-rimmed glasses) would probably go to some lengths to avert trouble or avoid a fuss (Tartt URL).</i>	<i>Служащие отеля двигались и разговаривали еле слышно, скользили по мне прохладными взглядами, будто бы и не замечали американца из двадцать седьмого, который днем не высовывался из номера, а я все убеждал себя, что ночной портье (темный костюм, стрижка ежиком и очки в роговой оправе) в случае чего не будет поднимать шума и уж точно постарается избежать неприятностей (Тартт рос. URL).</i>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I	Вставний елемент	<i>The overhead fluorescents— vibrating, spitting on and off—made me feel</i>	<i>От гудков и потрескиваний флуоресцентных ламп над головой меня замутило (Тартт рос. URL).</i>	Не перекладався	Цілісне перетворення
Participle I	Вставний елемент	<i>queasy (Tartt URL).</i>		Не перекладався	Цілісне перетворення

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
Participle I	Означення	<i>Then too: I hoped that the escalating social roar which I'd been riding like a boat in a hurricane would slow, post-wedding, since all I really wanted was to get back to the halcyon days of summer when I'd had Kitsey all to myself: dinners alone, watching movies in bed</i> (Tartt URL).	<i>И вот еще что — я надеялся, что весь этот нарастающий социальный ураган, который вертел меня, как морской шквал лодочку, после свадьбы поутихнет, потому что на самом-то деле я только и хотел, что вернуться в те золотые летние денечки, когда мы с Китси были только вдвоем: вдвоем ужинали, смотрели кино, лежа в кровати</i> (Тартт рос. URL).	Дієприкметник	Морфологічна заміна
Герундій	Додаток	<i>There was no point dwelling on my unreasoning horror of a large public wedding—enclosed spaces, claustrophobia, sudden movements, phobic triggers everywhere, for some reason the subway didn't bother me so much it had more to do with crowded buildings, always expecting something to happen, the puff of smoke, the fast-running</i>	<i>Что толку было думать о том, какой бесконтрольный ужас вызывала у меня шумная многолюдная свадьба — закрытые пространства, клаустрофобия, резкие движения, повсюду — корм для фобии, в подземке, кстати, я чувствовал себя не так плохо — скорее в переполненных зданиях вечно боялся, что-то случится: пыхнет дымом, кто-нибудь промчится, обегая толпу,</i>	Інфінітив Іменник Не перекладався Інфінітив	Морфологічна заміна Морфологічна заміна Опущення Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>man at the crowd's margin, I couldn't even bear being in a movie theater if there were more than ten or fifteen people in it, I would turn around with my fully paid ticket and walk right out</i> (Tartt URL).	я даже в кинозале не мог находиться , если там было больше пятнадцати человек, сразу разворачивался — и пропадай билет (Тартт рос. URL).		
Participle I Герундії	Обставина Додаток	<i>These people understood—as I did—the back alleys of the soul, whispers and shadows, money slipping from hand to hand, the password, the code, the second self, all the hidden consolations that lifted life above the ordinary and made it worth living</i> (Tartt URL).	<i>Эти люди понимали — как и я — задворки души, шепот и тени, деньги — тайком передать, пароли, коды, тайные сущности, подпольные радости, которые делали жизнь менее заурядной, такой, чтоб ее стоило прожить</i> (Тартт рос. URL).	Інфінітив Підрядне речення	Морфологічна заміна Синтаксична заміна
Герундії	Означення	<i>They had the appearance of having been dropped from a great height</i> (Tartt URL).	<i>Казалось, будто их всех сбросили с огромной высоты</i> (Тартт рос. URL).	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I	Означення	<i>They'd called her at her office the day before; she'd come home silent and furious; and the awful thing was that I didn't even know what I'd</i>	<i>акануне ей позвонили из школы на работу, домой она вернулась злой и молчаливой, а хуже всего — я даже не знал, за что меня исключили, хотя процентов на семьдесят</i>	Підрядне речення	Синтаксична заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>been suspended for, although I was about seventy-five percent sure that Mr. Beeman (en route from his office to the teachers' lounge) had looked out the window of the second-floor landing at exactly the wrong moment and seen me smoking on school property (Tartt URL).</i>	<i>пять был уверен, что мистер Биман по пути из своего кабинета в учительскую выглянул в окно второго этажа ровно в тот самый неподходящий момент, когда я курил на территории школы (Tartt рос. URL).</i>		
Participle I	Означення	<i>Things were looking decidedly more industrial in this direction: wooden pallets, a flatbed pushcart, a sense of crated objects being moved and stored (Tartt URL).</i>	<i>Здесь все выглядело куда более техническим: деревянные поддоны, плоские приземистые тележки, призраки предметов в коробках, которые поднимают, складывают.</i>	Підрядне речення	Синтаксична заміна
Герундій	Додаток	<i>Though he was pouchy in the face from</i>	<i>И хотя лицо у него было одутловатым от</i>	Іменник	Морфологічна заміна
Герундій	Вставний елемент	<i>drinking (sometimes he turned up on the night shift smelling of J&B), still he was wiry and</i>	<i>алкоголя (иногда в ночную смену он выходил, попахивая дешевым скотчем J&B), сам он</i>	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I	Означення	<i>muscular and quick— always kidding around,</i>	<i>был жилистым, мускулистым и</i>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I	Означення	<i>always having a cigarette break on the corner, shifting from</i>	<i>проворным — вечно дурачился, вечно выбегал</i>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I	Означення	<i>foot to foot and blowing on his white-</i>	<i>покурить за угол, в холодную погоду прыгал с ноги на ногу и дул на свои</i>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
Participle I Participle I	Означення Означення Означення	<i>gloved hands when it was cold, telling jokes in Spanish and cracking the other doormen up (Tartt URL).</i>	<i>затянутые в белые перчатки руки, рассказывал анекдоты на испанском и подкалывал остальных швейцаров (Тартт рос. URL).</i>	форма дієслова Особова форма дієслова Особова форма дієслова	Морфологічна заміна Морфологічна заміна Морфологічна заміна
Participle I	Означення	<i>Though the exhibition was moderately crowded, still it had the sedate, meandering feel of a backwater, a certain vacuum-sealed calm: long sighs and extravagant exhalations like a room full of students taking a test (Tartt URL).</i>	<i>И хотя народу на выставке было порядочно, вокруг все ощущалось какой-то покойной, змеистой заводью, герметично запечатанным итилем: протяжные вздохи и акцентированные выдохи напоминали об аудитории, где идет экзамен (Тартт рос. URL).</i>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>Three or four times I'd made anonymous phone calls to the facility to reassure myself of what I already knew from obsessively visiting the website (Tartt URL).</i>	<i>Раза три-четыре я анонимно звонил в хранилище, чтобы увериться в том, что я и без того знал, излазив, как одержимый, весь их сайт (Тартт рос. URL).</i>	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>Um," I said, recovering, "I'll meet you in the shop." (Tartt URL)</i>	<i>Эмм... — сказал я, опомнившись, — давай в сувенирном встретимся. (Тартт рос. URL).</i>	Дієприслівник	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
Герундій	Додаток	<i>Unfortunately, the rent on the storage unit was due in three months; and what with everything else I saw no point whatsoever in going up to pay it in person (Tartt URL).</i>	<i>Как нарочно, через три месяца надо было снова платить за аренду ячейки, и, если учесть все происходящее, мне туда путь заказан (Тартт рос. URL).</i>	<i>Не перекладався</i>	<i>Опущення</i>
Герундій	Підмет	<i>Walking helped me work out the roll in my legs (Tartt URL)</i>	<i>Ходьба помогла мне унять дрожь в ногах (Тартт рос. URL).</i>	<i>Іменник</i>	<i>Морфологічна заміна</i>
Participle I	Означення	<i>We spent some time in front of a Hals portrait of a boy holding a skull (Tartt URL)</i>	<i>Какое-то время мы простояли перед картиной Хальса — мальчик, который держит череп (Тартт рос. URL).</i>	<i>Підрядне речення</i>	<i>Синтаксична заміна</i>
Participle I	Обставина	<i>When are we going to eat? I thought grumpily, following her up the stairs (Tartt URL).</i>	<i>Ну когда мы уже поедим, сердито думал я, поднимаясь вслед за ней по ступеням (Тартт рос. URL).</i>	<i>Дієприслівник</i>	<i>Морфологічна заміна</i>
Герундій	Вставний елемент	<i>When I'd called Tom to tell him I'd been suspended (whispering on the land line; she had taken away my cell phone) he hadn't seemed particularly surprised to hear it (Tartt URL).</i>	<i>Когда я позвонил Тому, чтобы сообщить, что меня временно исключили (пришлось шептать по домашнему телефону, мобильник она отобрала), Том не слишком удивился (Тартт рос. URL).</i>	<i>Особова форма дієслова + інфінітив</i>	<i>Синтаксична заміна</i>
Participle I	Означення	<i>Whenever she had a few hours to herself she always headed straight to the Frick, or MOMA,</i>	<i>Стоило ей выкроить пару свободных часов — и она тотчас же мчалась в музей Фрика, или в Мет,</i>	<i>Підрядне речення</i>	<i>Синтаксична заміна</i>

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<i>or the Met—which is why, as we stood under the dripping portico of the museum, gazing out across hazy Fifth Avenue and the raindrops jumping white in the street (Tartt URL),</i>	<i>или в Музей современного искусства, и потому, пока мы стояли в музеем портике, с которого стекала вода, и глядели, как на мутной Пятой авеню белые капли отскакивают от тротуара, я вовсе не удивился, когда она сказала, встряхивая зонт: (Tartt рос. URL)</i>		
Participle I Participle I Participle I	Означення Означення Означення	<i>Whenever we struck a bump, my teeth rattled, and so did the religious claptrap dangling from the rear view mirror: medallions, a curved sword in miniature dancing on a plastic chain, and a turbaned, bearded guru who gazed into the back seat with piercing eyes, palm raised in benediction (Tartt URL).</i>	<i>Любой выступ на дороге — и зубы у меня стучали друг о друга, как религиозные побрякушки, свисавшие с зеркала заднего вида: медальоны, маленький изогнутый меч, кружившийся на пластмассовой цепочке и картинка с бородатым гуру в тюрбане, который пронзительно таращился на заднее сиденье, подняв с благословением руку (Tartt рос. URL).</i>	Дієприкметник Дієприкметник Не перекладався	Морфологічна заміна Морфологічна заміна Цілісне перетворення
Participle I	Обставина	<i>With effort, I pulled myself up again; on I walked, wobbling a bit in the unstable flicker (Tartt URL).</i>	<i>С усилием я отлип от стены, опять пошел, пошатываясь под неуверенным мерцанием (Tartt рос. URL).</i>	Дієприслівник	Морфологічна заміна
Participle I	Обставина	<i>Wrenching my pants leg loose—more laughter—I turned</i>	<i>Я высвободил ногу — хохот еще громче, — отвернулся и, чтоб</i>	Особова форма дієслова	Морфологічна заміна

Частина мови	Функція	Оригінал	Російський переклад	Спосіб перекладу	Трансформація
		<p><i>away and, to recover from my consternation, ducked into the next bar I saw—black awning with some red on it—and said to the bartender: “Does Katrina work here?”</i> (Tartt URL).</p>	<p><i>оправиться от испуга, нырнул в ближайший бар — навес черный с красными буквами — и спросил бармена: — Катрина здесь работает?</i> (Тартт рос. URL).</p>		
Participle I	Вставний елемент	<p><i>Yes—” closing my eyes, pinching my nose—“but he’s very insistent</i> (Tartt URL).</p>	<p><i>Да, — я закрыл глаза, уцупнул себя за переносицу</i> (Тартт рос. URL).</p>	<p><i>Особова форма дієслова</i></p> <p><i>Особова форма дієслова</i></p>	<p><i>Морфологічна заміна</i></p> <p><i>Морфологічна заміна</i></p>

**Способи перекладу при відтворенні герундія українською мовою у
романі Д. Тартт «Щиголь»**

№ з/п	Функція герундія у реченні	Способи перекладу	Кількість, од.	Кількість, %		
				Від перекладів герундія у певній функції	Від усіх перекладів герундія	Від усіх <i>-ing</i> вербалій
1	Підмет	Іменник	40	50	7,5	2
		Інфінітив	40	50	7,5	2
РАЗОМ				100	-	-
2	Частина складеного присудка	Іменник	40	100	7,5	2
РАЗОМ				100	-	-
3	Додаток	Особова форма дієслова	80	50	15,5	4
		Інфінітив	80	50	15,5	4
РАЗОМ				100	-	-
4	Обставина	Особова форма дієслова	40	50	7,5	2
		Дієприслівник	40	50	7,5	2
				100	-	-
5	Вставний елемент	Іменник	80	100	15,5	4
РАЗОМ				100	-	-
6	Означення	Не відтворювався	40	50	7,5	2
		Підрядне речення	40	50	7,5	2
РАЗОМ				100	-	-
РАЗОМ			520	-	100	26

Додаток Д

**Способи перекладу при відтворенні герундія російською мовою у романі
Д. Тартт «Щиголь»**

№ з/п	Функція герундія у реченні	Способи перекладу	Кількість, од	Кількість %		
				Від перекладів герундія у певній функції	Від перекладів герундія	Від усіх – <i>ing</i> вербалій
1	Підмет	Іменник	40	50	7,5	2
		Інфінітив	40	50	7,5	2
РАЗОМ				100	-	-
2	Частина складеного присудка	Інфінітив	40		7,5	2
РАЗОМ				100	-	-
3	Додаток	Особова форма дієслова	90	56,4	17,5	4,5
		Інфінітив	70	43,5	13,5	3,5
РАЗОМ				100	-	-
4	Обставина	Підрядне речення	80	100	15,5	4
РАЗОМ				100	-	-
5	Вставний елемент	Іменник	80	100	15,5	4
РАЗОМ				100	-	-
6	Означення	Особова форма дієслова	40	50	7,5	2
		Інфінітив	20	25	4	1
		Підрядне речення	10	12,5	2	0,5
		Не відтворювався	10	12,5	2	0,5
РАЗОМ				100	-	-
РАЗОМ			520	-	100	26

**Способи перекладу при відтворенні Participle I українською мовою у
романі Д. Тартт «Щиголь»**

№ з/п	Функція Participle I у реченні	Способи перекладу	Кількість, од.	Кількість %		
				Від перекладів Participle I у певній функції	Від усіх перекладів Participle I	Від усіх <i>-ing</i> вербалій
1	Обставина	Дієприслівник	560	75	36	28
		Дієприслівник + іменник	40	5	3	2
		Особова форма дієслова	40	5	3	2
		Особова форма дієслова + інфінітив	40	5	3	2
		Безособова форма дієслова + інфінітив	40	5	3	2
		Не відтворювався	40	5	3	2
РАЗОМ				100	-	-
2	Означення	Дієприслівник	160	24	11	8
		Прикметник	160	24	11	8
		Особова форма дієслова	200	30	14	10
		Прийменник	40	5	3	2
		Не відтворювався	40	5	3	2
		Підрядне речення	80	12	5	4
РАЗОМ				100	-	-
3	Вставний елемент	Особова форма дієслова + іменник	40	100	3	2
РАЗОМ				100	-	-
РАЗОМ			1480	-	100	74

**Способи перекладу при відтворенні Participle I російською мовою у
романі Д. Тартт «Щиголь»**

№ з/п	Функція Participle I у реченні	Способи перекладу	Кількість, од.	Кількість %		
				Від перекладів Participle I у певній функції	Від перекладів Participle I	Від усіх <i>-ing</i> вербалій
1	Обставина	Дієприслівник	600	79	40	30
		Цілісне перетворення	40	5	3	2
		Особова форма дієслова	120	16	8	6
РАЗОМ				100	-	-
2	Означення	Дієприслівник	160	24	11	8
		Дієприкметник	160	24	11	8
		Особова форма дієслова	120	18	8	6
		Прикметник	40	5	3	2
		Не відтворювався	80	12	5	4
		Підрядне речення	80	12	5	4
		Іменник	40	5	3	2
РАЗОМ				100		
3	Вставний елемент	Не відтворювався	40	100	3	2
РАЗОМ				100	-	-
РАЗОМ			1480	-	100	74